

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด
นราธิวาส: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

ศักรินทร์ เสาร์พูน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2562

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด
นราธิวาส: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

ศักรินทร์ เสาร์พูน
คณะรัฐประศาสนศาสตร์

รองศาสตราจารย์.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.ประพนธ์ สหพัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

รองศาสตราจารย์.....ประธานกรรมการ
(ดร.เกษมสานต์ โชติชาครพันธุ์)

รองศาสตราจารย์.....กรรมการ
(ดร.ประพนธ์ สหพัฒนา)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....กรรมการ
(ดร.ภาควงมิ ฤกษ์เมธ)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี
(ดร.บุญอนันต์ พินัยทรัพย์)

ตุลาคม 2562

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560
ชื่อผู้เขียน	นายศักรินทร์ เสาร์พูน
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และ 4) แสวงหาแนวทางและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยการสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มตัวอย่างผู้นำประชาชน จำนวน 407 ตัวอย่าง และเสริมข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน จำนวน 10 คน ครอบคลุมทั้ง 13 อำเภอในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง 2) ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ประสบความสำเร็จทุกด้าน และอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด คือ ด้านการอยู่

ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ ส่วนด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี และด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อยู่ในลำดับที่สามและสี่ ตามลำดับ ทำให้สถานการณ์ในภาพรวมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาแนวโน้มมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์มากที่สุด ไปหาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์น้อยสุด ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร และปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4) แนวทางและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด คือ ภาครัฐต้องจัดให้มีเวทีประชาคม หรือเวทีรับฟังความคิดเห็น เพื่อเปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบาย แผนปฏิบัติการ หรือโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ไปปฏิบัติในพื้นที่ หรือให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกันเสนอโครงการเพื่อของบประมาณ สนับสนุนการพัฒนาในหมู่บ้าน ชุมชนของตนเอง เนื่องจากความต้องการหรือปัญหาของประชาชนในแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้น การสนับสนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่จะทำให้ประชาชนสนับสนุนการทำงานในด้านอื่น ๆ ของภาครัฐตามมาด้วย รวมทั้งการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการทำงาน รวมทั้งตรวจสอบการใช้งบประมาณหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ABSTRACT

Title of Thesis	Factors Affecting the Success of Policies Implementation in Narathiwat: A Case Study of Action Plans, Problem Solving and Southern Border Provinces Development, A.D. 2015-2017
Author	Mr. Sakkarin Saophun
Degree	Master of Public Administration
Year	2019

The purpose of this research was to study 1) level of successful factors in action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, 2) succeed level of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, 3) factors affecting the succeed of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, and 4) investigate appropriate guideline and suggestion for the highest efficiency and effectiveness of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat.

Researcher used mixed method research that focused on quantitative research. The data collection was survey research from 407 people and qualitative research was interviewing 10 people that included 13 districts in Narathiwat.

As a result, 1) level of successful factors in action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat. Researcher found that level was high. 2) Succeed level of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, there was success in all parts and the highest of success level was the coexistence in the multicultural society. The second were comprehension and supporting government operation, the third was violence reduction and conflict termination by peaceful method and the fourth was good quality living in society, respectively that affected to better

(6)

change overall situation in Narathiwat. 3) Factors affecting the succeed of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, researcher found that factors affecting the succeed had statistical significance at the level of .05. There are 4 factors in the order of the factors that have the most factors affecting or relationship to the least factors affecting or relationship such as, society and people participation in the policy implementation, government sector cooperation in policy implementation, performance factor and resource adequacy, attitude of government policy implementation. 4) investigate appropriate guideline and suggestion for the highest efficiency and effectiveness of action plans, problem solving and southern border provinces development, 2015-2017 in Narathiwat, the government sector must provide a community forum or suggestion stage to open opportunities, create public participation for policy implementation, action plan or various development projects in the area, allow people and government officer to support budget development in their community because there were different people problem and requirement in each area. Therefore, development supporting was suitable for requirement and potential of people that people has cooperation with government in others part, including follow up, evaluation and work investigation. Moreover, there were checking budget usage of government sectors and government officers for solving problems and the southern border provinces development, in order to achieve value, goal, and the purpose of policy.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 สามารถสำเร็จลุล่วงได้เนื่องมาจากผู้เขียนได้รับความเมตตาและความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ และกำลังใจ จากบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ รศ. พ.ต.อ. ดร.ประพนธ์ สหพัฒนา ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา และกราบขอบพระคุณ รศ. พ.ต.ท. ดร.เกษมसानต์ โชติชาครพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ภาคภูมิ ฤกษ์เมธ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาในการให้คำแนะนำ และตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ และสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เขียน ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่และบุคลากร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาที่ให้ความร่วมมือสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่รักทุกคนของผู้เขียน สำหรับการช่วยเหลือ และกำลังใจที่มีให้มาโดยตลอด

ท้ายสุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณ และขอมอบความสำเร็จทั้งหมดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ นางสาวสุกิจ ชะทัง และนายรุ่ง เสาร์พูน ผู้ซึ่งเป็นมารดา และบิดา ตลอดจนครอบครัวของผู้เขียนที่ เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดีตามที่ตั้งใจ

ศักรินทร์ เสาร์พูน

มกราคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(14)
สารบัญภาพ	(16)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	10
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิด	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	13
2.1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ	13
2.1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ	16
2.1.3 แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ	17
2.2 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ	22
2.3 ทฤษฎี/ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ	26
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	29
2.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	30

2.4.2	เกณฑ์การพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	38
2.4.3	ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลว	39
2.5	นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดน ภาคใต้	41
2.5.1	นโยบายระดับชาติ	41
2.5.2	ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557	46
2.5.3	ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557	49
2.5.4	แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560	52
2.6	จังหวัดนราธิวาส	62
2.6.1	ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส	62
2.6.2	สภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขต	62
2.6.3	ภูมิประเทศ	62
2.6.4	ภูมิอากาศ	63
2.6.5	แหล่งน้ำธรรมชาติ	63
2.6.6	จำนวนพื้นที่ และประชากร	63
2.6.7	การเมืองการปกครอง	63
2.6.8	เศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส	64
2.7	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
2.8	สมมติฐานในการวิจัย	80
2.9	กรอบแนวคิดในการวิจัย	81
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	83
3.1	วิธีดำเนินการวิจัย	83
3.2	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	84
3.2.1	ประชากร	84
3.2.2	กลุ่มตัวอย่าง	84

3.3	ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ	86
3.3.1	ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)	86
3.3.2	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	86
3.3.3	นิยามปฏิบัติการ	87
3.3.4	คำถามการวิจัย	89
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
3.4.1	การสร้างแบบสอบถาม	89
3.4.2	สาระสำคัญของแบบสอบถาม	90
3.4.3	สาระสำคัญของแบบสัมภาษณ์	91
3.5	การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	91
3.5.1	การทดสอบแบบสอบถาม	91
3.5.2	การทดสอบแบบสัมภาษณ์	92
3.6	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	92
3.6.1	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม	92
3.6.2	การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์	93
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
3.7.1	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	93
3.7.2	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	94
บทที่ 4	ผลการศึกษา	95
4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	96
4.2	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	98
4.2.1	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	99
4.2.2	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/ เป้าหมายของนโยบาย	101
4.2.3	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านสมรรถนะและความเพียงพอ ของทรัพยากร	103
4.2.4	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	104

4.2.5	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	106
4.2.6	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ นำนโยบายไปปฏิบัติของภาคประชาสังคมและประชาชนพื้นที่	108
4.3	ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	110
4.3.1	ระดับความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และ แสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี	111
4.3.2	ระดับความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุข	113
4.3.3	ระดับความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	116
4.3.4	ระดับความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงาน ของภาครัฐ	118
4.4	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด นราธิวาส	120
4.4.1	วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations)	120
4.4.2	วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	121
4.4.3	วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรง ในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี	124
4.4.4	วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข	126
4.4.5	วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกัน ในสังคมพหุวัฒนธรรม	128
4.4.6	วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและ สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ	130
4.5	ข้อมูลผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำประชาชน	131
4.5.1	ความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและ พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส	132

4.5.2	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	135
4.5.3	ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	140
4.6	ข้อเสนอแนะของผู้นำประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	142
บทที่ 5	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	144
5.1	สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	144
5.1.1	ข้อมูลปัจจัยทั่วไปส่วนบุคคล	144
5.1.2	ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	145
5.1.3	ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	152
5.1.4	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	157
5.1.5	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จรายด้านในการนำ แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	162
5.1.6	ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	166
5.2	ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	167
5.2.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	167
5.2.2	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	168
5.2.3	ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป	170

5.2.4	ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย	170
บรรณานุกรม		172
ภาคผนวก		178
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาหาความเชื่อมั่นของคำถามเก็บข้อมูลในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	179
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำประชาชนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	192
ภาคผนวก ค	แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้นำประชาชนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส	205
ประวัติผู้เขียน		208

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	สรุปปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	73
2.2	สรุปปัจจัยที่ใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	77
2.3	สรุปตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา	79
3.1	สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ แบ่งตามพื้นที่	85
3.2	สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ แบ่งตามพื้นที่	86
3.3	เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น	91
4.1	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน จังหวัดนราธิวาส	96
4.2	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติ	98
4.3	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	99
4.4	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/ เป้าหมายของนโยบาย	101
4.5	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านสมรรถนะและความเพียงพอ ของทรัพยากร	103
4.6	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านกลไกความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	104
4.7	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	106
4.8	ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาค ประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	108
4.9	ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส	110

4.10	ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี	111
4.11	ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ ในสังคมได้อย่างปกติสุข	113
4.12	ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	116
4.13	ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการ ดำเนินงานของภาครัฐ	118
4.14	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations)	120
4.15	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในภาพรวม	122
4.16	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี	124
4.17	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมี คุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข	126
4.18	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันใน สังคมพหุวัฒนธรรม	128
4.19	แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและ สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ	130
5.1	สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในแต่ละด้าน	165

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิด

82

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด ปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอนาทวี อำเภเทพา และอำเภอบะนอย เป็นพื้นที่ที่มีสถานการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ยังเรียกว่าดินแดนในแหลมมาลายูนี้ว่าดินแดนปาตานี ซึ่งถูกปกครองและเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยาม ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ประมาณปี พ.ศ.2329 ทำให้เกิดการต่อต้านการปกครองจากเจ้าเมืองที่มีเชื้อสายมลายูเป็นระยะ ๆ และมีความรุนแรงในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณปี พ.ศ.2444 ที่ทรงปฏิรูปการปกครองทั่วประเทศรวมทั้งหัวเมืองทางภาคใต้จากระบบเจ้าเมืองเป็นระบบ “มณฑลเทศาภิบาล” โดยรัฐบาลจะส่งคนจากส่วนกลางลงไปปกครองดูแลแทนเจ้าเมืองในระบบเดิม ความไม่เข้าใจในบริบทของสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี และศาสนา ของคนจากส่วนกลาง ทำให้การปกครองไม่ราบรื่นจนเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนจากส่วนกลางกับชาวบ้านในพื้นที่ นับเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งและเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่แหลมมาลายู

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ.2475 ได้เกิดการรวมตัวเป็นขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจรัฐเพื่อเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองของคนปาตานีอีกครั้ง เหตุการณ์ที่เพิ่มระดับความขัดแย้งและกระทบต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ปาตานีหรือจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การดำเนินนโยบายชาตินิยมของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม และยิ่งตอกย้ำความรู้สึกอีกครั้ง เมื่อรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม โดยมีการขนประชาชนจากภาคอื่น ๆ ลงไปอาศัยในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนมลายูหรือคนปาตานีเดิมที่นับถือศาสนาอิสลาม

ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนรัฐบาลเป็นรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร การดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ยังมีการกดขี่ ข่มเหง การเลือกปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐ การไม่ได้รับความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นกับคนในพื้นที่อยู่เสมอ ทำให้กลุ่มขบวนการ

ที่รวมตัวกันต่อต้านอำนาจรัฐยังมีมวลชนและประชาชนที่สนับสนุนจำนวนเพิ่มมากขึ้น และกลุ่ม ขบวนการยังคงดำเนินยุทธวิธีการต่อสู้กับอำนาจรัฐเรื่อยมา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ความขัดแย้ง และการก่อความไม่สงบเกิดขึ้นเป็นระยะ จนกระทั่ง ได้เกิดเหตุการณ์ครั้งสำคัญ ที่เป็นจุดเริ่มต้นและจุดเปลี่ยนของสถานการณ์ความรุนแรงใน การก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ดำเนินมาจวบจนถึงปัจจุบัน คือ เหตุการณ์ การปล้นปืนค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์หรือค่ายกองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ในคืนวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2547 ภายหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว มีการก่อเหตุ ความรุนแรงตามมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ มีการส่งกองกำลังทหารและตำรวจลงไปในพื้นที่เป็นจำนวนมาก มีการใช้ ปฏิบัติการทางทหารตามมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนั้นถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการก่อ ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลให้ต่อมา มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อ และ นับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น จนกินระยะเวลายาวนานมากกว่า 13 ปี ในระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ กำหนดนโยบายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอด เน้นการสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่มา อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้เกิดความสงบสุขในพื้นที่ได้ และแนวโน้มของสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นก็ไม่มีทีท่าว่าจะยุติลงได้ในเร็ววัน

ปี พ.ศ.2551 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของภาครัฐที่เน้นงานด้านความมั่นคง ใช้กองกำลังติดอาวุธเป็นหลักนั้น ไม่สามารถที่จะแก้ไข ปัญหาที่มีความซับซ้อนและกินเวลายาวนานให้ยุติลงได้ ถึงแม้จะมีการตราพระราชบัญญัติการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ให้มีการจัดตั้ง กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร และมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า กองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.จว.) ทำหน้าที่ดูแลงานด้านความมั่นคงและมีอำนาจเต็ม ในการบริหารจัดการ รวมทั้งทำหน้าที่ในการประสานการทำงานด้านความมั่นคงระหว่างทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายด้านความมั่นคงไปปฏิบัติ และ ยังเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ แต่การดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านี้ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็ม ระบบ การใช้กองกำลังทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง โดยเน้นงานด้านความมั่นคงอย่างเดียวนั้น ยิ่งทำให้กลายเงื่อนไขความรุนแรงและเงื่อนไขการก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่จะใช้เป็น ข้ออ้างในการปลุกระดม และสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงตอบโต้เจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้

การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น

ต่อมารัฐบาลและหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการทบทวนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ใหม่ โดยมีการกำหนดกรอบนโยบายในการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะ กำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่พิเศษที่จะต้องได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ปัจจุบันจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ยังคงอยู่ภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (แม้จะมีความพยายามในการยกเลิกในบางพื้นที่ก็ตาม) ซึ่งมาจากความพยายามของรัฐบาลในการหามาตรการด้านความมั่นคงที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยให้อำนาจในการจับกุม ตรวจสอบแก่เจ้าหน้าที่รัฐ โดยไม่ต้องรอหมายศาลตามกฎหมายปกติ รัฐบาลที่ผ่านมาได้มุ่งเน้นกลไกสำคัญที่ใช้รักษาความมั่นคง คือ การใช้กองกำลังติดอาวุธ ซึ่งรวมทั้งเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ทหารพราน อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) และกองกำลังที่มาจากชาวบ้านที่รัฐไปจัดตั้งติดอาวุธป้องกันตนเอง เช่น ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และ ราษฎรอาสารักษามูลุ่บ้าน (อรบ.) เป็นต้น ภายหลังจากการปรับตัวของโครงสร้างกองกำลังเป็นระยะเวลายาวนานนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2550 เป็นต้นมา กระบวนการจัดการของรัฐได้ผ่านการปรับตัว การระดมกำลังทางการทหารและฝ่ายความมั่นคงจากทุกฝ่าย ซึ่งมีผลทำให้จำนวนบุคลากรทางด้านความมั่นคงในปัจจุบันสูงถึง 163,422 คน เมื่อคิดจากประชากรราว 2,000,000 คนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา เรามีกองกำลังอาวุธฝ่ายรัฐอยู่ประมาณร้อยละ 7.5 ต่อประชากรทั้งหมด ในพื้นที่นี้การที่ภาครัฐใช้กองกำลังฝ่ายความมั่นคงจำนวนมากทั้งทหาร ตำรวจ อาสาสมัครพลเรือน ทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้กลายเป็น “สภาวะทางการทหาร” (Militarization) ที่เข้มข้น ซึ่งถ้ารวมกับมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายพิเศษ เช่น กฎอัยการศึกและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ การปฏิบัติการทางการทหารที่ระดมทรัพยากรมาจากทุกกองทัพภาคแล้ว เห็นได้ชัดว่า จะต้องใช้ต้นทุนทั้งที่เป็นตัวเงินและกำลังคนเป็นจำนวนมาก (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2555)

จากการศึกษาของสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ (CSCD) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อสำรวจผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในปี พ.ศ.2553 พบว่า ประชาชนจำนวนมากคิดว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้อำนาจอย่างไม่จำกัดแก่เจ้าหน้าที่มากเกินไป และทำให้มีการปฏิบัติการผิดพลาดเป็นจำนวนมาก สิ่งที่สะท้อนออกมาอย่างชัดเจน คือ ทศนคติความเชื่อมั่นไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อทหารและตำรวจซึ่งอยู่ในระดับต่ำมาก ประเด็นที่น่าสนใจก็คือองค์กร

และตัวบุคคลที่ได้รับความเชื่อมั่นไว้วางใจที่สุดก็คือผู้นำทางศาสนา เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและสาธารณสุข สิ่งที่สะท้อนให้เห็นอีกด้านหนึ่ง คือ ในกระบวนการการแก้ไขปัญหาของรัฐที่ทุ่มกำลังคนและงบประมาณจำนวนมาก ด้วยจำนวนกองกำลังติดอาวุธมากกว่า 150,000 คน และงบประมาณกว่า 180,000 ล้านบาทในช่วงเวลาเกือบ 9 ปีของความไม่สงบชายแดนใต้ ทำให้สามารถ “กด”ระดับความรุนแรงลงได้ในเชิงปริมาณนับตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา แต่ขณะเดียวกัน ก็ยังไม่สามารถกดความรุนแรงเชิงคุณภาพลงได้ ดังนั้น นับตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา ระดับความรุนแรงในการก่อความไม่สงบภาคใต้อยู่ในระดับคงที่ จำนวนครั้งของความรุนแรงที่เหมือนกับจะลดลง แต่จำนวนผู้ตายและบาดเจ็บรายเดือนก็ยังอยู่ในระดับคงที่ ในบางครั้งก็สูง โด่งขึ้นมามากกว่าจำนวนครั้งของเหตุการณ์ความไม่สงบ (ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, 2555)

ปี พ.ศ.2553 รัฐบาลจึงทบทวนแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดนโยบายและกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้ควบคู่ไปกับแนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการอำนวยความสะดวกกรรม ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินนโยบายที่เน้นการบูรณาการ การประสานการทำงานทั้งด้านการพัฒนาและด้านความมั่นคงควบคู่กันไป โดยได้มีการรื้อฟื้นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อเป็นหน่วยงานและเป็นกลไกที่ทำหน้าที่ในการการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการอำนวยความสะดวกกรรม รวมทั้งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการแผนการดำเนินงานของส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทางรัฐบาลหวังว่าจะใช้เป็นกลไกที่จะสามารถช่วยให้การนำนโยบายของรัฐบาลหรือนโยบายในระดับชาติ แปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และอำนวยความสะดวกกรรมให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียม

จะเห็นได้ว่าการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุความไม่สงบของรัฐบาลที่ผ่านมาก่อนปี พ.ศ.2554 และการแก้ไขปัญหามาโดยการหาทางออกของรัฐบาลด้วยวิธีการใช้กำลังทางทหารและการใช้มาตรการควบคุมทางกำลังอย่างเข้มข้น มีผลทำให้เกิดมาตรการลดความรุนแรงด้วยการใช้กำลังทางทหาร และกฎหมายพิเศษไปกดความรุนแรง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเชิงปริมาณลดลง แต่ความรุนแรงในเชิงคุณภาพกลับไม่ลดลง และได้กลายเป็นความยึดถือของสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมาเป็นที่ประจักษ์ว่ายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลงหรือยุติลงได้ เมื่อรัฐบาลเห็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จจึงได้มีการทบทวนกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหา

โดยรัฐบาลได้มีแนวทางการดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาให้ดำเนินควบคู่กันไป โดยได้มีการกำหนดหน่วยงานหลักซึ่งประกอบด้วยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่ดูแลงานด้านการพัฒนา และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (กอ.รมน. ภาค 4) ที่ดูแลงานด้านความมั่นคง มาทำงานประสานเชื่อมโยงกันในทุกมิติ และรัฐบาลยังมอบหมายให้สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ด้วยการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านแผนยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย 2 แผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 และแผนยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 เพื่อเป็นแผนการดำเนินงานที่จะนำไปปฏิบัติ แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถิติการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการดำเนินงานตามกรอบของนโยบายและยุทธศาสตร์ทั้ง 2 ด้านดังกล่าวข้างต้น พบว่า สถานการณ์การก่อเหตุความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่ประกาศนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2555-2557) เหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา มีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรง สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของทางราชการ รวมถึงความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ และสถานการณ์ยังไม่มีการดีขึ้นว่าจะยุติลงได้ ยังมีความถี่หรือจำนวนเหตุการณ์เฉลี่ยไม่น้อยไปกว่าระยะเวลาก่อนหน้านี้ที่ผ่านมา (ก่อนปี พ.ศ.2555) โดยพบว่ามีจำนวนเหตุการณ์เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 ถึงปี พ.ศ.2557 จำนวนทั้งสิ้น 3,275 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 1,222 ราย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 2,905 ราย (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2557ข)

สถานการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่นับวันจะยิ่งมีความรุนแรง มีความซับซ้อน และมีความถี่ของการเกิดเหตุการณ์มากขึ้น อีกทั้งยังยืดเยื้อมาเป็นเวลานานกว่า 13 ปี จนส่งผลให้ผู้ก่อความไม่สงบหรืออาจจะเรียกว่าผู้ที่มีความเห็นต่างจากรัฐ ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการและการก่อสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจที่ใช้ในการก่อเหตุความรุนแรง การกระทำเดิมที่ก่อเหตุเพราะมีแนวคิดด้านการเมืองการปกครอง และอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นต่างจากรัฐ มาเป็นข้ออ้างในการก่อเหตุความรุนแรง เปลี่ยนเป็นแรงจูงใจอื่นมากขึ้น เช่น เกิดจากแรงจูงใจเรื่องความแค้นจากเรื่องส่วนตัว ความแค้นของอารมณ์ความเกลียดชัง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีความเชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์กับกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นยังส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอิทธิพลมืด ธุรกิจผิดกฎหมาย และปัญหายาเสพติด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมที่เป็นแรงจูงใจอื่น เช่น กระแสท้องถิ่นนิยม กระแสการต่อสู้ด้วยแนวทางสุดโต่งจากตัวอย่างการต่อสู้ใน

ต่างประเทศ เป็นต้น อีกทั้งปัญหาการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นยังเป็นผลมาจากเงื่อนไขที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันประกอบด้วย เงื่อนไขในระดับบุคคล โดยเกิดจากการใช้อำนาจการปกครองและการบริหารของรัฐ ที่ไม่ตอบสนองกับลักษณะทางอัตลักษณ์ความต้องการและความคาดหวังของประชาชน การขาดอำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง การพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของคนในพื้นที่ อีกทั้งเจ้าหน้าที่รัฐเองยังคงเลือกปฏิบัติ และไม่เข้าใจอัตลักษณ์ ความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งศาสนาของคนในพื้นที่ ประชาชนบางส่วนไม่ได้รับความเป็นธรรม ทำให้ประชาชนที่เป็นมุสลิมมลายูในพื้นที่รู้สึกแปลกแยกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากมีความรู้สึกรับรู้ได้ว่าตนเองถูกกดทับจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ไม่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว และการใช้ความรุนแรงของกลุ่มบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ต่างจากรัฐจึงทำให้เรื่องเหล่านี้กลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยอมรับหรือเห็นด้วยกับฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง และยังเป็นเงื่อนไขที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นข้ออ้างที่ชอบธรรมในการก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่อีกด้วย

ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ได้สรุปรวมจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา) ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2547-24 ธันวาคม พ.ศ.2557 รวมระยะเวลา 11 ปี มีจำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น 14,688 เหตุการณ์ เฉลี่ยเกิดเหตุการณ์ปีละ 1,335 เหตุการณ์ มีสถิติสะสมจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ รวมทั้งสิ้น 17,652 ราย ประกอบไปด้วยผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 6,286 ราย เฉลี่ยมีผู้เสียชีวิตปีละ 571 รายและมีผู้ได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 11,366 ราย เฉลี่ยปีละ 1,033 ราย รวมเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนผู้บริสุทธิ์ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนการสูญเสียที่มากหากเทียบกับงบประมาณหรือหน่วยงานที่ภาครัฐได้ทุ่มเทกำลังลงไปแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ประเทศจะต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าไปเฉลี่ยปีละกว่าพันคน จึงทำให้ทุกภาคส่วนต้องกลับมาทบทวนแนวทาง มาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

จากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งการประกอบอาชีพ การประกอบพิธีทางศาสนา ประเพณีที่อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อและความไม่ปลอดภัย เกิดการแย่งชิงมวลชนระหว่างกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบกับเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งการชักชวน การบิดเบือนข้อมูล การให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ รวมทั้งการข่มขู่คุกคามจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ที่สำคัญปัญหาการก่อความไม่สงบดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งการค้า การลงทุน และการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ขาดรายได้ ผลกระทบจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบยังส่งผลเป็นลูกโซ่ไปในทุกด้านรวมทั้งด้านการศึกษาด้วย จากข้อมูลพบว่าทั้งรายได้ครัวเรือน ระดับการศึกษา และตัวเลขทางด้านเศรษฐกิจของ

ประชาชนในพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศ รัฐบาลจึงมีความพยายามที่จะแก้ปัญหา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นทัดเทียมกับจังหวัดอื่นของประเทศ แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรง และเกิดการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายความแตกแยกและปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 เวลา 16.30 น. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดยการนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจการเมืองการปกครองของประเทศจากรัฐบาลภายใต้การนำของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ทำให้นโยบายและการดำเนินงานของรัฐในด้านต่าง ๆ มีการปรับเปลี่ยน คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีการจัดตั้งรัฐบาล และกำหนดแนวทางการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ใหม่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ทางรัฐบาลได้มีการปรับโครงสร้างกลไกการบริหารจัดการใหม่ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบไปด้วย ระดับนโยบาย ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และระดับปฏิบัติการ ซึ่งกำหนดให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่เพื่อให้งานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาดำเนินไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายเป็นไปตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 98/2557 ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องนานาโยบายบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องจนกว่าจะมีนโยบายบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับใหม่ การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้แบ่งการบริหารงานเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “คปต.” มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นหน่วยงานหลักร่วมกันในการบูรณาการแผนปฏิบัติการแผนงาน และโครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนสร้างประสานสอดคล้องในทุกมิติ ระดับหน่วยปฏิบัติการ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานหลัก มีหน้าที่รับผิดชอบขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งปวงในพื้นที่ และให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้จัดให้มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ ส่วนหน้า เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ต่อมามีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 96/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2557 ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เสนอและในเวลาต่อมาได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 125/2557 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ให้ยกเลิกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 96/2557 และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ เป็นประธาน เพื่อให้การเร่งรัดการแก้ไขปัญหา ภายใต้กรอบนโยบายและกลไกดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) สำนักงานประมาณ และสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสภาพัฒน์ จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อความชัดเจนและเป็นรูปธรรมไปในทิศทางเดียวกัน แผนปฏิบัติการ ดังกล่าวเป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้า คสช. ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

แผนปฏิบัติการการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มีกรอบในการดำเนินงาน โดยแบ่งออกเป็นเป็นกลุ่มภารกิจ 7 กลุ่มภารกิจงานซึ่งประกอบด้วย (1) กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (2) กลุ่มงานอำนวยความสะดวก และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (3) กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน (4) กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม (5) กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิตประชาชน (6) กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย และ (7) กลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มภารกิจที่ใช้กรอบแนวทางจากนโยบายบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ที่ผ่านมาเป็นตัวกำหนด

ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนรัฐบาล และแนวทางการแก้ไขปัญหาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนตามประกาศและคำสั่งของ คสช. ข้างต้น แต่สถานการณ์การก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่มีทีท่าว่าจะยุติหรือทำให้ลดการสูญเสียชีวิตของประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และความเสียหายทางด้านทรัพย์สิน และระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ นโยบายการแก้ไขปัญหาและแนวทางที่ทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กำหนดและประกาศ เพื่อดำเนินการในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ได้มีการกำหนดและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และตามการเสนอแนวคิดของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตามวาระการดำรงตำแหน่งของรัฐบาลด้วย หน่วยงานของรัฐในระดับปฏิบัติการที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดผล และสามารถป้องกัน แก้ไขและลดการก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ อีกทั้งยังสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนได้อีกด้วย แม้รัฐบาลจะมีนโยบายเพื่อแก้ปัญหาที่ผ่านมา แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ยังคงปรากฏจนปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นหรือลดน้อยลงเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะหาคำตอบที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติในพื้นที่ผ่าน แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 และเมื่อนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์ และแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อเป็นข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ การตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขนโยบายและยุทธศาสตร์ให้ดีขึ้น และหากพบปัญหาหรือข้อบกพร่องยังช่วยสร้างแนวทางที่เหมาะสมให้กับหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสามารถช่วยปรับปรุงขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ และจะส่งผลก่อให้เกิดความสงบสุข ความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสามารถลดเงื่อนไขในการก่อเหตุความรุนแรง พร้อมทั้งสร้างความไว้วางใจ ลดความหวาดระแวงระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ประกอบไปด้วย

- 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 4) เพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส: กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560
- 2) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ โดยวิธีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 3) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสำเร็จของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี (2) ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขของประชาชน (3) ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และ (4) ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐจากประชาชนในพื้นที่

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นที่ตั้งของค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้ปฏิบัติการบุกโค่นปล้นปืนเมื่อ พ.ศ.2547 ซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของการก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นพื้นที่ที่มีความรุนแรงและมีจำนวนการเกิดสถานการณ์การก่อเหตุอยู่ในอันดับ 1 ของการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี พ.ศ.2560 ที่ดำเนินมาครบ 13 ปี

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ใช้รวมระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2561

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อให้ทราบระดับความสำเร็จจากการทุ่มเทพยายามที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 2) เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 3) เพื่อเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
- 4) เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์และข้อเสนอแนะมาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และใช้เป็นข้อมูลประกอบ

สำหรับหน่วยงานที่สนใจนำไปศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และ
หน่วยงานที่ดำเนินการนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาลให้ประสบความสำเร็จ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยความหมาย ความสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทฤษฎีและตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมไปถึงทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสร้างกรอบแนวความคิดที่จะนำเสนอต่อไป

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

2.1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์พื้นฐานของนโยบายสาธารณะ เพื่อทำความเข้าใจแนวความคิดพื้นฐานของนโยบาย โดยนโยบายสาธารณะมีนักวิชาการหลายคนได้ทำการศึกษา และได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความหมายของนโยบายสาธารณะ ไว้ดังนี้

Friedrich (1963: 70 อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2555: 12) ได้อธิบายให้ความหมายนโยบายสาธารณะ ไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ ชุดของข้อเสนอเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาล ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วยปัญหา อุปสรรค (Obstacles) และ โอกาส (Opportunity) ซึ่งนโยบายถูกนำเสนอเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาของประชาชน โดยมุ่งที่จะกระทำให้บรรลุเป้าหมายหรือกระทำให้วัตถุประสงค์ปรากฏเป็นจริง นอกจากนี้ นโยบายสาธารณะจะต้องประกอบด้วยแนวความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับเป้าประสงค์ (Goal) วัตถุประสงค์ (Objective) หรือจุดมุ่งหมาย (Purpose) ของสิ่งที่รัฐบาลกระทำ

Easton (1953: 129) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ คือ อำนาจในการจัดสรรค่านิยมของสังคมทั้งมวลและผู้มีอำนาจในการจัดสรร ก็คือ รัฐบาลและสิ่งทีรัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก การจัดสรรค่านิยมของสังคม

Colebatch (2004: vi, 8 อ้างถึงใน ธรรมนูญ วิจัยนัยภาค, 2554: 6) ได้อธิบายความหมายของนโยบายสาธารณะ ไว้ว่าเป็นความคิดซึ่งแทรกซึมอยู่ในทุก ๆ วิถีทางมนุษย์จัดการชีวิตของเขา เป็นวิธีที่จะคิดป้ายหรือแบ่งประเภทความคิดที่เกี่ยวข้องกับหนทางที่โลกเป็นอยู่ และหนทางที่โลกอาจจะเป็นไป และเป็นการให้การรับรองการกระทำ การจัดการในองค์กร และการมีส่วนร่วมในกระบวนการของรัฐบาล นโยบายสาธารณะถูกใช้ โดยผู้เกี่ยวข้องในชีวิตสาธารณะ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้ง นักกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สื่อข่าว และอื่น ๆ

Sharkansky (1970: 1) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะคือกิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล รวมทั้งข้อจำกัดและระเบียบควบคุมและกำกับกำกับการดำเนินกิจกรรมของปัจเจกบุคคลและนิติบุคคลทั้งมวล ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การเฉลิมฉลองจอร์รัฐพิธีต่าง ๆ นอกจากนี้ยังครอบคลุมกิจกรรมภายในประเทศทั้งหมดแล้ว ยังครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างประเทศทั้งหมดด้วย โดยความหมายนโยบายสาธารณะตามนี้ จะมีลักษณะเป็นงานกิจวัตรของรัฐบาลด้านต่าง ๆ ที่รัฐจะต้องกระทำ

Anderson (1994: 5-6) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการปฏิบัติหรือกระทำซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหรือชุดของผู้กระทำที่จะต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายชัดเจนว่า สิ่งใดที่จะต้องกระทำให้สำเร็จ มิใช่สิ่งที่รัฐบาลเพียงตั้งใจจะกระทำหรือเสนอให้กระทำนั้น เป็นการจำแนกให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างนโยบายกับการตัดสินใจของรัฐบาล นโยบายสาธารณะจะหมายถึงสิ่งที่รัฐบาลลงมือกระทำอย่างเป็นรูปธรรมแล้วเท่านั้น ส่วนการตัดสินใจของรัฐบาลอาจจะเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นที่จะกระทำหรือข้อเสนอที่จะกระทำแต่อาจมิได้ลงมือกระทำก็ได้ ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะต้องได้รับการพัฒนาจากบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

Dye (1984: 1) ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งทีรัฐบาลเลือกกระทำหรือไม่กระทำ ในส่วนที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำจะครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดของรัฐบาล ทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตร และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในบางโอกาส ในส่วนที่รัฐบาลจะไม่กระทำนั้น ก็ถือว่าเป็นสาระที่มีความสำคัญ เช่น การที่รัฐบาลประกาศยกเลิกการเกณฑ์ทหาร คือ การที่รัฐบาลจะไม่บังคับชายฉกรรจ์ทุกคนต้องเป็นทหารแต่อาจจะรับสมัครด้วยความสมัครใจ ทำให้รัฐบาลมีสมาชิกของกองทัพที่สมัครใจและพร้อมที่จะรับใช้ชาติอย่างแท้จริง ดังนั้น สิ่งทีรัฐบาลเลือกที่จะไม่กระทำ อาจจะส่งผลทั้งทางบวกและทางลบต่อประชาชนด้วย

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2541) ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาลซึ่งอาจจะเป็นองค์กรหรือตัวบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายภายใต้ระบบการเมืองนั้น ๆ ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะจะครอบคลุมตั้งแต่สิ่งที่รัฐบาลตั้งใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ การตัดสินใจของรัฐบาลในการแบ่งสรรปันส่วนทรัพยากรหรือคุณค่าต่าง ๆ ในสังคม กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลรวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นติดตามมาจากการดำเนินงานของรัฐบาล

มยุรี อนุมานราชชน (2552: 6) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะไว้สองแนวทาง คือ ในความหมายที่แคบ นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาลและมติการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ในความหมายที่กว้าง นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางในการกระทำของรัฐบาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีบริหารงาน หรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการในแต่ละเรื่อง

ศุภชัย ยาวะประภาส (2545: 8) ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ เป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

สมบัติ ชำรงค์ญวงส์ (2555: 43) ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมของรัฐบาลที่เลือกจะกระทำหรือไม่กระทำโดยมุ่งถึงค่านิยมและผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยเป็นข้อบัญญัติที่ขอบด้วยกฎหมาย นโยบายสาธารณะยังเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการและค่านิยมของประชาชน เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงทิศทางการพัฒนาประเทศทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

อุทัย เลาหวิเชียร (2548: 279) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่ามีความหมายที่สำคัญอยู่สองประการ ประการแรก คือ นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ประการที่สอง คือ นโยบายสาธารณะเป็นการกำหนดเหตุผลและเป้าหมายสำหรับโครงการของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสังคม และสรุปสาระสำคัญของนโยบายสาธารณะไว้ว่าต้องประกอบด้วย (1) ต้องมีค่านิยมอยู่ในทุกนโยบาย (2) ต้องเป็นกิจกรรมของฝ่ายรัฐบาล (3) ต้องเป็นกิจกรรมเพื่อประชาชนและสังคมโดยส่วนรวม (4) ต้องเป็นเอกสารที่มีผลทางกฎหมาย (5) นโยบายสาธารณะจะถูกนำไปสู่การปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น และ (6) นโยบายสาธารณะจะมีผลเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

โดยสรุปจากความหมายของนโยบายสาธารณะตามที่นักวิชาการด้านนโยบายสาธารณะให้ไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงขอสรุปและให้ความหมาย นโยบายสาธารณะ ไว้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง การเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำในกิจกรรมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ครอบคลุม การกระทำทั้งหมดของรัฐ ทั้งกิจกรรมที่กระทำในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ และกิจกรรมที่คาดว่าจะดำเนินในอนาคต เพื่อให้กิจกรรมหรือการกระทำนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ พร้อมทั้งการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม พร้อมทั้งจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และตอบสนองต่อค่านิยมของสังคมส่วนรวม

2.1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2555: 24-25) ได้อธิบายความสำคัญของนโยบายสาธารณะไว้ 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย กล่าวคือ หากรัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านค่านิยมของสังคม และการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชน จะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาความไว้วางใจ ความเชื่อถือจากประชาชน โดยเฉพาะหากรัฐบาลสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จะยิ่งทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับและได้รับความนิยมนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง ทำให้รัฐบาลสามารถดำรงอยู่ในอำนาจการบริหารประเทศยาวนานขึ้น และอาจจะได้รับความไว้วางใจจากการเลือกตั้งได้อีกครั้ง ในทางตรงกันข้ามหากรัฐบาลไม่สามารถกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวคัดค้าน กดดันให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกนโยบายดังกล่าวได้ บางครั้งอาจจะทำให้รัฐบาลหมดอำนาจในการบริหารประเทศ และในการเลือกตั้งครั้งต่อไปอาจจะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศได้

ประการที่ 2 นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อประชาชน เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตน ผ่านกลไกต่าง ๆ ทางการเมือง เช่น ผ่านพรรคการเมือง ระบบราชการ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น ความต้องการ และการสนับสนุนของประชาชนจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองไปเป็นนโยบายสาธารณะ เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ หากผลปรากฏผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ประชาชนปรารถนาจะทำให้ได้รับความพอใจ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นไว้วางใจในรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามเช่นเดียวกัน

หากหากผลลัพธ์และคุณภาพชีวิตของประชาชนตกต่ำ จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อรัฐบาลได้ หากไม่ปรับเปลี่ยน หรือปรับปรุงนโยบายให้ดีขึ้น

นอกจากความสำคัญ 2 ประการข้างต้นแล้ว นโยบายสาธารณะยังมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประชาชน เป็นการใช้อำนาจของรัฐบาลเพื่อจัดสรรค่านิยมทางสังคม เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเสมอภาคในโอกาสแก่ประชาชน เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.1.3 แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ

แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2541) ได้อธิบายไว้ว่าเนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นสาขาวิชาที่ศึกษาว่ารัฐบาลจะกระทำอะไร กระทำสิ่งใด และไม่กระทำสิ่งใด เพราะเหตุใด มีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอย่างไร ก่อให้เกิดผลอย่างไร ผลการดำเนินงานช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหาในองค์กร สังคม ชุมชน และประเทศ เราสามารถจำแนกแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะได้เป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางพรรณานโยบาย (Descriptive Approach) และแนวทางเสนอแนะนโยบาย (Prescriptive Approach) โดยสามารถอธิบายได้ว่าการศึกษานโยบายสาธารณะในแนวทางพรรณานโยบายนั้น เป็นแนวทางการศึกษาแนวหนึ่งในการศึกษานโยบายสาธารณะที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่านโยบายสาธารณะนั้น ๆ ถูกกำหนดมาอย่างไร ช่วยให้เกิดความรู้เกี่ยวกับตัวนโยบายสาธารณะ (Knowledge of Public Policy) ส่วนแนวทางการเสนอแนะนโยบายเป็นอีกแนวทางการศึกษาที่มุ่งศึกษานโยบายสาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่านโยบายควรจะถูกกำหนดอย่างไร ช่วยให้เกิดความรู้ในตัวนโยบายสาธารณะ (Knowledge in Public Policy) และเนื่องจากแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะทั้ง 2 แนวทางประกอบด้วยแนวความคิดกว้าง ๆ ที่จะศึกษาปรากฏการณ์หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะอย่างไร ดังนั้น ผู้ศึกษาสามารถเลือกแนวทางการศึกษาใดแนวทางหนึ่งมาเป็นกรอบการศึกษานโยบายสาธารณะหนึ่งได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษานโยบายนั้น ๆ โดยความแตกต่างของแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะทั้ง 2 ได้แก่

แนวทางที่ 1 แนวทางการศึกษาเชิงพรรณนา (Description Approach) หรืออาจจะเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า แนวนโยบายศึกษา (Policy Studies) หรือแนวตัวแบบ (Model Study) ได้รับอิทธิพลจากวิธีการศึกษาด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ เช่น รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ กฎหมายปรัชญา คณิตศาสตร์ประยุกต์ และการวิเคราะห์ระบบข้อมูล โดยนำวิธีการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมาพรรณนาและอธิบายกระบวนการทางนโยบายสาธารณะ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในทางวิชาการและหลักการทั่วไป ตัวแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับข้อกับนโยบายสาธารณะ รวมทั้งการคาดคะเนความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปรต่าง ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาของสังคม ประเด็นการศึกษาของแนวทางนี้ประกอบด้วย การศึกษาเนื้อหาสาระของตัวนโยบาย โดยศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมา เจตนารมณ์ ลักษณะ และการดำเนินงานของนโยบายใดนโยบายหนึ่ง การศึกษากระบวนการนโยบาย โดยศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ ตัวแสดงหรือตัวกระทำการ ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน อิทธิพลของตัวแสดงหรือตัวกระทำการหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในขั้นตอนหนึ่ง ๆ และพัฒนาการของกระบวนการกำหนดนโยบาย การศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดนโยบายและผลผลิตของนโยบาย เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ กับปัจจัยนำออกหรือผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง คือ ตัวนโยบาย และหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี เป็นต้น โดยใช้ตัวบ่งชี้ต่าง ๆ เกี่ยวกับผลผลิตของนโยบาย เช่น รัดับรายได้ รัดับการศึกษา รัดับรายจ่ายของรัฐบาล เป็นต้น และการศึกษาผลลัพธ์หรือผลกระทบของตัวนโยบาย เป็นการอธิบายผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินนโยบายหนึ่ง ๆ ผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจพิจารณาประสิทธิผล ประสิทธิภาพในการผลิตและบริการสาธารณะ ผลกระทบ ได้แก่สิ่งที่เกิดจากการปฏิบัติตามนโยบาย แล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมโดยรวม ทั้งผลที่ตั้งใจและผลที่ไม่ได้ตั้งใจ ศึกษาโดยการวิจัยประเมินผลนโยบายสาธารณะ เพื่อนำผลสรุปของการวิจัยมาใช้สำหรับตัดสินใจสืบต่อและยุตินโยบาย จากประเด็นการศึกษาทั้ง 4 ข้างต้น อาจจัดกลุ่มประเด็นการศึกษาได้เป็น 2 แนวทางใหญ่ ๆ ดังนี้

แนวทางการศึกษาเชิงพรรณนา แนวทางที่ 1 เป็นแนวทางเกี่ยวข้องกับกระบวนการการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy-Making Process) ประกอบด้วยประเด็นการศึกษา 2 หัวข้อแรกที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบด้วย ประเด็นการศึกษาเนื้อหาสาระของตัวนโยบาย และประเด็นการศึกษากระบวนการนโยบาย โดยมีข้อสมมติฐานเบื้องต้นของแนวทางการศึกษานี้ คือ กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของกระบวนการทางการเมืองหรือการใช้ค่านิยม ได้แก่ ความเชื่อ จริยธรรม มาตรฐาน และบรรทัดฐานในการตัดสินใจปัญหา มากกว่าที่จะเป็นเรื่องของทางเลือกที่มีเหตุผล ปัจจัยทางการเมืองที่แทรกอยู่ในกระบวนการการกำหนดนโยบาย ทำให้

นโยบายสาธารณะเป็นผลลัพธ์จากความขัดแย้ง การต่อสู้ การเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อน แนวทางนี้ศึกษา นโยบายกรณีศึกษาอย่างเจาะลึก ใช้การพรรณนาและอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการการกำหนดนโยบายสาธารณะตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่อง แนวทางนี้ทำให้ผู้ศึกษาทราบรายละเอียด และพัฒนาการของกระบวนการกำหนดนโยบาย แม้ว่านักวิชาการจะพยายามสร้างเป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการการกำหนดนโยบาย กระบวนการการกำหนดนโยบายทั่วไป ประกอบไปด้วย ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบายสาธารณะ (Public Policy Formation) ขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy Decision-Making) ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policy Implementation) ขั้นตอนการประเมินผลนโยบายสาธารณะ (Public Policy Evaluation) และขั้นตอนการต่อหรือยุตินโยบายสาธารณะ (Public Policy Continuation and Termination) โดยขั้นตอนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับข้างต้น เพราะเมื่อนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติหรือเมื่อมีการประเมินผลนโยบายสาธารณะแล้ว อาจกลับมาพิจารณากำหนดนโยบายสาธารณะนั้นใหม่ หรืออาจนำผลการสรุปจากการประเมินผลมากำหนดนโยบายสาธารณะนั้นใหม่อีกครั้ง

แนวทางการศึกษาเชิงพรรณนา แนวทางที่ 2 แนวทางที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุและผลกระทบของนโยบายสาธารณะ(Cause and Impact Relationships) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของทฤษฎีระบบ ประกอบไปด้วยประเด็นการศึกษา 2 หัวข้อข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว คือ การศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลผลิตของนโยบาย และการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบของนโยบาย ข้อสมมติฐานเบื้องต้นของการศึกษาในแนวทางนี้ คือ นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตที่เกิดจากปฏิกริยาตอบโต้ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในระบบของนโยบายสาธารณะเอง ที่ประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กล่าวคือข้อเรียกร้องเกี่ยวกับตัวนโยบาย ปัจจัยนำเข้าถูกแปรสภาพในกระบวนการทางการเมืองการบริหาร โดยการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายให้เป็นปัจจัยนำเข้าหรือผลผลิต คือ ตัวนโยบายนั่นเอง ตัวนโยบายที่เกิดขึ้นได้รับอิทธิพลบางส่วนจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ของนโยบายขึ้น ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของนโยบายหรือข้อมูลป้อนกลับ จะเป็นปัจจัยนำเข้าของนโยบายสาธารณะในรอบต่อไป แนวทางเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของนโยบายนี้ อาจศึกษาจากผลกระทบของการดำเนินนโยบายหนึ่ง ๆ ทั้งที่ผลกระทบที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ หรือเป็นผลเสียหรือเป็นโทษ ในการศึกษาจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ โดยใช้ตรรกวิทยาทั้งแบบนิรนัยหรืออนุมาน (Deduction) และ

แบบอุปนัยหรืออุปมาน (Induction) ด้วยการวิเคราะห์ทางสถิติ เช่น การหาค่าสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอย เป็นต้น รวมทั้งการอธิบายพรรณนาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ

แนวทางที่ 2 แนวทางการศึกษาเชิงเสนอแนะ (Prescriptive Approach) อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แนวการวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสาขาวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาการจัดการ เทคนิควิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม กล่าวคือ (1) กลุ่มเทคนิควิธีทางสถิติประยุกต์ (Applied Statistical Techniques) เช่น การวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) เป็นต้น (2) กลุ่มเทคนิควิธีหาจุดที่ดีที่สุด (Optimization Techniques) เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) โปรแกรมเส้นตรงและแบบไม่ใช้เส้นตรง (Linear and Nonlinear Programming) เป็นต้น (3) กลุ่มเทคนิคการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยงและความไม่แน่นอน (Decision-Making under Risk and Uncertainty) เช่น ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision Theory) ทฤษฎีเกม (Games Theory) ทฤษฎีการเข้าแถวคอย (Queue Theory) เป็นต้น และ (4) กลุ่มเทคนิควิธีการจำลองและการสร้างรูปแบบต่าง ๆ (Simulation and Modeling Techniques) เช่น ตัวแบบมาร์คอฟ (Markov Model) และดัชนีการแพร่กระจาย (Diffusion Index) เป็นต้น

แนวทางการศึกษาเชิงเสนอแนะนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจแก่ผู้กำหนดนโยบายว่าจากทางเลือกที่ศึกษาเหล่านั้นควรจะกำหนดนโยบายอย่างไร ควรตัดสินใจอย่างไร เพื่อให้หันนโยบายนั้นปราศจากค่านิยมส่วนตัว อคติหรือผลประโยชน์ทางการเมืองของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนนโยบาย โดยใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ เทคนิคสถิติประยุกต์ การวิเคราะห์เชิงระบบ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์นโยบายจะช่วยให้ข้อโต้แย้งของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกบนโยบายในการแสวงหาการสนับสนุนให้ชัดเจนมากขึ้นกว่าการใช้วาทศิลป์ ในที่สุดการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบาย จะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์สาธารณะหรือสวัสดิการสังคม ข้อสมมติฐานเบื้องต้นของแนวทางนี้คือ นโยบายสาธารณะจะถูกกำหนดขึ้นอย่างมีเหตุผลมากขึ้นเมื่อข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ให้แก่ผู้กำหนดนโยบายเป็นสารสนเทศที่ปราศจากค่านิยมส่วนตัวและอิทธิพลทางการเมือง ด้วยเหตุผลข้างต้น Hogwood and Gunn (1984: 29) จึงเสนอให้ใช้คำว่า “นโยบายศาสตร์” (Policy Science) ซึ่งครอบคลุมแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะทั้งในเชิงพรรณนาและเชิงเสนอแนะดังกล่าว แนวทางการศึกษาทั้งสองล้วนมีคุณค่าต่อการศึกษานโยบายสาธารณะ และเสริมสร้างให้เกิดองค์ความรู้และการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย

กรอบการผสมผสาน (Mixed Framework) ที่เกิดจากแนวทางการศึกษาทั้งสองนี้เรียกว่าเป็นแนวทางการศึกษาเชิงสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวคือ ในการศึกษา นโยบาย

สาธารณณะต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการศึกษานโยบายว่ามีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถศึกษาทุกประเด็นปัญหาอย่างเจาะลึก ประเด็นปัญหาและเนื้อหาสาระของตัวนโยบายยังเปลี่ยนแปลงไปตามการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน เช่น การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ปัจจัยทางการเมืองยังทำให้ไม่สามารถกำหนดนโยบายได้อย่างวัตถุประสงค์หรือปราศจากค่านิยม นอกจากนี้การศึกษากายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจน และการใช้เทคนิคหนึ่ง ๆ มักจะเกี่ยวข้องกับข้อสมมติฐานเบื้องต้น (Assumption) ยิ่งกว่าเทคนิคการกำหนดนโยบาย ยังอาจนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการผลักดันประเด็นปัญหา นโยบาย หรือกีดกันไม่ให้ฝ่ายอื่นเข้ามาแทรกแซงการกำหนดนโยบายนั้น ๆ มากกว่าที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษานโยบายสาธารณะอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะบางขั้นตอนยังเกี่ยวข้องกับค่านิยม และเป็นเรื่องการเมืองอย่างมาก เช่น ขั้นตอนการนิยามประเด็นปัญหา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของ Wildavsky (1980) การศึกษานโยบายสาธารณะโดยใช้กรอบผสมผสาน จะช่วยให้มีการถกเถียงประเด็นปัญหา นโยบายระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องจนสามารถตัดสินใจทางเลือกสาธารณะจากหลายๆ ทางเลือกได้เป็นอย่างดี (Hogwood and Gunn, 1984: 62)

ศุภชัย ขาวะประภาส (2545) ได้จำแนกแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะที่สำคัญไว้ 3 แนวทาง ประกอบด้วย

แนวทางที่ 1 แนวทางอธิบายนโยบายเป็นการศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวกับนโยบายแต่ละเรื่อง ความรู้ดังกล่าวเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของแต่ละนโยบาย เช่น ความรู้ทางด้านการแพทย์เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณสุข ความรู้ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศ และได้เรียกแนวทางนี้ว่า ความรู้ในตัวเนื้อหาของนโยบาย (Policy-Issue Knowledge)

แนวทางที่ 2 แนวทางวิเคราะห์นโยบาย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย (Policy Making Knowledge) ซึ่งเป็นกระบวนการและมีความเหนือชั้นกว่าการศึกษาเฉพาะนโยบายใดนโยบายหนึ่งเหมือนแนวทางแรก การกำหนดนโยบายต้องอาศัย ความรู้ด้านทฤษฎีองค์การ การพัฒนาบุคลากร ทฤษฎีข้อมูลข่าวสาร รัฐศาสตร์ การตัดสินใจ และทฤษฎีระบบ ในการวิเคราะห์ทำความเข้าใจนโยบาย

แนวทางที่ 3 แนวทางนโยบายศาสตร์เป็นการศึกษาที่แสวงหาทั้งความรู้ทั้งในตัวเนื้อหาของนโยบายและความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและผนวกความรู้ รวมเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนินงานของระบบการกำหนดนโยบาย (Policy Making Systems)

2.2 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายให้นิยามความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้มากมาย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

Van Horn and Van Meter (1976: 103 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2555: 402) ได้เป็นผู้สนใจศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเน้นความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์การที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน ทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากการตัดสินใจนโยบาย ในกรณีนี้หมายถึงปัจจัยทั้งหลายที่มีผลต่อความพยายามที่จะเปลี่ยนรูปแบบของการตัดสินใจไปสู่มาตรการเชิงปฏิบัติ รวมทั้งความพยายามที่จะบรรลุการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดไว้จากการตัดสินใจนโยบายอีกด้วย

Mazmanian and Sabatier (1989: 20-21 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2555: 405) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำการตัดสินใจนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ โดยปกติเป็นการร่วมกันทำงานภายใต้กฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลสูงหรือศาลฎีกา

Howlett and Ramesh (2003: 185 อ้างถึงใน ณัฐฐา วินิจฉัยภาค, 2554: 272) ได้อธิบายให้คำนิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึงกระบวนการที่แผนงาน (Program) หรือนโยบาย (Policy) ถูกนำไปปฏิบัติ เป็นการแปลงแผน (Plan) ไปสู่การปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้การตัดสินใจบางอย่างถูกตัดสินใจไปแล้วในระดับนโยบายซึ่งใช้ได้ทั่วไป แต่บางการตัดสินใจจะต้องถูกกระทำขึ้นเพิ่มเติมเพื่อให้นำไปปฏิบัติได้จริง ปัจจัยต่าง ๆ เช่น เงินทุน บุคลากร และกฎเกณฑ์การปฏิบัติจะต้องถูกจัดสรรหรือกำหนดมาด้วย

Pressman and Wildavsky (1984 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2555: 400) ได้อธิบายให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การกำหนดเป้าประสงค์และการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติยังเกี่ยวข้องกับปัญหาของการประเมินความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและการตีความข้อปฏิบัติที่มีลักษณะทั่วไป นำไปสู่การตัดสินใจเฉพาะด้านที่ต้องมีผู้เข้าร่วมมากมาย และมีมุมมองที่หลากหลายการบรรลุเป้าประสงค์ผ่านการตัดสินใจเฉพาะด้านที่ระดับใด ย่อมเป็นการวัดระดับของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Williams (1975) ได้อธิบายความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน หรือองค์การ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายจะใช้ความหมายในการนำทรัพยากรมาใช้ในการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้จากแนวความคิดดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีองค์การ โดยถือว่าความสามารถขององค์การคือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยชี้ให้เห็นความสำคัญ 2 ประการ ประกอบด้วย ประการที่หนึ่ง องค์การต้องมีความสามารถเพียงพอในการรวบรวมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ขององค์การให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้นำขององค์การเป็นผู้นำที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง และเป็นผู้นำที่มีเข้าใจถึงความสำคัญของพลังในสนับสนุน และการร่วมมือของบุคลากรในองค์การ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดขององค์การเพื่อใช้ในการรับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สอง ความพยายามในการกระตุ้นบุคลากรในองค์การให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ซึ่งหมายความว่าผู้นำขององค์การต้องชี้ให้บุคลากร และผู้ปฏิบัติงานภายในองค์การมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายที่รับมาและองค์การปรับมาเป็นวัตถุประสงค์ขององค์การให้มีความเข้าใจที่ชัดเจน โดยจะต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในการกระตุ้น รวมทั้งการกำหนดสิ่งจูงใจแก่บุคลากรและผู้ปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรและผู้ปฏิบัติในองค์การมีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายที่องค์การรับมา

กล้า ทองขาว (2548: 7-8) ได้อธิบายความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือมองทางด้านการปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงหมายถึง กระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ส่วนการให้ความหมายในเชิงศาสตร์ หมายถึง การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาการเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นบทเรียนและพัฒนาแนวทางสร้างกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ให้สามารถจัดการและประสานกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบาย

จุมพล หนิมพานิช (2554: 10) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมขององค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะ และความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและ

ภาคเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

ณัฐธา วินิจฉัยภาค (2554: 273) ได้ทำการสรุปความหมายและได้ให้ข้อสังเกตต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้อย่างน่าสนใจว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่อยู่ตรงกลางระหว่างขั้นตอนการกำหนดนโยบายและขั้นตอนการประเมินผลนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติจะดำเนินไปได้เมื่อมีการลดความเป็นนามธรรมของนโยบายให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการแปลงนโยบายให้เป็นแผน (Plan) แผนงาน (Program) โครงการ (Project) และกิจกรรม (Activity) ตามลำดับเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ซึ่งการจะดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากและมีผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัตินอกเหนือจากผู้มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเป็นจำนวนมากเช่นกัน ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบายกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดันหน่วยราชการอื่น ๆ สื่อมวลชนและองค์กรพัฒนาเอกชนที่สนใจในประเด็นนโยบายนั้น ๆ เป็นต้น

มยุรี อนุมานราชชน (2549: 218) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายซึ่งอาจเป็นกฎหมาย หรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบขององค์กร และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนดไว้

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2551: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหลังจากที่กฎหมายผ่านสภาหรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ คำสั่งหรือรูปแบบอื่น ๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงนั้นอาจไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพราะการปฏิบัติจริงขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอนและควบคุมไม่ได้จำนวนมาก เช่น จำนวนหน่วยงาน ผลประโยชน์ของหน่วยงาน และผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทรัพยากร และความสนับสนุนของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น นโยบายอาจจะล้มเหลวมาตั้งแต่ตอนคิดหรือก่อรูปนโยบายก็ได้ การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความไม่แน่นอนนี้เอง นักวิชาการหลายท่านจึงมองว่าเป็นการเมืองหรือมีการเมืองอยู่ในนั้น ดังสังเกตได้จากการเกิดความขัดแย้ง การแสวงหาความร่วมมือ การต่อรองและต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบาย

วเรช จันทรศร (2554: 6) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาว่าองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ให้ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่นั้น เพียงใด หรืออีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมด สามารถทำงานจนสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2545: 90) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประเด็นสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการคือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ขยักขยอน แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และประเด็นที่สอง การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งจากความหมายดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ก่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีตัวนโยบายก่อน ต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์กำหนดไว้ ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบายทั้งหมด เป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย

อุทัย เลหาวิเชียร (2548: 299) ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะนโยบายสาธารณะก็คือแผนกระดาษ จะเป็นความจริงได้ก็ต่อเมื่อการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่นักบริหารรัฐกิจสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรง โดยปกติ การนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติจะเริ่มด้วยการเปลี่ยนนโยบายสาธารณะมาเป็นแผนงาน (Programs) และแผนงานเหล่านี้จะมีโครงการ (Projects) หลาย ๆ โครงการมารองรับ และแต่ละโครงการก็จะมีคนหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ (Performance) และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มักจะครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมขององค์กร การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของหน่วยงานทางภาครัฐบาลและเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นเรื่องของการนำความรู้ของการบริหารมาใช้ในการบริหารให้นโยบายบรรลุเป้าหมาย

โดยสรุปแล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการในการแปลงนโยบายไปสู่แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการหรือแผนการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรม รวมทั้งการกระตุ้นบุคลากรของหน่วยงาน และการใช้ทรัพยากรทางการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายตามนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ โดยการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในขั้นตอนกระบวนการนโยบายระหว่างการทำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย

2.3 ทฤษฎี/ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะบ่งบอกได้ว่านโยบายสาธารณะนั้นได้ถูกนำไปแปลงเป็นกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ประสบความสำเร็จตรงตามเจตนารมณ์ สร้างผลกระทบทางบวกและทางลบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินนโยบายหรือไม่ โดยนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายและนำเสนอตัวแบบที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ ดังนี้

วเรช จันทรศร (2554: 129-146) ได้ให้คำอธิบายการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นการศึกษาในเรื่องขององค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่ไหน เพียงใด การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงานและการปฏิบัติงาน โครงการให้ดีขึ้น โดย วเรช จันทรศร ได้เสนอตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ทั้งหมด 6 ตัวแบบ ได้แก่

1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล: ตัวแบบนี้ยึดถือฐานคติที่ว่า นโยบายที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่าง ๆ ขององค์การ มีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบให้คุณให้โทษ เนื่องจากผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด มีการแปลงวัตถุประสงค์ออกเป็นภารกิจย่อยภายใต้ความรับผิดชอบเฉพาะเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผล

2) ตัวแบบทางด้านการจัดการ: ตัวแบบนี้ตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีองค์การที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังได้เพียงใด ดังนั้นนโยบายจะบรรลุเป้าหมายได้จะต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรมีความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์การยังต้องมีการเตรียมการ หรือมีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ

3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร: เน้นศึกษาปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่ของความผูกพันและการยอมรับ เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาและทางสังคมของมนุษย์โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรเป็นสำคัญภายใต้ฐานคิดที่ว่าการมีส่วนร่วมทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จจะเกี่ยวข้องกับการจูงใจการใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ความผูกพันของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับตลอดจนสร้างทีมงานมากกว่าใช้การควบคุม ซึ่งกระบวนการที่ให้ผู้ปฏิบัติเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบายจะถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากผู้ปฏิบัติโดยตรง

4) ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ: ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย (Formal Positions) แต่มีอยู่กระจัดกระจายในองค์กร กล่าวคือ สมาชิกทุกคนขององค์กรมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณ์ โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้ ดังนั้นในบางครั้งความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่ใช่เรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ แต่เกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารไม่ทราบว่าสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติมากกว่า ดังนั้นการกำหนดนโยบายจำเป็นต้องพัฒนาจากเบื้องล่างคือประชาชน หรือผู้ปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพที่เกิดขึ้น

5) ตัวแบบทางการเมือง: ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่นหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์กร กลุ่ม หรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร เนื่องจากมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมและการสร้างการยอมรับเป็นสิ่งที่ยากที่จะเกิดขึ้น แต่ความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ดังนั้นการสร้างความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจา สถานะของอำนาจและทรัพยากรของหน่วยงาน ในฐานะที่จะใช้เป็นเครื่องมือต่อรองของบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการสนับสนุนจากนักการเมือง สื่อมวลชน กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์รวมถึงสภาพความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการต่อรองของผู้เล่นแต่ละคนเป็นสำคัญ

6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ: เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบมาไว้โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาถึง สมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2555: 446-474) ได้นำเสนอผลการศึกษาด้านนโยบายไปปฏิบัติว่า ในสถานการณ์ที่ต่างกัน ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวอาจจะแตกต่างกันออกไป โดยมีตัวแบบที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ 5 ตัวแบบ

1) ตัวแบบสหองค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ: เป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวตัดสินผลการปฏิบัติตามนโยบายภายใต้การควบคุมเฉพาะ (Particular Jurisdiction) ตัวแบบนี้แสดงให้เห็นการกำหนดแนวทางของกลุ่มตัวแปร และความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญซึ่งจะประกอบไปด้วย ตัวแปรด้านมาตรฐานและทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสาร ความ บังคับใช้กฎหมาย คุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ เงื่อนไขทางการเมือง เงื่อนไขทางสังคม และเศรษฐกิจ และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่สำคัญที่จะต้องตระหนักอยู่เสมอในตัวแบบนี้ คือ ลักษณะเชิงพลวัตของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) ตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย: เป็นตัวแบบในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบที่พึ่งพาอาศัยปัจจัยซึ่งกันและกัน ปัจจัยต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันในการที่จะส่งผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นประสบความสำเร็จ ตัวแบบนี้แสดงให้เห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสื่อสาร ทรัพยากร จุดยืน หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติ และโครงสร้างของระบบราชการล้วนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อปัจจัยต่าง ๆ ด้วยกันเองและต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3) ตัวแบบกระจายอำนาจ: ตัวแบบนี้เป็นตัวแบบที่มีบทบาทและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ประกอบไปด้วย เงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ทรัพยากรในองค์การ และคุณลักษณะและสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติซึ่งได้รับอำนาจและการกระจายการตัดสินใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การใช้ตัวแบบการกระจายอำนาจในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนอำนาจของส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น อาจจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบตามลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมและแต่ละกรณีเป็นสำคัญด้วย

4) ตัวแบบกระบวนการ: เป็นตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนรูปความตั้งใจไปสู่กิจกรรมว่าเป็นกระบวนการเชิงปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง กระบวนการเริ่มต้นด้วยปัจจัยกระตุ้น ขึ้นต่อมาคือการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อพัฒนานโยบาย และต่อเนืองด้วยการกำหนดรายละเอียดของแผนงาน แล้วจึงนำไปสู่การปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้วก็จะมีผลย้อนกลับไปยังปัจจัยการกระตุ้นเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

5) ตัวแบบทั่วไป: ในการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยจะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ตัวจำแนกตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ตัวแปรเกี่ยวกับความยากง่ายของปัญหา ตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถนะของกฎหมายในการกำหนดโครงสร้างการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มีผลงานทางวิชาการไม่มากนักที่ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบาย ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องของ การประเมินผลของนโยบาย หรืออธิบายเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายมากกว่า ในส่วนความหมายของความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น จึงไม่ได้นำเสนอเป็นคำนิยามความหมายไว้ตรง ๆ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปแนวคิดที่จะทำให้เข้าใจความหมาย และลักษณะของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

สุรพร เสียนสลาย (2539: 103) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความซับซ้อนมากกว่าการมองที่การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพียงอย่างเดียวเหมือนกับการประเมินผลนโยบาย โดยเชื่อว่าความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมองตั้งแต่รายละเอียดในการปฏิบัติงานว่าถูกแปลงไปสู่การนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ การนำนโยบายไปปฏิบัติก่อให้เกิดผลลัพธ์ของหรือไม่อย่างไร รวมไปถึงผลลัพธ์เหล่านั้นเป็นที่ยอมรับจากประชาชนหรือจากสังคมในเวลา และสภาพแวดล้อมขณะนั้นหรือไม่ หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ก่อให้เกิดประโยชน์อื่นใดที่ไม่ได้คาดหวังมาก่อนจากนโยบายหรือไม่ อย่งไรก็ตามในการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละเรื่องนั้นจำเป็นต้องกำหนดแนวคิดให้เหมาะสมกับนโยบายในแต่ละเรื่องอีกด้วย

วรเดช จันทรศร (2554: 104) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลว คือ การวัดระดับของความสามารถ (Level of Performance) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการวัดประสิทธิผล (Effective-Ineffective) ของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั่นเอง

ชันภัทร โคตรสิงห์ (2556) อธิบายว่าความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ อด้อยความที่อยู่ในลักษณะของการวัดหรือการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ลื่นไหล ไม่แน่นอนและมีความสลับซับซ้อนมากกว่าการมอง

ที่การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพียงอย่างเดียว ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

โดยผู้วิจัยขอสรุปความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายสาธารณะว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย สามารถวัดได้จากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) ความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบาย วัดได้จากผลการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม หรือการปฏิบัติที่บรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุเป้าหมายของนโยบาย รวมไปถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังเสร็จสิ้นการดำเนินนโยบายไประยะหนึ่ง (2) นโยบายสาธารณะที่จะประสบความสำเร็จและความล้มเหลวขึ้นอยู่กับ การตีความของผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติว่านโยบายนั้นประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว และที่สำคัญคือ การตีความความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายจากสังคม จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากผลของการดำเนินนโยบาย ถึงแม้ว่านโยบายนั้นจะดำเนินการเสร็จสิ้น กลุ่มบางกลุ่มมองว่าประสบความสำเร็จ แต่บางกลุ่มอาจจะมองว่าล้มเหลวก็ได้ขึ้นอยู่กับ การตีความ การวิเคราะห์ในมิติต่าง ๆ ของกลุ่มเหล่านั้น และ (3) ความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายวัดได้จากการอธิบายด้วยเหตุผลถึงผลการดำเนินงาน ผลลัพธ์ ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ รวมถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอันเนื่องมาจากการดำเนินนโยบายด้วย โดยขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละนโยบายนั้น ๆ

2.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มีนักวิชาการ ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านนโยบายหลายท่าน ได้ศึกษากระบวนการของนโยบายในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติจนพบว่า มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานทางวิชาการเหล่านั้น สามารถอธิบายได้ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2535: 52-54) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ คือ

1) จะต้องคำนึงถึงกำลังคน ที่จะใช้หรือปฏิบัติในแต่ละโครงการย่อยของนโยบายว่าจะต้องใช้คนอย่างไร ต้องการคนเพิ่มหรือไม่ คนเหล่านั้นควรจะได้รับ การฝึกอบรมมาอย่างไร และหากว่าโครงการที่จะนำไปปฏิบัติเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งหน่วยงาน และจัดกำลังคนใหม่เพื่อดำเนินการ การกระทำกิจการใด ๆ จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกำลังคนและหน่วยงานเป็นสำคัญ

2) จะต้องคำนึงถึงแหล่งสนับสนุนทั้งทางด้านทุนทรัพย์ที่เป็นเงินและที่เป็นกำลังงานในลักษณะที่ว่ากำลังเงินและกำลังงานนั้นจะได้มาจากแหล่งใดบ้าง โครงการแต่ละโครงการ

จะต้องใช้เงินเป็นจำนวนเท่าใด มีวิธีการใช้เงินหรือมีทางเลือกในการใช้เงินอย่างไรบ้าง ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลหรือไม่ หรือในลักษณะใด รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงว่ามีองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่สนับสนุนและปฏิบัติงานในลักษณะที่มีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันหรือไม่

3) จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสถาบัน หน่วยงานและกลุ่มผู้ที่สนใจจากภายนอกด้วย การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมจะไม่ประสบความสำเร็จหากผู้บริหารนโยบายไม่ยอมติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ผู้บริหารนอกจากจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อสัมพันธ์แล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีใจกว้างยอมรับความคิดเห็นต่าง ๆ จากกลุ่มหรือบุคคลภายนอก และจะต้องพยายามให้หน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุนร่วมมือกับนโยบายที่กำหนดไว้

4) จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลเป้าหมายว่าจะได้รับการบริการจากนโยบายหรือไม่ และสิ่งที่คุณคณเหล่านั้นได้รับ ได้รับจริงหรือไม่เพียงใด หรือตรงกับความต้องการของคุณคณเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด หากกลุ่มเป้าหมายไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว นโยบายนั้นก็จะเป็นประสพผลไม่ประสพผลที่ต้องการ

มยุรี อนุมานราชชน (2552: 230-236) อธิบายไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญหลายปัจจัย ในทางปฏิบัติปัจจัยที่ควรเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

1) สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ อุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้บริหาร เพราะอุปสรรคนั้นมักอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอกตัวนโยบาย และอยู่ภายนอกหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ อุปสรรคนี้อาจเป็นอุปสรรคทางกายภาพ เช่น ภาวะภัยแล้ง การระบาดของโรคพิษ หรืออาจจะเป็นอุปสรรคทางการเมือง คือ แนวทางหรือมาตรการที่จำเป็นต้องใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นที่ยอมรับ และถูกคัดค้าน โดยกลุ่มที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้น และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่อาจดำเนินการอะไรได้ นอกจากให้ข้อมูลแก่ผู้กำหนดนโยบายได้ทราบถึงปัญหาเพื่อนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย

2) เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินการตามแนวทาง แผนงาน โครงการ เงื่อนไขด้านเวลาและทรัพยากรมักจัดเป็นข้อจำกัดภายนอกตัวนโยบาย นโยบายที่มีความเป็นไปได้ทางด้านกายภาพและทางด้านการเมือง อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องคาดหวังจากนโยบายมากเกินไปในระยะเวลาอันสั้น เหตุผลอีกประการ คือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ อาจจะทำให้ต้องเผชิญปัญหาด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ งบประมาณไม่ใช่สิ่งเดียวกันกับทรัพยากรกระบวนการเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้เป็นทรัพยากรอาจเกิดความล่าช้า ความกลัวที่จะต้องคืนงบประมาณที่ไม่นำไป

ดำเนินงานในตอนสั้นปีงบประมาณ ทำให้หน่วยงานภาครัฐใช้งบประมาณอย่างเร่งรีบ บางครั้งอาจจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

3) การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการใช้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีการผสมผสานทรัพยากร การไม่มีงบประมาณในช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ก่อความเสียหายที่ร้ายแรงน้อยกว่าการไม่มีทรัพยากรที่ต้องการใช้ เพราะงบประมาณอาจจะไม่สามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นทรัพยากรที่ต้องการใช้ได้ เช่น ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ หรือแรงงาน ผู้บริหารโครงการจึงต้องใช้เทคนิคการวิเคราะห์โครงการช่วยในการวางแผนและควบคุมกำลังคน สินค้าคงคลัง เทคนิคเหล่านี้จะช่วยแก้ไขปัญหาการมีทรัพยากรมากเกินไปและจัดสรรทรัพยากรให้มีความเหมาะสม

4) นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักทฤษฎีหรือหลักสาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้ บางครั้งนโยบายประสบความสำเร็จล้มเหลว เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายไม่เข้าใจปัญหาที่นโยบายต้องการแก้ไขอย่างเพียงพอว่า อะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา อะไรเป็นโอกาสหรืออะไรเป็นอาการของปัญหา ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจะแก้ไขได้ ถ้าทำการวิเคราะห์เห็นนโยบายอย่างดีตั้งแต่ในขั้นนิยามประเด็นปัญหาและวิเคราะห์ทางเลือก การคัดสรรทางเลือกไม่ใช่ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการกำหนดนโยบาย และการนิยามประเด็นปัญหาเป็นการยอมรับเงื่อนไขของผลลัพธ์ที่ต้องการ สำหรับใช้กำหนดทางเลือกของนโยบาย

5) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรง โดยไม่มีความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรกซ้อน ทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานของนโยบาย มีความสลับซับซ้อนเกินกว่าที่จะกล่าวง่ายๆ ว่า ถ้ากิจกรรม x เกิดขึ้น ณ เวลา t_1 แล้วจะเกิดผลลัพธ์ Y ตามมา ณ เวลาถัดไป t_2 ความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลอาจจะอธิบายต่อไปว่า ถ้าเกิดกิจกรรม x แล้ว จึงเกิดผลลัพธ์ Y แล้ว ถ้าเกิดผลลัพธ์ Y แล้ว จึงจะเกิดผลกระทบ Z นโยบายอาศัยความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลตามลำดับของเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน ยิ่งหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผลมากเท่าใด ความสัมพันธ์จะยิ่งสลับซับซ้อนเป็นไปได้ที่ฝ่ายต่าง ๆ จะไม่เข้าใจนโยบายนั้นอย่างถ่องแท้ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควรหรือมีแนวโน้มที่จะล้มเหลว

6) ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ โดยทั่วไปการนำนโยบายไปปฏิบัติจนสัมฤทธิ์ผลระดับสูง ต้องอาศัยหน่วยงานเดียวเท่านั้นที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ อาจกล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต้องไม่พึ่งพาหน่วยงานอื่น ถ้ามีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ และความสัมพันธ์นั้นต้องไม่ค่อยมีความสำคัญนัก การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน

เพราะต้องทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากเห็นพ้องกันหรือยอมรับตัวนโยบายนั้น ปัจจัยนี้ทำให้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเกิดขึ้นได้ยาก

7) ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง เป็นสิ่งจำเป็นตลอดระยะเวลาที่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของนโยบายควรกำหนดในลักษณะเฉพาะเจาะจง และในลักษณะที่วัดได้เป็นตัวเลขเชิงปริมาณ วัตถุประสงค์นั้นควรเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันในองค์กร รวมทั้งควรสอดคล้องกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อนำวัตถุประสงค์มาเป็นแนวทางกำหนดทิศทางและควบคุมโครงการ ในความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ยากที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ในลักษณะดังกล่าว วัตถุประสงค์ที่เป็นทางการอาจจะไม่สอดคล้องกันเองและอาจจะขัดแย้งกันเอง เนื่องจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนำวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นทางการของกลุ่มเข้ามารวมไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย จึงทำให้เกิดความสับสนในวัตถุประสงค์ของนโยบายมากขึ้น

8) การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม เพื่อให้วัตถุประสงค์ของนโยบายบรรลุสัมฤทธิ์ผล จะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดและลำดับของกิจกรรมทั้งหมด ในการนำนโยบายไปปฏิบัติมักมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แต่เทคนิคโครงข่ายอาจนำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผน และควบคุมโครงการ โดยระบุกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ ผูกความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และจัดวางลำดับกิจกรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล หลังจากนั้นจะต้องมีการจัดการเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามตารางเวลา และถ้าดำเนินการไม่ถูกต้องก็ต้องได้รับการแก้ไขให้เหมาะสม

9) การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหาร การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยทั่วไปมักจะไม่มี การติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ แม้ระบบสารสนเทศอาจจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่ก็ไม่ได้ให้หลักประกันว่าข้อมูลและคำสั่งของผู้ส่งข้อมูลจะมีการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดหรืออย่างที่เข้าใจกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการประสานงานสัมพันธ์กับการใช้อำนาจส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานงานจึงไม่ใช่เพียงการติดต่อสื่อสารกันด้วยข้อมูล หรือการจัดโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมเท่านั้น

10) ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง กล่าวคือ จะต้องไม่มีการไม่ต่อต้านคำสั่งใด ๆ แต่ถ้าในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดการต่อต้านจากผู้มีอำนาจหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ระบบข้อมูลหรือไกลทลที่มีอยู่ทั้งหมดจะต้องช่วยให้ผู้มีอำนาจที่รับผิดชอบทราบล่วงหน้าถึงปฏิกริยาที่การต่อต้าน เพื่อที่จะสามารถเข้ามาจัดการ

ควบคุมการต่อต้านนั้นได้ทันทั่วทั้งที่ เงื่อนไขที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ คือ ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีอำนาจบารมีในทำให้บุคคลอื่นทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกองค์การยอมรับ เพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนและสามารถประสานงานการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมีความจำเป็นต่อความสำเร็จของนโยบายสาธารณะนั้น

ศุภชัย ยาวะประภาส (2545) ได้ศึกษาและพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากการทบทวนงานของนักวิชาการต่างประเทศ มีดังนี้

1) ลักษณะของนโยบาย: ประเภทของนโยบาย นโยบายที่มุ่งเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ น้อยจะมีโอกาสสำเร็จมากกว่านโยบายที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงมาก นโยบายที่มาจากค่านิยมในสังคม และสามารถนำไปปฏิบัติและเห็นผลได้จริง

2) วัตถุประสงค์ของนโยบาย: ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และมีความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ และจะต้องง่ายในการรับรู้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายนั้น ๆ สำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ จึงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จ

3) ความเป็นไปได้ทางการเมือง: การได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบายนั้น ๆ อีกทั้งการสนับสนุนจากชนชั้นสื่อมวลชน และที่สำคัญคือการสนับสนุนจากประชาชน

4) ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี: การร่างนโยบาย นโยบายที่ไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน มีผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการไม่มาก มีโอกาสสำเร็จมากกว่านโยบายที่มีโครงสร้างซับซ้อนและมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมาก ลักษณะของเทคโนโลยีที่นำไปใช้ในการปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ

5) ความเพียงพอของทรัพยากร: ความสนับสนุนของทางด้านการเงินงบประมาณ จำนวนและคุณภาพของบุคลากรที่เหมาะสมกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยทางด้านบริหาร เช่น วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

6) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ: การมอบหมายนโยบายให้กับหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว มีความพร้อมในด้านกำลังคนและทรัพยากรอื่น ๆ และพร้อมที่สนับสนุนนโยบายนั้น หน่วยงานที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีระดับการบังคับบัญชาผู้นำน้อยมีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถ และหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย จึงจะมีโอกาสที่นโยบายนั้นจะประสบความสำเร็จ

7) ทักษะของผู้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ: ทักษะคิดความเข้าใจและความผูกพันของผู้ปฏิบัติที่มีต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความสำคัญต่อความสำเร็จของนโยบาย นโยบายที่มีผลให้

ผู้ปฏิบัติต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมที่ปฏิบัติมาเป็นเวลานานมากมักจะล้มเหลว และค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิบัติตามนโยบาย นโยบายนั้นจึงจะส่งผลไปสู่ความสำเร็จ

8) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ: จำนวนหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติยังมีมากยิ่งขึ้น ประสพปัญหาเรื่องการประสานงาน ประสานความร่วมมือ การตัดสินใจจะเป็นไปอย่างล่าช้า ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่ร่วมกันปฏิบัติมาตั้งแต่อดีต และการแทรกแซงจากหน่วยงานระดับบนจะมีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2555: 431-446) กล่าวว่าการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะทำให้ทราบว่าในกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ทั้งนี้เพราะความสำเร็จนั้น มีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำและภาวะผู้นำขององค์การ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย และความสำเร็จที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ในขณะที่ความล้มเหลวของแผนงานและโครงการเป็นผลมาจากความเฉื่อยชาของผู้นำและผู้ปฏิบัติ การขาดความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุน การขาดความพยายามที่เพียงพอ การขาดการสนับสนุนจากผู้นำ การขาดเงินทุนที่พอเพียงสำหรับการดำเนินงาน และการขาดผู้นำที่มุ่งมั่นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่

1) แหล่งที่มาของนโยบาย: นโยบายจะต้องผ่านกระบวนการกำหนดนโยบาย จนกระทั่งปรากฏนโยบายในหลายลักษณะ โดยสามารถจำแนกลักษณะของนโยบายให้เห็นได้ชัดเจน ดังนี้ (1) คำสั่งฝ่ายบริหารหรือมติคณะรัฐมนตรี (2) กฎหมายที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติและประกาศใช้เป็นกฎหมาย (3) ความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติในการออกกฎหมาย (4) หน่วยงานราชการที่แปลงนโยบายหรือพัฒนานโยบายให้ไปสู่การปฏิบัติรวมถึงการพิจารณาทางเลือกในการปฏิบัติตามนโยบาย และ (5) การพิจารณาและการวินิจฉัย การตัดสินใจของศาลถือเป็นนโยบายเช่นกัน รวมทั้งที่มาของนโยบายต้องมาจากการตัดสินใจที่ถูกต้องตามกฎหมาย ขอบธรรม สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม เป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่

2) ความชัดเจนของนโยบาย: ความชัดเจนและความแน่นอนของนโยบายถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หากนโยบายใดมีเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมากเพียงใด ก็จะยิ่งส่งเสริมให้มีการนำนโยบาย

ไปปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การระบุสภาพปัญหา นโยบายอย่างครอบคลุมครบถ้วน การกำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) การสนับสนุนนโยบาย: การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบาย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนโยบาย กลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้นถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้กำหนดนโยบายจะต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า การกำหนดนโยบายควรมีกลุ่มผู้สนับสนุนนโยบายมากกว่าผู้คัดค้านและกลุ่มคัดค้านต้องไม่มีพลังมากพอที่จะขัดขวางการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อมิให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรการบริหารไปโดยไม่ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่

4) ความซับซ้อนในการบริหารงาน: การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรในระดับปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้ที่กำหนดนโยบายควรพิจารณาความเกี่ยวข้องขององค์กรว่ามีจำนวนองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใดเพราะยังมีจำนวนหน่วยงาน องค์กรหรือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความเกี่ยวข้องมากก็จะต้องทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้นอันจะส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามนโยบายและการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

5) สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ: การนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐนั้นจะมีความยากลำบากในการกำหนดว่าอะไรคือสิ่งจูงใจและประโยชน์ที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตามนักวิเคราะห์เห็นนโยบายต้องตระหนักเสมอว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติสิ่งการคาดหวังความสำเร็จสูงนั้น อย่างน้อยจะต้องไม่ทำให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความรู้สึกสูญเสียประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองจะนำไปสู่การต่อต้านนโยบายและเกิดความล้มเหลวในการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติในที่สุด

6) การจัดสรรทรัพยากร: ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งทรัพยากรนั้นหมายถึงรวมทั้งเงินทุน เวลาและบุคลากร ตลอดจนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกับดีว่าทรัพยากรมักมีไม่เพียงพอต่อการ

พัฒนาโครงการต่าง ๆ ดังนั้นควรมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างถูกต้องและเต็มประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อุทัย เลาหวิเชียร (2548: 313) ได้ศึกษาและอธิบายปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1) เป้าหมายของนโยบายสาธารณะ: เป้าหมายหรือมาตรการเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การจะวัดว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบรรลุผลหรือไม่ได้ดูที่วัตถุประสงค์ บางกรณีอาจง่ายแก่การวัด เพราะเป็นเป้าหมายที่เห็นได้ชัด และไม่สลับซับซ้อน เช่นปัญหาการเพิ่มงานก็อาจจะวัดได้จากจำนวนงานที่เพิ่มขึ้น แต่ในบางกรณีมีความยากในการวัดวัตถุประสงค์ เพราะเป็นวัตถุประสงค์ที่ไม่ชัด มีการขัดกันในตัว หรือเป้าหมายที่ความสำคัญมีเป็นระยะ อย่างไรก็ตามการวัดความสำเร็จของโครงการจะต้องตีความให้ถ่องแท้ในเรื่องของวัตถุประสงค์ก่อนจะนำไปสู่การปฏิบัติ หากไม่แล้วจะเกิดความกังวล และหาความแน่นอนไม่ได้เมื่อมีการปฏิบัติ กล่าวคือไม่ทราบว่าวางแผนหรือโครงการอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายได้ถูกต้อง และจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการประเมิผลด้วย หรือไม่ทราบว่าประเมินเพื่ออะไร

2) ทรัพยากรของนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะต้องอาศัยทรัพยากรหลายประเภท

3) สิ่งแวดล้อมของระบบ คือ สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่นควรวิเคราะห์ในเรื่องทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สถานภาพทางสังคมเอื้ออำนวยหรือไม่ ทศนคติและค่านิยมของประชาชนมีลักษณะที่เอื้ออำนวยหรือไม่ ชนชั้นนำและบุคคลที่มีชื่อเสียงหรืออิทธิพลมีท่าทางอย่างไรต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีกลุ่มผลประโยชน์สนับสนุนหรือต่อต้านในการปฏิบัติงาน

4) การสื่อข้อความ คำสั่งที่ถูกต้องไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ คำสั่งเหล่านี้ถ้าจะให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีลักษณะที่ชัดเจนและมีความถูกต้อง คำสั่งเหล่านี้ก็คือเป้าหมายของนโยบายสาธารณะนั่นเอง

5) ลักษณะของหน่วยงานที่ปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถและความรู้ของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างมาก การจะพิจารณาความพร้อมของหน่วยงานที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ จะคำนึงถึงขนาดและความสามารถของเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง และการมีชีวิตชีวาของหน่วยงาน ซึ่งมีผลการบริหารองค์การที่มีประสิทธิภาพ

6) การสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ นอกจากผู้ปฏิบัติจะต้องทราบว่าปฏิบัติเรื่องอะไร มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติหรือไม่ ผู้ปฏิบัติควรมีลักษณะที่เต็มใจหรือมีความกระตือรือร้นที่

จะปฏิบัติด้วยความเห็นใจเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพราะผู้ปฏิบัติมักจะมีอิสระภาพมากพอสมควร จากผู้บังคับบัญชาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การมีอิสระหมายความว่า ผู้ปฏิบัติมีโอกาสใน จะใช้วิจารณญาณได้มาก และขอบเขตที่กว้างขวาง การใช้วิจารณญาณในขอบเขตกว้างอาจมีผลก่อกำเนิดให้ผู้ปฏิบัติตามนโยบายหลีกเลี่ยงคำสั่งได้ อีกประการหนึ่งคือจะทำให้เกิดความลำบากใจที่จะปฏิบัติตามนโยบายที่ตนไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติมักจะคิดว่าตนเองมีความรู้ความสามารถดี ในนโยบายที่รับผิดชอบ จึงอาจขัดขวางได้หากไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติ ดังนั้น ถ้าผู้ปฏิบัติหรือผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติชอบนโยบายและเต็มใจที่จะสนับสนุน โอกาสให้เกิดความสำเร็จของนโยบายก็จะมามาก

2.4.2 เกณฑ์การพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติและได้อธิบายการนำเสนอเกณฑ์ที่จะใช้วัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยสามารถสรุปการอธิบายได้ดังนี้

วเรช จันทรสร (2554) ได้ชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพิจารณาความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 3 แนวทาง ประกอบด้วย

1) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติวัดได้จาก ระดับความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ถ้าระดับความร่วมมือสูง ความสำเร็จก็จะสูงในทางกลับกันถ้าระดับความร่วมมือต่ำ การนำนโยบายไปปฏิบัติก็就会有ความล้มเหลว

2) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถวัดได้จากการพิจารณาว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบายนั้นหรือการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย มีปัญหาอุปสรรคหรือความขัดแย้ง อยู่ในระดับใด ถ้าหากว่ามีปัญหาอุปสรรค ความขัดแย้งสูง การนำนโยบายไปปฏิบัติก็就会有ความล้มเหลว

3) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถพิจารณาได้จาก ผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อนโยบายได้ปฏิบัติเสร็จสิ้น รวมทั้งจะต้องพิจารณาถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น หลังจากการดำเนินนโยบายได้เสร็จสิ้นไปแล้ว ว่ามีผลกระทบในทางบวก หรือทางลบเกิดขึ้น หากการดำเนินนโยบายเกิดผลกระทบในทางบวก นโยบายนั้นก็ประสบความสำเร็จ ในทางกลับกัน หากเกิดผลกระทบในทางลบในระดับที่สูง นโยบายนั้นก็จะมีผลความล้มเหลว

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2555: 32-33) ได้อธิบายว่าความสำเร็จของนโยบายสาธารณะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยสามารถพิจารณาได้จากปัจจัย 4 ประการ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่มีความชัดเจนชัดเจน นโยบายสาธารณะที่ประสบความสำเร็จจะต้องระบุเป้าหมายของนโยบายให้ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายสาธารณะใดที่มีเป้าหมายไม่ชัดเจน มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติสูง

2) ต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นโยบายสาธารณะที่ประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัตินั้นจะต้องมีหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง และการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจะต้องมีระบบหรือกลไกกำกับ ควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มั่นใจว่าการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจะบรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ของนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) ต้องมีงบประมาณสนับสนุนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม นโยบายสาธารณะใดที่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน นโยบายสาธารณะนั้นจะไม่มีโอกาสปรากฏเป็นจริงหรือประสบความสำเร็จได้เลย นโยบายสาธารณะนั้นจะเป็นได้แต่เพียงการแสดงความตั้งใจหรือการพูดที่ไม่มีผลกระทบ กรณีเช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นนโยบายสาธารณะ เพราะนโยบายสาธารณะในส่วนที่รัฐบาลเลือกจะกระทำ ต้องกระทำให้เป็นรูปธรรมและปรากฏเป็นจริง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสมและเพียงพอเท่านั้น

4) นโยบายสาธารณะต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลจากนโยบายโดยตรง การที่ประชาชนหรือและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลจากนโยบายให้การสนับสนุนนโยบายสาธารณะใด แสดงว่านโยบายสาธารณะนั้นสอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของประชาชนทุกกลุ่ม การสนับสนุนจากประชาชนจะเป็นพลังสำคัญในการผลักดันให้การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2.4.3 ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลว

วรเดช จันทรศร (2554: 98-103) ได้อธิบายสรุปลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีอยู่มากมาย และจากการที่วรเดช จันทรศรได้ทำการศึกษาและสำรวจวรรณกรรมของนักวิชาการคนอื่น ๆ นั้น อาจแบ่งปัญหาหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติออกได้เป็น 5 ด้าน คือ

1) ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายมากน้อยเพียงใด ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเงินลงทุน ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

2) ปัญหาด้านการควบคุม หมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ปัญหาด้านการควบคุมจะมีมากขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าสามารถแปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด กิจกรรมของนโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเพียงใด การกำหนดภารกิจ หรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานโดยรวมเพียงใด เป็นต้น

3) ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสมรรถนะสูงเพียงใด หรือผู้รับผิดชอบในนโยบายจะมีความสามารถในการควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติภายใต้ระบบการวัดผลและติดตามที่สมบูรณ์เพียงใด การนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จไม่ได้หากสมาชิกในองค์กร หน่วยงานไม่ร่วมมือกันปฏิบัติตามแนวทางของนโยบาย หรืออีกนัยหนึ่ง ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นถ้าสมาชิกในหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบาย

4) ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหานี้อาจจะมีสาเหตุมาจากผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่มีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยเช่นกัน การปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมือง ซึ่งเน้นการเผชิญหน้า การแสวงหาการสนับสนุน การเจรจาต่อรองในการจัดสรรทรัพยากร หรือผลประโยชน์ระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยปัญหาด้านนี้จะมากขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือเงื่อนไขหลายประการ เช่น ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ หรือทำการตกลงกับหน่วยงานอื่น ๆ และระดับความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้ เป็นต้น

5) ปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ การนำนโยบายไปปฏิบัติหากขาดการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญแล้ว ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจะเกิดขึ้นได้ องค์กรและบุคคลสำคัญที่กล่าวมานี้ หมายถึง กลุ่ม

อิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน เป็นต้น องค์การหรือบุคคลสำคัญดังกล่าว อาจจะสนับสนุนทางการเมือง เงินทุน งบประมาณ ตลอดจนสามารถสร้างอุปสรรคหรือการต่อต้านได้ตลอดเวลา ตามสถานะอำนาจและสถานการณ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดอุปสรรคมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับฝ่ายการเมือง ฝ่ายบริหารหรือไม่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของนโยบายมากน้อยเพียงใด ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบกับสื่อมวลชนก็มีความสำคัญในการสร้างแนวร่วมและความน่าเชื่อถือของนโยบาย และบุคคลสำคัญให้การสนับสนุนนโยบายเพียงใด

2.5 นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ พ.ศ.2547 กินระยะเวลาเกินกว่า 13 ปี สร้างปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสามารถอธิบายนำเสนอ ได้ดังนี้

2.5.1 นโยบายระดับชาติ

นโยบายระดับชาติที่จัดทำขึ้นในช่วงปี 2554 ที่ผ่านมา คือ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 เป็นนโยบายระดับชาติที่จัดทำขึ้นในสมัยรัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยกำหนดเป็นนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 มาตรา 4 ที่กำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจัดทำนโยบาย เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้คณะรัฐมนตรีนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ แล้วให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในกรณีที่มีความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนและปรับปรุงนโยบายทุกกรอบระยะเวลา 3 ปีหรือเร็วกว่านั้น โดยเนื้อหาของนโยบายจะต้องครอบคลุมในด้านการพัฒนาและความมั่นคง และ กระบวนการจัดทำนโยบาย ต้องนำความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน ทั้งประชาชนชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาคสตรีและเยาวชน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ และรวมไปถึงความคิดเห็นของสภาที่ปรึกษาการบริหารและการ

พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้นโยบายมาจากความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นรากเหง้าควบคู่ไปกับปัญหาที่เป็นปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์การก่อเหตุความไม่สงบ โดยมุ่งจัดเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรงทุกระดับ เงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง ประกอบไปด้วย

เงื่อนไขในระดับบุคคล ที่มีส่วนประกอบสี่ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก การใช้อำนาจการปกครองและการบริหารของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ความละเอียดอ่อนของคนในพื้นที่น้อยเกินไป ส่วนที่สอง การใช้ความรุนแรงของกลุ่มบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ส่วนที่สาม การใช้ความรุนแรงจากความขัดแย้งในผลประโยชน์อิทธิพลธุรกิจผิดกฎหมาย ส่วนที่สี่ เกิดจากความขัดแย้งหรือความแค้นจากอารมณ์ความเกลียดชังจากเรื่องส่วนตัว

เงื่อนไขระดับโครงสร้าง ถึงแม้ว่าโครงสร้างการปกครองจะมีการกระจายอำนาจ แต่การตอบสนองกับลักษณะทางอัตลักษณ์ความต้องการและความคาดหวังของประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐยังดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง นำมาซึ่งความรู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกเลือกปฏิบัติ และขาดอำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง เช่นการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของคนในพื้นที่

เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม คือ ประชาชนมุสลิมมลายูในพื้นที่รู้สึกแปลกแยกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกรับรู้ได้ว่าตนเองถูกกดทับจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ไม่มีความเข้าใจ ที่มีอคติ รวมไปถึงการไม่ยอมรับจากสังคมไทยส่วนใหญ่ จึงเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยอมรับหรือเห็นด้วยกับฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง และยังเป็นเงื่อนไขที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นข้ออ้างที่ชอบธรรมในการก่อเหตุ

โดยกรอบแนวการดำเนินนโยบายหรือเป้าหมายที่สำคัญของการดำเนินนโยบายนั้นเป็นการดำเนินนโยบายบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนภายใต้หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และได้กำหนดวิสัยทัศน์ของนโยบายไว้ว่า “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง มีสภาวะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายไว้ 9 วัตถุประสงค์ ประกอบไปด้วย

1) เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุขภายใต้หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยใช้เป็นหลักยึดในการจัดการความขัดแย้ง สร้างความรัก ความสามัคคี และความสุขของประชาชน ดำรงนโยบายการเมืองนำการทหาร ใช้พลังทางสังคมในการมุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติ วิถีคิดของทุกฝ่าย จากการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาสู่การยึดมั่นแนวทางสันติวิธี ส่งเสริมมาตรการลดความหวาดระแวงและเพิ่มความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ที่มีทัศนคติ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมในเชิงสันติ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานข่าวเชิงรุกและพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยชุมชน ด้วยการเสริมสร้างเครือข่ายงานข่าวและการสร้างเครือข่ายรักษาความปลอดภัยภาคประชาชน ตลอดจนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการติดตามกลุ่มก่อการร้ายจากภายนอกประเทศที่อาจจะสนับสนุนกลุ่มผู้ก่อเหตุ และจะต้องเร่งรัดการปราบปรามกลุ่มอำนาจอิทธิพลเถื่อน เพื่อขจัดปัญหาความรุนแรงแทรกซ้อน

2) เพื่อขจัดและป้องกันไม่ให้เกิดเงื่อนไขที่หล่อเลี้ยงและเอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขเงื่อนไขทางการเมืองและเงื่อนไขทางวัฒนธรรมด้วยการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน หลักมนุษยธรรม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขจัดเงื่อนไขและสาเหตุที่ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจและหวาดระแวงเจ้าหน้าที่รัฐ เกิดความรู้สึกแตกแยก หรือความไม่เท่าเทียมกัน ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของพื้นที่ พร้อมทั้งเร่งรัดการคลี่คลายเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชนให้กระจ่าง

3) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และฟื้นคืนความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกัน ให้เกิดความร่วมมือในการร่วมเผชิญปัญหาร่วมกัน โดยการสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม และหลักมนุษยชน ให้เป็นที่พึงของประชาชน ปรับปรุง พัฒนาระบบ และกระบวนการเยียวยาให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม มีระบบตรวจสอบไม่ให้มีการแสวงและการเอื้อประโยชน์ของการเยียวยาจากทุกฝ่าย รวมทั้งการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติ พร้อมผนึกกำลังแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

4) เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กระจายตัวอย่างเท่าเทียมในทุกระดับ ตรงกับความต้องการ ไม่ทำลายอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของประชาชน ตลอดจนมีผลต่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ด้วยการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตตาม

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนเอง มีรายได้ที่เพียงพอ มีมาตรฐานการครองชีพที่เท่าเทียมกับพื้นที่อื่น ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุกระดับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนในสาขาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และต้นทุนทางสังคม พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในระดับสูง เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมดุลระหว่างการใช้เพื่อตอบสนองการพัฒนาและการรักษาให้ยั่งยืน และที่สำคัญจะต้องเร่งรัดให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบและกระบวนการศึกษาในทุกระดับที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของพื้นที่ กระจายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ ทั้งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

5) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมโดยให้การดำเนินวิถีชีวิต การปฏิบัติตามหลักศาสนาเป็นไปได้โดยไม่มีอุปสรรค ปรับทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง ปรับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อเสรีภาพการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา และจัดการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรม เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดูแลปกป้องทุกวิถีชีวิตและศาสนา วัฒนธรรม สร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างให้เกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าในการอยู่ร่วมกัน ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษามลายู ภาษามลายูถิ่น และภาษาต่างประเทศที่สำคัญในทุกระดับการศึกษา

6) เพื่อให้สังคมไทยเกิดการรับรู้ มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นจริงและตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเสริมสร้างความเข้าใจกับสังคมไทยให้ตระหนักว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาาร่วมกันของประเทศ เสริมสร้างช่องทางการสื่อสารสองช่องทางผ่านการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนและงานมวลชนสัมพันธ์ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนและสังคมเข้าใจต่อสถานการณ์ที่เป็นจริง ตลอดจนการสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และความผิดพลาดในเชิงนโยบาย เปิดพื้นที่การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนบนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกันด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

7) เพื่อให้สังคมภายนอกประเทศให้การสนับสนุนและมีบทบาทเกื้อกูลการแก้ไขปัญหาโดยเพิ่มระดับการปฏิสัมพันธ์และเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหากับต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้วยการเผยแพร่ข่าวสาร ส่งผ่านข้อมูลพัฒนาการของสถานการณ์ ตลอดจนความก้าวหน้าของการปฏิบัตินโยบายการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับ

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานของรัฐบาล พร้อมทั้งเชื่อมโยงการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับสังคมมุสลิมภายนอก โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน

8) เพื่อสร้างสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพูดคุยในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและการให้หลักประกันในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพโดยการส่งเสริมการพูดคุยระหว่างกลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องหลักการ เป้าหมาย รูปแบบของการกระจายอำนาจที่เหมาะสมบนพื้นฐานความเป็นพหุสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่อยู่ภายใต้เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับไม่ใช่ว่าใจนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดน และส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยสันติภาพกับกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐที่เลือกใช้ความรุนแรงต่อสู้กับรัฐ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

9) เพื่อให้การดำเนินนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปอย่างมีระบบ มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและวางอยู่บนข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้าน โดยจัดให้มีกลไกและระบบบริหารจัดการนโยบายที่มีประสิทธิภาพและครบวงจร ด้วยการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นนโยบาย จัดตั้งกลไกในรูปแบบคณะกรรมการอำนวยการนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินตามนโยบายที่ครอบคลุมพื้นที่และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม พัฒนา และใช้งานการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อประกอบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการผลักดัน สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้พร้อมไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

นอกจากวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในนโยบายนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ได้กำหนด ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายไว้อีกด้วยเพื่อให้การนำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเป็นเอกภาพ และมีการบูรณาการทำงานระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย จนทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยสงบ สันติจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1) หน่วยงานของรัฐและข้าราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเข้าใจที่ตรงกัน ในปรัชญา ความคิด ทิศทางการแก้ไขปัญหาตามนโยบาย

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาสนับสนุนซึ่งกันและกันและขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพภายใต้กรอบนโยบาย

2) ข้าราชการทุกหน่วยงานมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถมีองค์ความรู้และการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้าใจ เข้าถึง วิถีชีวิตของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยึดหลักในการบริหารจัดการที่ดีได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่มีการบูรณาการการทำงานอย่างใกล้ชิด

3) ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้การยอมรับ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตามนโยบายการใช้กลไกการแก้ไขปัญหาที่ยึดอยู่กับหน่วยงานภาครัฐเพียงภาคส่วนเดียว ไม่สามารถที่จะบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายได้ ดังนั้นจึงต้องใช้การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะของภาคีเครือข่ายทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติงาน

4) มีการส่งสัญญาณในการสนับสนุนการดำเนินตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จากรัฐบาลที่จริงจัง ชัดเจน และต่อเนื่องเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจ มีเอกภาพทั้งทางความคิด ทิศทาง แนวทาง และการบริหารจัดการ พร้อมผนึกกำลังร่วมกันในการแก้ไขปัญหาตามนโยบาย

จากนโยบายที่เป็นนโยบายของรัฐบาล และนโยบายที่สำนักงานสภาพัฒนาการและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายในระดับชาติแล้ว ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จะต้องจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้พิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “กพต.” ให้ความเห็นชอบ

2.5.2 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557

นอกจากนโยบายระดับชาติแล้ว ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มีหน้าที่ต้องจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “กพต.” ให้ความเห็นชอบ

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 เป็นยุทธศาสตร์ที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้จัดทำขึ้นมา เพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางการ

ดำเนินงานด้านการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และสอดคล้องตามนโยบายบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 นั้นมีเป้าหมายในการเร่งนำสันติสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกียรติยศศักดิ์ศรีความเสมอภาค และความเจริญรุ่งเรือง กลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์หลักที่นำมายุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และหลักรัฐประศาสน์ของรัชกาลที่ 6 ซึ่งวางไว้สำหรับปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานีหรือวางไว้สำหรับปฏิบัติราชการมาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการขับเคลื่อนพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์หลักดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์ย่อยอีก 9 ประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารด้วยการมีส่วนร่วมและบูรณาการแก้ไขปัญหาพื้นที่พิเศษโดยทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการและมีส่วนร่วมในการบริการ และแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรับปรุงพัฒนากระบวนการให้สอดคล้องกับความจริงในพื้นที่ พร้อมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้แก้ปัญหา เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ความเป็นธรรม ไม่หวาดระแวง และจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเจริญรุ่งเรือง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชน ในการร่วมสร้างสันติสุข โดยการสนับสนุนผู้นำศาสนา ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำจิตวิญญาณ ผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน พลังมวลชนมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างงานสร้างอาชีพ รวมถึงการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เป็นพลังสร้างให้เกิดความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยการเผยแพร่แนวคิด ทฤษฎีด้านสันติวิธี รวมทั้งการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการสันติวิธี ปรับทัศนคติ ความคิด ความเชื่อของผู้ที่มีความเห็นต่างและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ ภาครัฐจะต้องสร้างพื้นที่ หรือเปิดพื้นที่ หรือเวทีพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้ที่มีความเห็นต่างจากภาครัฐ โดยจะต้องรับรองความปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะ พหุวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยการพัฒนาหลักสูตร บุคลากรทางการศึกษา สื่อและเทคโนโลยี และส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมทางศาสนา รวมทั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนด้วยการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต อีกทั้งยังต้องฟื้นฟูอนุรักษ์ รักษาและเผยแพร่อัตลักษณ์ทางภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวก การบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมนำหลักศาสนาหรือยุทธิธรรมชุมชน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน โดยการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การพาณิชย์ การประมง ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดมาตรการพิเศษ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต การท่องเที่ยว กีฬาและผู้ด้อยโอกาสอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง จัดตั้งสถาบัน โรงเรียน หรือสถานพยาบาลเฉพาะเยียวยาหรือฟื้นฟูผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดแบบยั่งยืน โดยใช้ศาสนา กีฬา แพทย์ และครอบครัว ชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน โดยการเปิดเวทีแสวงหาความจริงร่วมกับประชาชน เปิดช่องทางการสื่อสารทุกรูปแบบจากรัฐสู่ประชาชน จากประชาชนถึงรัฐ เชื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมบทบาทและศักยภาพของสื่อ และที่สำคัญจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถใช้ช่องทางการสื่อสารทุกรูปแบบ เพื่อเสนอข้อมูล และเสนอความต้องการ ไปสู่ภาครัฐ ให้ดำเนินการต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 9 การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องกับประเทศมุสลิมและต่างประเทศ ให้มีความเข้าใจและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศอาเซียน ผ่านกรอบความร่วมมือทวิภาคี กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีหลักรัฐประศาสน์นโยบายสำหรับมณฑลปัตตานี พ.ศ.2446 ของสิ้นเกล้า ราชการที่ 6 ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ วางไว้สำหรับปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานี โดยพระราชหัตถเลขาเลขที่ 3/78 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2466 ระบุไว้ว่า

ข้อที่ 1 ระเบียบการหรือวิธีการปฏิบัติกรอย่างใด เป็นทางให้พลเมืองรู้สึกเห็นไปว่าเป็น การเบียดเบียนกดขี่ศาสนาอิสลาม ต้องยกเลิกและแก้ไขเสียทันที การใดจะจัดขึ้นต้องอย่าขัดกับลัทธินิยมของอิสลาม หรือยิ่งทำให้เป็นการอวดหนุนศาสนาอิสลามได้ยิ่งดี

ข้อที่ 2 การกะเกณฑ์ใด ๆ ก็ดี การเก็บภาษีอากรหรือพลีย่างใด ๆ ก็ดี เมื่อพิจารณาโดย ส่วนรวมเทียบกัน ต้องอย่าให้พลเมืองในแคว้นแคว้นของต่างประเทศ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงติดต่อกันนั้น ต้องเกณฑ์ต้องเสียอยู่เป็นธรรมดา เมื่อพิจารณาเทียบกันแต่เฉพาะอย่างต้องอย่าให้ยิ่งหย่อนกว่ากัน จนถึงเป็นเหตุให้เสียหายในทางปกครอง

ข้อที่ 3 การกดขี่บีบบังคับแก่พนักงานของรัฐบาล เนื่องแต่การใช้อำนาจในทางที่ผิดมิเป็น ธรรมก็ดี เนื่องจากความผิดพลเมืองชาติแขกโดยฐานที่เป็นคนต่างชาตก็ดี เนื่องแต่การหน่วง เหนี่ยวชักช้าในกิจกรรมตามหน้าที่เป็นเหตุให้ราษฎรเสียความสะดวกในทางหาเลี้ยงชีพก็ดี ฟังต้อง แก้ไขระมัดระวังมิให้เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องให้ผู้ทำผิดรองรับผลตามความผิด โดยยุติธรรม ไม่ใช่สักแต่จะจัดการกลบเกลื่อนให้เงียบเสียไป เพื่อจะไว้หน้าสงวนศักดิ์ของข้าราชการ

ข้อที่ 4 กิจการใด ๆ ทั้งหมดอันเจ้าพนักงานจะต้องบังคับแก่ราษฎรต้องระวังอย่าให้ราษฎร ต้องขัดข้องเสียเวลาเสียการในทางหาเลี้ยงชีพของเขาเกินสมควร แม้จะเป็นการจำเป็น โดยระเบียบ การก็ดี เจ้าหน้าที่พึงสอดส่องแก้ไขอย่าเสมอเท่าที่สุดจะทำได้

ข้อที่ 5 ข้าราชการที่แต่งตั้งออกไปประจำตำแหน่งในมณฑลปัตตานีพึงเลือกเฟ้นคนที่มี นิสัยซื่อสัตย์ สุจริต สงบเสงี่ยมเยือกเย็น ไม่ใช่สักแต่จะส่งไปบรรจุให้เต็มตำแหน่งหรือส่งไปเป็น ทางลงโทษเพราะเลว เมื่อจะส่งไปต้องสั่งสอนชี้แจงให้รู้ลักษณะทางการ อันพึงปฏิบัติระมัดระวัง โดยหลักที่กล่าวไว้ในข้อที่ 1 ข้อที่ 3 และข้อที่ 4 ผู้ใหญ่ในท้องที่พึงสอดส่องฝึกฝนอบรมกันต่อๆ ไปในคุณธรรมเหล่านั้นเนื่อง ๆ ไม่ใช่แต่คอยให้พลาดพลั้งลงไปก่อน แล้วจึงว่ากล่าวลงโทษ

ข้อที่ 6 เจ้ากระทรวงทั้งหลายจะจัดวางระเบียบอย่างใดขึ้นใหม่ หรือบังคับการอย่างใดใน มณฑลปัตตานี อันจะเป็นทางพาดพาลถึงสุขทุกข์ของราษฎรก็ควรพิจารณาเหตุผลแก้ไขหรือยับยั้ง ถ้าไม่เห็นด้วยว่ามีมูลขัดข้องก็ควรหารือกับกระทรวงมหาดไทย แม้ยังไม่ตกลงกันในระหว่าง กระทรวง ก็ขึ้นนำความกราบบังคับทูลทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทขอพระราชทานพระบรมราช วินิจฉัย

2.5.3 ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ.2555-2557

ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 เป็น ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค

4 (กอ.รมน. ภาค 4) โดย กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักที่เป็นการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์รอง 6 ยุทธศาสตร์ คือ (1) การเสริมสร้างความเข้าใจ (2) การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน (4) การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน (5) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (6) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

โดยทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้กำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน จัดเจ็อนใจที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและแก้ไขปัญหาความมั่นคงอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จขึ้นอยู่กับทุกหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีการบูรณาการ ร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการดำเนินการตามที่กล่าวถึงเพื่อจำกัดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกลุ่มผู้ก่อเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างครอบคลุมใน ทุกมิติ โดยได้กำหนดแบ่งมอบกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนตามแผนงาน/โครงการประจำปีของหน่วย อย่างไรก็ตามการดำเนินยุทธศาสตร์แบ่งแยกดินแดนของกลุ่มผู้ก่อเหตุการณ์ความไม่สงบนั้นมีหลายมิติและทุกระดับ เป็นการต่อสู้ที่ปรับเปลี่ยนเทคนิคอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงจำเป็นต้องประเมินสถานการณ์และปรับแนวทางการตอบโต้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดต่อไป

เมื่อพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 29 ธันวาคม 2553 ในมาตรา 4 ได้กำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำนโยบาย เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้คณะรัฐมนตรีนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ แล้วให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้จัดทำนโยบายบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โดยในปี พ.ศ.2555 สภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบและประกาศใช้นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 เป็นนโยบายระดับชาติที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 มาตรา 4 โดยนโยบายดังกล่าว เป็นนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นรากเหง้าควบคู่ไปกับปัญหาที่เป็นที่ปรากฏการณ์ โดยมุ่งขจัดเจ็อนใจของการใช้ความรุนแรงทุกระดับด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และสร้างสภาวะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความ

ขัดแย้ง โดยการกระจายอำนาจที่เหมาะสมต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความหลากหลายในความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

โดยมีการระบุวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ใจความว่า มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุขภายใต้หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ที่เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กระจายตัวอย่างเท่าเทียมในทุกระดับ ตรงกับความต้องการ ไม่ทำลายอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของประชาชน ตลอดจนมีผลต่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ โดยจะต้องเสริมสร้างความเข้าใจ และฟื้นคืนความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกัน ให้เกิดความร่วมมือในการร่วมเผชิญปัญหาร่วมกัน ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจให้หลักประกันในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ

จากนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ที่เป็นนโยบายหรือกรอบแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับชาติที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการการทำงานร่วมกันตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา และยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงขึ้นมา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล และนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ให้เป็นไปแบบคู่ขนาน ดำเนินการด้านการพัฒนาพื้นที่และการป้องกันด้านความมั่นคงไปพร้อม ๆ กัน

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นยุทธศาสตร์ที่น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 ซึ่งวางไว้สำหรับปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานี คือ การพัฒนาการบริหารด้วยการมีส่วนร่วมและบูรณาการแก้ไขปัญหาพื้นที่พิเศษ เสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชน ในการร่วมสร้างสันติสุขสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี พร้อมทั้งส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะ พหุวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิตและความต้องการของประชาชนเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิ

เสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวก การบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมนำหลักศาสนาหรือยุติธรรมชุมชน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรง และสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหา และ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555-2557 ซึ่งมียุทธศาสตร์หลัก คือ “น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านความมั่นคง ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างรัฐและประชาชน การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน การดำเนินการต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน เน้นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของทุกภาคส่วน รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน รับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านซึ่งประชาชนเป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.5.4 แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

ภายหลังจากการเข้ามาปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ภายใต้การบริหารของคณะรัฐมนตรีที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 98/2557 โดยให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำนโยบายบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555-2557 มาใช้ในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จนกว่าจะมีนโยบายบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ใหม่ และมีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 125/2557 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2557 แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ เป็นประธาน เพื่อให้การเร่งรัดการแก้ไขปัญหาภายใต้กรอบนโยบายและกลไกดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สภาความมั่นคงแห่งชาติได้ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) สำนักงบประมาณ และสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสภาพัฒน์ จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในการแก้ไขปัญหา เพื่อความชัดเจนและเป็นรูปธรรมไปในทิศทางเดียวกัน

การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 เป็นต้นไป ยังคงใช้กรอบนโยบายบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ซึ่งเป็น

นโยบายที่กำหนดขึ้นภายใต้หลักของยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี เพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” มียุทธศาสตร์รองรับการดำเนินงานด้านความมั่นคง ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ฉบับนี้ ดำเนินการภายใต้การปรับโครงสร้างกลไกการขับเคลื่อนออกเป็น 3 ระดับ

1) ระดับนโยบาย มีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด มีสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยดำเนินการด้านนโยบาย

2) ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้จัดตั้ง คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรองผู้บัญชาการทหารบกเป็นประธานคณะทำงาน รับผิดชอบการขับเคลื่อนงานให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพร่วมกับกลไกเดิมที่มีอยู่ เช่น คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) และ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.) เป็นต้น

3) ระดับปฏิบัติการ กำหนดให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ เพื่อให้งานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ และประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย

ทั้งนี้ในระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นในสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และกรมบัญชีกลาง รวมทั้งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักอำนวยการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ข้อ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

1) เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

- 2) เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
- 3) เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง
- 4) เพื่อให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ฉบับนี้ ยังกำหนดความเร่งด่วนของการดำเนินงานที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 ไว้ดังนี้

- 1) เรื่องสังคมจังหวัดชายแดนใต้มีความปลอดภัยและปกติสุข มอบหมายให้กระทรวงกลาโหมร่วมกับ กอ.รมน. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น โดยการเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยที่มุ่งลดเหตุรุนแรงในพื้นที่เป้าหมาย ลดพื้นที่เขตอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง และเฝ้าระวังความปลอดภัยให้กับประชาชนและชุมชน โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชน ให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐได้ รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขภัยแทรกซ้อน
- 2) เรื่องการอำนวยความยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลัก ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยการเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ โดยการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในพื้นที่ให้เสมอภาค โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างความตระหนักให้เจ้าหน้าที่รัฐ ปฏิบัติตามกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นธรรมและทั่วถึง
- 3) เรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง โดยให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับ กอ.รมน. ศอ.บต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วม ดำเนินการสร้าง ความเข้าใจในต่างประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ภายในประเทศ ให้กำหนดแผนงานที่มุ่งสร้างความเข้าใจกับประชาชนไทยในภาคส่วนต่าง ๆ สำหรับการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ให้ดำเนินการจัดทำแผนการขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของกรอบทิศทาง ขั้นตอน และเป้าหมาย
- 4) เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน มอบให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับ ศอ.บต. เป็นเจ้าภาพหลัก โดยเร่งดำเนินการตามแผนงาน โครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกกิจกรรม

นอกจากนี้แล้ว แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ฉบับนี้ยังกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินนโยบาย โครงการ แผนงาน กิจกรรมอย่างเร่งด่วน ไว้ 3 ประเภท ดังนี้

- 1) พื้นที่เสริมสร้างความมั่นคง หมายถึง พื้นที่ที่ยังปรากฏความเคลื่อนไหวของผู้ก่อเหตุรุนแรง รัฐต้องใช้ปฏิบัติการเชิงรุกจำกัดการเคลื่อนไหว เน้นการดำเนินงานกิจการพลเรือน งานการเมือง และงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง
- 2) พื้นที่เร่งรัดการพัฒนา หมายถึง พื้นที่ล่อแหลมต่อการเกิดเหตุ ซึ่งรัฐจะต้องเร่งสร้างเกราะป้องกันไม่ให้ผู้ก่อเหตุรุนแรงเข้ามาสร้างและขยายอิทธิพลในพื้นที่ เน้นงานด้านพัฒนาอย่างยั่งยืน ควบคู่งานพัฒนาเพื่อความมั่นคง
- 3) พื้นที่เสริมสร้างการพัฒนา หมายถึง พื้นที่ที่ไม่มีเหตุรุนแรง รัฐจะต้องรักษาให้การดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นไปอย่างปกติสุข เน้นการดำเนินการด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง และยกระดับคุณภาพชีวิตให้ทัดเทียมกับจังหวัดอื่น ๆ

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นกลุ่มภารกิจ 7 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มภารกิจที่ 1 งานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก มีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ชื่อเดิมขณะนั้น) เป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 1 ประกอบด้วย (1) พื้นที่เศรษฐกิจเมืองสำคัญ 7 เมือง พื้นที่เสี่ยงจากการก่อเหตุรุนแรง (2) หมู่บ้าน ชุมชน เขตอิทธิพล ลดน้อยลงหรือไม่ขยายพื้นที่อิทธิพลเพิ่ม (3) ศาสนสถาน ศาสนบุคคล และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย (4) สมาชิกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง และแนวร่วมในพื้นที่มีจำนวนลดลง (5) ปัญหาภัยแทรกซ้อนในพื้นที่ลดระดับลง

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 1 ประกอบด้วย (1) เร่งเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาขีดความสามารถของปฏิบัติการทางทหาร ทั้งเชิงรับและเชิงรุกให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพพื้นที่ (2) สร้างความเข้าใจกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติการ หรือภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติการทางทหาร (3) ดำเนินมาตรการเชิงรุกอย่างจริงจัง เพื่อมุ่งสลายโครงสร้างกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในหมู่บ้านจัดตั้งในพื้นที่ และหยุดการขยายตัวของแนวร่วม (4) จัดระบบการควบคุมวัสดุ และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และสิ่งของอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตของประชาชน เพื่อป้องกันการดัดแปลงเป็นวัสดุอันตรายใช้ในการก่อเหตุรุนแรง (5) เร่งป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (6)

เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการด้านการข่าว การต่อต้านข่าวกรอง และการดำเนินงานด้านข่าวกรองทั้งระบบ (7) บังคับใช้กฎหมาย โดยเท่าเทียม และจัดระบบเฝ้าตรวจพื้นที่ของหน่วยต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันเต็มประสิทธิภาพ (8) เพิ่มประสิทธิภาพกองกำลังประจำถิ่น ตำรวจ อาสาสมัครรักษาดินแดน รวมทั้งพัฒนาและจัดระเบียบกำลังประชาชน ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง (9) สนับสนุนให้ประชาชนและท้องถิ่นมีความพร้อมเฝ้าระวังหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง โดยเฉพาะบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภารกิจงานการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน (10) พัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของภาคประชาชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ (11) ปฏิบัติการข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงที่สอดคล้องกับสถานการณ์

กลุ่มภารกิจที่ 2 งานอำนวยความสะดวกยุติธรรม และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ มีกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 2 ประกอบด้วย (1) เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมภายใต้กรอบกฎหมาย (2) คดี หรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชนไทยและต่างประเทศ ได้รับการเร่งรัดเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบค้นหาความจริงให้ปรากฏ (3) การดำเนินคดีความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการยุติธรรม (4) กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ได้รับการสนับสนุน โดยต่อเนื่องเพื่อคลี่คลายปัญหาในพื้นที่ (5) ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหา/ลดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรม มีทัศนคติที่ดี และร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (6) ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบได้รับการเยียวยาฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 2 ประกอบด้วย (1) เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบในการดำเนินคดีความมั่นคงในพื้นที่ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุนการดำเนินงาน โดยเฉพาะเพื่อช่วยในการตรวจพิสูจน์และค้นหาความจริง (2) ดำเนินมาตรการเพื่อเร่งรัดค้นหาความจริงในคดี หรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชน (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักศาสนา มาแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง โดยให้คู่กรณีและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง หรือระงับข้อพิพาท (4) สนับสนุนและส่งเสริมมาตรการเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้กับประชาชน ผู้เสียหาย พยาน รวมถึงบุคคลที่ถูกจับกุม หรือผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว หรือพนักงานอัยการตั้งไม่ฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดยกฟ้อง เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (5) ส่งเสริมมาตรการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จากกรณีที่ไม่ได้รับความยุติธรรม รวมทั้งผู้ต้องหาตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายพิเศษ ให้เข้าถึงกระบวนการการดำเนินคดี ทั้งทางแพ่ง และทางอาญา ตลอดจนการอำนวยความสะดวกของรัฐตามบทบัญญัติของกฎหมาย (6) พัฒนาองค์ความรู้ในระบบงานยุติธรรม และส่งเสริมการประยุกต์ใช้เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมและสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน (7) ช่วยเหลือเหยี่ยวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ทั้งด้านทรัพย์สิน ร่างกาย จิตใจ เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข (8) ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง และจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบ

กลุ่มภารกิจที่ 3 งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ /สิทธิมนุษยชน มีกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีกรมประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 3 ประกอบด้วย (1) การดำเนินงานของภาครัฐเป็นไปโดยหลักสากลและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน (2) ประชาชนไทยได้รับข้อมูลรอบด้านและเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ (3) กลุ่มเป้าหมายได้รับองค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (4) ประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ถูกห้อยยักเป็นวาระระหว่างประเทศ (5) ประชาชนในโลกมุสลิมและต่างประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ มีความเข้าใจและให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 3 ประกอบด้วย (1) ดำเนินงานเชิงรุกที่มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง (2) เปิดพื้นที่และช่องทางสื่อสารให้ภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายทั้งในและต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนการสร้าง ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (4) เพิ่มประสิทธิภาพการสร้าง ความเข้าใจ เพื่อมุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย ให้ยุติแนวคิดและวิธีการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (5) ขจัดเงื่อนไขต่าง ๆ ในประเด็นปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่องค์การระหว่างประเทศและกลุ่ม NGOs ให้ความสนใจ (6) เสริมสร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน (7) พัฒนาและปรับปรุงแนวทางมาตรการการดำเนินงานของภาครัฐ โดยที่จะต้องไม่ขัดกับกฎหมายสิทธิมนุษยชน

กลุ่มภารกิจที่ 4 งานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีกระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 4 ประกอบด้วย (1) สถาบันการศึกษา กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชน ได้รับการยกระดับคุณภาพตามนโยบายของรัฐ (2) บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานวิชาชีพ (3) นักเรียน และเยาวชน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในและต่างประเทศ (4) เด็ก เยาวชน และประชาชนผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ได้รับความรู้ และเพิ่มทักษะอาชีพ (5) ประชาชนในพื้นที่สามารถดำเนินวิถีชีวิตตามประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น (6) อัตลักษณ์ทางภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเพิ่มมากขึ้น (7) การจัดการศึกษาในพื้นที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 4 ประกอบด้วย (1) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และสถานศึกษากลุ่มเสี่ยง (2) สร้างและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนและเยาวชนทั้งในและนอกระบบการศึกษา (3) เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองส่งบุตรเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐ (4) เสริมสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาของรัฐกับสถานศึกษาของเอกชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา (5) ส่งเสริม สนับสนุนระบบนิเทศน์ และระบบประเมินผล เพื่อเฝ้าระวังคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในพื้นที่ทุกประเภท (6) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็ง และการกระจายอำนาจให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ และสร้างความตระหนักของชุมชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง (7) เร่งรัดพัฒนาคุณภาพครู บุคลากรทางการศึกษา การจัดการศึกษา และสถานศึกษาของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐาน เทียบเท่ากับพื้นที่อื่น (8) พัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์ตาติกา สถาบันปอเนาะ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพ และสอดคล้องตามหลักการศาสนา (9) เพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ ควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน (10) สร้างโอกาสทางการศึกษา และบูรณาการทุนการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการสอนเสริมในสาขาวิชาที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในระดับการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนการจัดระบบเทียบโอน และรับรองคุณวุฒิการศึกษา รวมทั้งใบประกอบวิชาชีพผู้ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ และส่งเสริมให้มีบทบาทในพื้นที่ (11) สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรทางศาสนาให้มีความเข้มแข็ง และมีบทบาทในการทำนุบำรุงศาสนา เพื่อให้สถาบันทางศาสนา เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาจริยธรรม และแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา รวมทั้งส่งเสริม และฟื้นฟู กิจกรรมด้านศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

(12) ส่งเสริมและสนับสนุนอำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาให้แก่คนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปแสวงบุญตามหลักศาสนาต่าง ๆ ในต่างประเทศ เพื่อ ได้เรียนรู้แก่นแท้ของหลักธรรม กลับมาเป็นเครื่องช่วยในการทำนุบำรุงศาสนา (13) ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานอัตลักษณ์และกิจกรรมทางภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (14) พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยการเล่นกีฬา กิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ รวมถึงการละเล่นพื้นบ้าน ตลอดจนพัฒนา และปรับปรุงสนามกีฬาในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (15) ส่งเสริม สนับสนุน การอยู่ร่วมกันอย่างสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มภารกิจที่ 5 งานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิตประชาชน มีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 5 ประกอบไปด้วย (1) คริวเรือนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้เพิ่ม (2) การลงทุนในพื้นที่โดยภาครัฐและภาคเอกชนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง (3) โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และระบบโลจิสติกส์ได้รับการพัฒนา และปรับปรุง ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน และศักยภาพของพื้นที่ (4) ประชาชนในพื้นที่เสี่ยง ได้รับหลักประกันการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติ (5) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู และอนุรักษ์ (6) ประชาชนได้รับบริหารทางการแพทย์/สาธารณสุขพื้นฐานอย่างทั่วถึงเป็นธรรม (7) ปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของภาครัฐที่สามารถรองรับกับสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 5 ประกอบด้วย (1) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน สภาพพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพแรงงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ (2) สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนในการประกอบอาชีพ วิสาหกิจชุมชน โรงงานขนาดเล็ก และธุรกิจอื่น ๆ รวมทั้งการจัดตั้งสหกรณ์ และเสริมสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและหลักศาสนา (3) ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพในพื้นที่ รวมทั้งแนวทาง และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในโอกาสต่าง ๆ (4) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และระบบโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคม และสาธารณูปโภคในพื้นที่เมือง และในชนบท (5) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน และการพัฒนาที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเพียงพอกับความจำเป็น (6) พัฒนาและใช้

ประโยชน์จากที่ดินรกร้าง ส่งเสริมพืชประจำถิ่น รวมทั้งเพิ่มคุณภาพและมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ตลอดจนรูปแบบแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (7) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และความเชื่อมโยงกับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนไทย ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (8) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยเฉพาะสินค้าชุมชนและธุรกิจ SME ในพื้นที่ให้มีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลควบคู่กับการส่งเสริมการตลาดให้กว้างมากขึ้น (9) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน และศักยภาพของพื้นที่ (10) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำแนวคิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต (11) ส่งเสริมสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของประชาชนในพื้นที่ (12) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้าใจที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนในพื้นที่ (13) สนับสนุนอาคารสถานบริการและเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นให้สามารถรองรับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ (14) ส่งเสริมการจัดแพทย์เคลื่อนที่ เพื่อบริการประชาชนในพื้นที่ห่างไกล (15) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการของโรงพยาบาลศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในพื้นที่ (16) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้พิการ สตรี และเด็กกำพร้า รวมทั้งผู้ใช้แรงงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มภารกิจที่ 6 งานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี มีสภาพความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 6 ประกอบด้วย (1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐ ทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความเข้าใจเรื่องนโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และสถานการณ์ปัญหาทั้งในอดีตและปัจจุบัน (2) หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ มีความพร้อมในเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์ และยานพาหนะที่เพียงพอ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสถานการณ์ (3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการดูแลเรื่องสิทธิกำลังพลขวัญกำลังใจที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่รับผิดชอบ (4) หน่วยงานเจ้าภาพหลัก หน่วยงานเจ้าภาพร่วม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีระบบการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม

แนวทางการดำเนินการกลุ่มภารกิจที่ 6 ประกอบด้วย (1) พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐที่ให้ความสำคัญกับทัศนคติ จิตสำนึก และความตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และเสียสละ (2) ส่งเสริมการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐในพื้นที่ (3) จัดหา ซ่อมบำรุง ประยุกต์ใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ และยานพาหนะให้เพียงพอ รวมทั้งสามารถใช้ปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น (4) ปรับปรุง และบริหารจัดการด้านสิทธิกำลังพล ให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่รับผิดชอบ และระดับความเกี่ยวข้องกับอันตราย จากการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยพิจารณาให้ทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร (5) พัฒนา และปรับปรุง กลไกการดำเนินงาน ระบบบริหารจัดการ ระบบแผนงาน/โครงการ และระบบงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม (6) พัฒนาระบบการติดตามผลการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ และการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม

กลุ่มภารกิจที่ 7 งานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย มีสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีสำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นเจ้าภาพร่วม

เป้าหมายการดำเนินงานกลุ่มภารกิจที่ 7 ประกอบด้วย (1) หน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมอำนวยความสะดวกในการพูดคุยแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่ และระหว่างประชาชนกับภาครัฐ (2) มีเวทีของการพูดคุยแสวงหาการกระจายอำนาจที่สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ (3) กระบวนการพูดคุยกับผู้ที่มีความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ต่างจากรัฐเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีเอกภาพ (4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการดำเนินการในกลุ่มภารกิจที่ 7 ประกอบไปด้วย (1) เสริมสร้างความเข้าใจเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ในประเทศ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในเรื่องการกระจายอำนาจภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2) สนับสนุนการเปิดพื้นที่ และสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นและการพูดคุย ในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง

โดยสันติวิธี (3) พัฒนาและจัดตั้งกลไก ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และมีเอกภาพ เพื่อสนับสนุนการพูดคุยสันติสุขกับผู้ที่มีความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ต่างจากรัฐ ทั้งในและต่างประเทศ (4) เปิดโอกาสและสร้างหลักประกันความปลอดภัย ให้ผู้มีความเห็นต่างจากรัฐที่ต้องการยุติความรุนแรง เข้าร่วมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยสันติวิธี ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (5) เตรียมความพร้อมของสังคมในพื้นที่ และสังคมไทยโดยรวม เพื่อรองรับการพูดคุยเพื่อสันติสุข

2.6 จังหวัดนราธิวาส

2.6.1 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาสเป็นหนึ่งในจังหวัดชายแดนที่มีความสำคัญอีกหนึ่งของหนึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ในอดีต และยังเป็นจังหวัดที่เริ่มต้นเหตุการณ์ความรุนแรงครั้งใหม่ที่เริ่มจากเหตุการณ์การปล้นปืน ณ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือค่ายกองพันพัฒนาที่ 4 จังหวัดนราธิวาสมีข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่จะเป็นส่วนช่วยในการทำความเข้าใจพื้นที่ ประกอบไปด้วยข้อมูลดังนี้

2.6.2 สภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ประมาณ 1,149 กิโลเมตร และทางรถไฟ 1,116 กิโลเมตร สูดชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียที่สถานีรถไฟสุไหงโก-ลก

ทิศเหนือ	จดจังหวัดปัตตานีและอำเภอไทย
ทิศใต้	จดอำเภอไทยและประเทศมาเลเซีย (รัฐกลันตันและรัฐเปรัก)
ทิศตะวันออก	จดประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดยะลา

2.6.3 ภูมิประเทศ

มีพื้นที่เป็นป่าและภูเขาประมาณ 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาหนาแน่น แถบตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งถือเป็นแนวกั้นเขตแดนประเทศไทย กับ ประเทศมาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากพื้นที่ทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณ

ติดกับอ่าวไทย และที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำสามสาย คือ แม่น้ำบางนรา แม่น้ำสุโข-ลก และแม่น้ำสายบุรี

2.6.4 ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูฝน และ ฤดูร้อน

2.6.5 แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีแม่น้ำสายสำคัญ 3 สาย คือ

1) แม่น้ำบางนารับน้ำจากเทือกเขาบูโด-สุโข-หงป่าดี ผ่านคลองสุโข-หงป่าดี คลองยะกัง และคลองตันหยงมัส ไหลผ่านอำเภอตากใบ อำเภอสุโข-หงป่าดี อำเภอระแงะ แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมืองนราธิวาส มีความยาวประมาณ 60 กิโลเมตร

2) แม่น้ำสุโข-ลก เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ต้นน้ำอยู่ในเทือกเขาในประเทศมาเลเซียและท้องที่อำเภอแว้ง โดยแม่น้ำสายดังกล่าว จะไหลผ่านอำเภอสุโข-ลก และไหลลงอ่าวไทยที่อำเภอตากใบ มีความยาวประมาณ 103 กิโลเมตร

3) แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเริ่มจากเทือกเขาในอำเภอสือคิริน ไหลผ่านอำเภอจะแนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส อำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงอ่าวไทยที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ 195 กิโลเมตร

2.6.6 จำนวนพื้นที่ และประชากร

จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทั้งหมด 4,475.43 ตารางกิโลเมตร

จังหวัดนราธิวาส มีประชากรทั้งหมด 763,974 คน แบ่งเป็น ชาย 378,457 คน หญิง 385,517 คน (ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 30 กันยายน 2546)

2.6.7 การเมืองการปกครอง

จังหวัดนราธิวาสแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 13 อำเภอ 77 ตำบล 589 หมู่บ้าน (13 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอตากใบ อำเภอบาเจาะ อำเภอช้าง อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอแว้ง อำเภอสือคิริน อำเภอสุโข-ลก อำเภอสุโข-หงป่าดี อำเภอจะแนะ และอำเภอเจาะไอร้อง)

จังหวัดนราธิวาส แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง ใช้พื้นที่ทั้งจังหวัดนราธิวาส

- 2) เทศบาล 16 แห่ง แยกเป็น เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 13 แห่ง
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล 73 แห่ง

2.6.8 เศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส

เศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาสขึ้นอยู่กับภาคการเกษตร เป็นสำคัญ แต่หากพิจารณาแล้วมูลค่าของภาคการเกษตร โดยเฉพาะ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีมูลค่าสูงสุดอยู่ที่ 12,784 ล้านบาท และ โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนราธิวาสปี 2557 (Gross Provincial Product-GPP) มีมูลค่า 37,982 ล้านบาท

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส (จากข้อมูล GPP) ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม การศึกษา สาขาการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้บุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ และสาขาอุตสาหกรรม ตามลำดับ อาชีพหลักอยู่ในภาคการเกษตร เช่น การทำสวนยางพารา ปาล์ม มะพร้าว ผลไม้ต่าง ๆ การเลี้ยงสัตว์ และการประมง เป็นต้น

จังหวัดนราธิวาสมีเนื้อที่ทั้งหมด 2.7 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ถือครอง 1.7 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.60 ของเนื้อที่ทั้งหมด ในจำนวนนี้ถือครองพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร 1.59 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.48 ของเนื้อที่ทั้งหมด และในเนื้อที่ที่ถือครองเพื่อการเกษตรเป็นเนื้อที่ทำเกษตร 1.54 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.59 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ข้าวนาปี ลองกอง ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ผลไม้อื่น ๆ ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร แพะแกะ ไก่ เป็ด และอาชีพสำคัญอีกประเภท คือ การประมง ประชาชนที่ประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 5,158 ราย ประมงด้านทะเล มีจำนวนเรือประมง 1,316 ลำ แบ่งเป็นเรือประมงพื้นบ้าน จำนวน 1,264 ลำ และเรือประมงพาณิชย์ จำนวน 52 ลำ

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยของนักวิชาการ นักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนโยบายสาธารณะอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลหรือแนวทางประกอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

กล้า ทองขาว (2534) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ การศึกษาวิจัยใน

ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ รวมทั้งแสวงหาปัจจัยและชุดปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถอธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ และเพื่อทดสอบตัวแบบการอธิบายปรากฏการณ์ของกระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัว ได้แก่ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ การสนับสนุนจากราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และมาตรการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม มีความสัมพันธ์ไปในทางบวกกับความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ .01 ทุกตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุในการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด และรองลงมาได้แก่ การสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น การกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม และเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยทุกตัวแปรอิสระมีอิทธิพลทางบวกในการอธิบาย หรือทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แคนนอนิคอล เกี่ยวกับชุดตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดพบว่า ชุดตัวแปรที่ประกอบด้วยการสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม และการกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน อธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้มากที่สุด ผลการวิเคราะห์จำแนกประเภท พบว่า ตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญในการจำแนกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด และอำเภอ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือมาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม

ผลการวิเคราะห์เส้น โยง เพื่อทดสอบตัวแบบ (Model) ในการแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของตัวแปร พบว่า ตัวแปรเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีอิทธิพลโดยตรงไม่เพียงพอในการอธิบายหรือทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่มีอิทธิพลโดยอ้อมผ่านทาง การกำหนดภารกิจและมอบหมายงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คล้ายกับตัวแปรการกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เพียงพอ แต่มีอิทธิพลโดยอ้อมผ่านทางลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เช่นกัน ส่วนตัวแปรลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีอิทธิพลโดยตรงในการอธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับ .01 สำหรับตัวแปรการสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น มีอิทธิพลในการอธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งนี้ การแสดงอิทธิพลโดยอ้อมจะผ่านทางลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรมาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

กฤษฎา กุลทล (2549) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัจจัยด้านข้าราชการ ด้านประชาชน ด้านการใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อ ด้านนโยบายและด้านองค์การ โดยปัจจัยด้านทรัพยากรมีความสำคัญน้อยที่สุด 2) ประชาชนและข้าราชการที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัจจัยสำคัญสามอันดับแรกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือปัจจัยด้านข้าราชการ ด้านประชาชนและด้านการใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อตามลำดับ 3) ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปีและตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าปัจจัยสำคัญสามอันดับแรกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชาชน ด้านข้าราชการ และด้านนโยบายตามลำดับ ในขณะที่ข้าราชการที่มีประสบการณ์ด้านการทำงานตั้งแต่ 6-10 ปี มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยสำคัญสามอันดับแรกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัจจัยด้านข้าราชการ ด้านประชาชนและด้านนโยบายตามลำดับ ส่วนข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11-16 ปี มีความคิดเห็นว่าปัจจัยสำคัญสามอันดับแรกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัจจัยด้านข้าราชการ ด้านประชาชน และด้านการใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อตามลำดับ

กิตติ บุญนาค (2536) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรมจากการศึกษาสรุปได้ว่า ผลกระทบ การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในช่วงแรกล้มเหลวอย่างมาก เนื่องจากระดับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติระดับล่างมีค่อนข้างน้อย ซึ่งสาเหตุมาจากการที่ผู้ปฏิบัติระดับล่างทุกกลุ่มต่างมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ ทั้งทางด้านความไม่ชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความไม่สอดคล้องในการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ความไม่เหมาะสมของมาตรการในการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริมการปฏิบัติ อีกทั้งสมรรถนะของหน่วยงานปฏิบัติยังไม่พร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ ส่วนในด้าน

ของผู้ประกอบการและประชาชน พบว่า มีปัญหาด้านการขาดความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับ เนื่องจากสาเหตุของการประชาสัมพันธ์ที่ล้มเหลวของกรมสรรพากร และการขาดแรงจูงใจที่ดี

ทองใบ สุคชารี (2536) ทำการศึกษาการนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สหวิทยาลัยอีสานใต้จากการศึกษาสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ ทั้ง 6 ตัวแปรประกอบไปด้วย (1) ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ (2) ตัวแปรด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (3) ตัวแปรด้านทรัพยากร (4) ตัวแปรด้านการติดต่อสื่อสาร (5) ตัวแปรด้านโครงสร้างของนโยบาย (6) ตัวแปรด้านการสนับสนุนทางการเมือง มีความสำคัญต่อการนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ ตัวแปรด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และภาวะผู้นำ เป็นชุดตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ การนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในการเป็นแบบอย่าง และให้ความสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในการบริหารงาน และวิธีการปฏิบัติในการเรียนการสอน ในขณะที่เดียวกันจะต้องได้รับการยอมรับจากครูผู้ปฏิบัติ และจะต้องมีระดับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานสูง และปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร และยังพบอีกว่าตัวแปรด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการพยากรณ์การจำแนกกลุ่ม ตามระดับความสำเร็จในการนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ ส่วนตัวแปรที่สำคัญรองลงมา แต่ถือว่ามีอิทธิพลต่ำมาก คือ ตัวแปรด้านทรัพยากร

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2536) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างประสิทธิผล การเปรียบเทียบอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ระดับประสิทธิผลของการการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความซับซ้อนของโครงสร้าง ความพร้อมของทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ สามารถอธิบายความมีประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.01 (ประสิทธิผล ประกอบด้วย 4 มิติย่อย คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความรวดเร็วในการให้บริการ ความเสมอภาคในการให้บริการ และความเป็นธรรมในการให้บริการ) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลในการอธิบายประสิทธิผลมากที่สุด ได้แก่ ความพร้อมของทรัพยากร รองลงมาตามลำดับ คือ ความซับซ้อนของโครงสร้าง ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานรองทั้ง 2 สมมติฐานพบว่า คือ ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.001

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุในมิติย่อยของประสิทธิผล คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร รวมกันสามารถอธิบายประสิทธิผลในมิติของความพึงพอใจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.005 โดยตัวแปรอิสระที่มีน้ำหนักสามารถอธิบายประสิทธิผลในมิติของความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความซับซ้อนของโครงสร้าง ความพร้อมของทรัพยากร ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยประสิทธิผลในมิติของความรวดเร็วในการให้บริการ พบว่า มีเพียงตัวแปร 3 ตัวแปร ได้แก่ ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความซับซ้อนของโครงสร้าง และความพร้อมของทรัพยากร ที่สามารถร่วมกันอธิบายความรวดเร็วในการให้บริการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.005 ตัวแปรที่มีน้ำหนักสามารถอธิบายประสิทธิผลในมิติของความรวดเร็วในการให้บริการจากมากไปหาน้อย คือ ความพร้อมของทรัพยากร ความซับซ้อนของโครงสร้าง และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยประสิทธิผลในมิติของความเสมอภาคในการให้บริการ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร รวมกันสามารถอธิบายประสิทธิผลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.05 ตัวแปรที่มีน้ำหนักในการอธิบายจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ ความพร้อมของทรัพยากร ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความซับซ้อนของโครงสร้าง และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ และผลการวิเคราะห์การถดถอยประสิทธิผลในมิติของความเป็นธรรมในการให้บริการ พบว่ามีเพียงตัวแปรความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบายเท่านั้นที่สามารถอธิบายความเป็นธรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเหนือระดับ 0.01 นอกนั้น ไม่สามารถอธิบายได้ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเหนือ 0.05 และสำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกตามงานต่าง ๆ พบว่ามีเพียงตัวแปรความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย และตัวแปรความเป็นธรรมในการให้บริการ ที่พบว่างานต่าง ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนนอกนั้นมีความแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05.

กูริปัญญา เกิดศรี (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน: ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการศึกษาการวิจัยแบบตัดขวางใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณประกอบกัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงนั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกร (3) ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบไปด้วย ตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ ตัวแปรด้านความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ตัวแปรด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ร่วมกันระหว่างเกษตรกร ตัวแปรด้านการประสานงาน และตัวแปรด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (4) ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ในการอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน มี 4 ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .000 ซึ่งพยากรณ์ความสำเร็จได้ดีที่สุด และมีผลการพยากรณ์ไปในทางบวกกับความสำเร็จ ได้แก่ ตัวแปรด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ และตัวแปรด้านการประสานงาน ในส่วนตัวแปรด้านความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม และตัวแปรด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ไม่มีความสัมพันธ์และไม่ช่วยอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดินได้ประมาณร้อยละ 72.5

เมทินี พงษ์เวช, จุรี วิจิตรวาทการ และทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในภาคราชการ : การวิเคราะห์กระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษาแบบพหุกรณี และเลือก 4 ส่วนราชการซึ่งได้รับการประเมินจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าผ่านเกณฑ์ความก้าวหน้าของการดำเนินการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายประจำปี 2551 เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ กรมศิลปากร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะของพันธกิจหลัก โครงสร้าง และขนาดของส่วนราชการ รวมทั้งเงื่อนไขการขับเคลื่อนด้วย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่เอื้อต่อความก้าวหน้าคือ ตัวผู้ปฏิบัติที่ได้รับมอบหมาย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เรื่องความเสมอภาคขับเคลื่อนได้ โดยอาศัยสำนึกความเป็นข้าราชการที่ดีที่ทำทุกอย่างตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เป็นหลักในการต่อรอง แสวงหาทรัพยากร ความร่วมมือ การสนับสนุน และความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาที่ทำให้งานขับเคลื่อนไปได้ รวมทั้งการมีกลไกติดตามก็เอื้อต่อการดำเนินงานด้วยเช่นกัน อุปสรรคที่สำคัญคือ ทักษะคิดของข้าราชการที่มองไม่เห็นความเชื่อมโยงของภารกิจหลักกับความเสมอภาคระหว่างชายหญิง

ญาณกร ศรีเทพา (2552) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการ

ปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายป้องกันและปราบปราม จำนวน 260 คน ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 41-15 ปี รับราชการตำรวจมาแล้ว 11-15 ปี ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายป้องกันและปราบปรามมาแล้ว 1-5 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เคยเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาคุณงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวน 3-4 ครั้ง (2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทรัพยากร และด้านการได้รับความร่วมมือจากประชาชน ตามลำดับ (3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรมด้านการปราบปรามยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุนิตดา เทศนิยม (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาชุดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ และแนวทางในการเพิ่มระดับความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติในทุกท้องที่และทุกภาคของประเทศ จากการศึกษาวิจัยพบว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่ประกอบด้วย สมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ, ตัวผู้ปฏิบัติ, การให้บริการ และเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ตัวแปรตาม 1 ตัวแปร ได้แก่ ความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า (1) ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (2) ปัจจัยที่สามารถอธิบายความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติในภาพรวมทั้งประเทศ คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ตัวผู้ปฏิบัติ และปัจจัยการให้บริการ ส่วนรายภาค พบว่า ภาคกลาง มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยการให้บริการ และปัจจัยตัวผู้ปฏิบัติ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ตัวผู้ปฏิบัติ การให้บริการ และปัจจัยเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ส่วนภาคใต้ มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยการให้บริการ (3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ทั้ง 4 ภาคมีระดับความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติแตกต่างกัน โดยสูงที่สุดอันดับ 1 คือ ภาคเหนือ อันดับ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับ 3 ภาคใต้ และอันดับ 4 ภาคกลาง

อาคม ใจแก้ว (2533) ศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จวิทยานิพนธ์ เน้นเฉพาะในส่วนของนโยบายส่งเสริมการศึกษาให้กับชาวไทยมุสลิมระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าได้ใช้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผลการศึกษาวិจัยพบว่า ผลการทดสอบในเชิงปริมาณพบว่าตัวแบบแรกนั้น ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงทัศนคติในขณะที่ปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบายที่เป็นผลการเรียนภาษาไทยและปัจจัยด้านชุมชนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอิสลามศึกษา สำหรับตัวแบบที่สองพบว่า ปัจจัยด้านข้าราชการและปัจจัยด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเชิงทัศนคติ ส่วนปัจจัยด้านนโยบายถึงแม้จะไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบายเชิงทัศนคติ แต่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านองค์การและปัจจัยด้านข้าราชการ ปัจจัยด้านการใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จเชิงทัศนคติ ความสำเร็จของนโยบายเชิงพฤติกรรมที่เน้นเฉพาะเจาะจงการอุทิศเวลาให้กับโครงการนั้นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นที่กล่าวมาแล้วแต่อย่างใด ผลการทดสอบในเชิงคุณภาพภายใต้การสังเกตสัมภาษณ์จากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ณ จุดที่ตั้งของโครงการปรากฏว่าทุกปัจจัยมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในทุกมิติตัวแปรตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านลักษณะชุมชนที่เป็นแนวความยึดมั่นในวัฒนธรรม ปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยด้านข้าราชการจะมีความสำคัญมากที่สุดตามลำดับ.

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นได้ข้อสรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้บรรลุความสำเร็จได้นั้นจะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัย 3 ประการประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านชุมชนที่ต้องยึดมั่นในวัฒนธรรม (2) ปัจจัยด้านนโยบาย และ (3) ปัจจัยด้านข้าราชการระดับล่าง โดยเฉพาะข้าราชการระดับล่างที่เป็นผู้นำนโยบายจากระดับบนไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ หากข้าราชการเหล่านี้ขาดความตั้งใจ และไม่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพมากพอ หรือไม่อาจปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสภาพสังคมในพื้นที่แล้ว ถึงแม้นโยบายภาครัฐจะมีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งวัฒนธรรมของคนในพื้นที่มากเพียงใดก็อาจจะทำให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จได้ยากที่สุด จากข้อสรุปดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานของรัฐในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเชื่อมโยงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายที่วางไว้ต่อไป.

อิทธิชัย สีคำ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไป

ปฏิบัติในจังหวัดปัตตานีมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ (2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ (3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี) และ (4) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการนำนโยบายการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งได้แก่ข้าราชการตำรวจข้าราชการทหารและข้าราชการฝ่ายปกครองจำนวน 373 คนโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม

จากการศึกษาวิจัยพบว่า (1) ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูงเมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้คั้งนี้ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติด้านลักษณะของนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรมอัตลักษณ์ของพื้นที่ด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและด้านความเพียงพอของทรัพยากร (2) ระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจข้าราชการทหารและข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบันภายหลังการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติอยู่ในระดับสูงเมื่อแยกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้คั้งนี้ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน (3) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติทุกด้านส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และงานการศึกษาวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยที่มีกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่มีกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้ศึกษา คั้งตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัย	ตัวชี้วัด	นักวิชาการ/งานวิจัย
ลักษณะของนโยบาย ที่สอดคล้องกับพื้นที่ แหล่งที่มาของนโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ - สามารถแก้ไขปัญหาคความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ - กำหนดขึ้นมาจากความคิดเห็นของทุกภาคส่วน - กำหนดกรอบ ทิศทาง และแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติได้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> ศุภชัย ยาวะประภาส สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ กล้า ทองขาว กิตติ บุญนา อิทธิ สีดำ
วัตถุประสงค์ เป้าหมายของ นโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีความเป็นไปได้และชัดเจน - สามารถวัดผลได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ศุภชัย ยาวะประภาส วรงค์ จันทรร
ความชัดเจนของ วัตถุประสงค์นโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถบรรลุผลและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติได้ - มีความสมเหตุสมผลสามารถปฏิบัติได้จริง - เหมาะสมกับห้วงเวลาในขณะนั้น 	<ul style="list-style-type: none"> สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ กล้า ทองขาว กิตติ บุญนา อิทธิ สีดำ มยุรี อนุมานราชชน อุทัย เลาหิเชียร เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์
สมรรถนะและความ เพียงพอของทรัพยากร	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนบุคลากร/ทรัพยากรบุคคล - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ - วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามนโยบาย - สถานที่ปฏิบัติงาน/พื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย - เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ศุภชัย ยาวะประภาส สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ประทุม รอดประเสริฐ อาคม ใจแก้ว อิทธิ สีดำ วรงค์ จันทรร มยุรี อนุมานราชชน เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ อุทัย เลาหิเชียร เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ สุนิตดา เทศนิยม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ปัจจัย	ตัวชี้วัด	นักวิชาการ/งานวิจัย
กลไกภายในหน่วยงาน/ ระหว่างหน่วยงานในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ	- ความร่วมมือระหว่างสมาชิกในองค์กร - ความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่ เกี่ยวข้อง	จุมพล นิมพานิช ศุภชัย ยาวะประกาย วรเดช จันทรศร ประทุม รอดประเสริฐ อิทธิ สีดำ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ อุทัย เลหาวิเชียร สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ กฤษฎา กุลทล เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์
ความเป็นไปได้ในทาง- การเมือง	- ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านต่างๆ - ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชน - ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย	ศุภชัย ยาวะประกาย สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ประทุม รอดประเสริฐ กล้า ทองขาว อิทธิ สีดำ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ
ลักษณะและความซับซ้อน ทางการบริหารขององค์กร และหน่วยงานที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติ	- หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกันในการนำนโยบายไป ปฏิบัติ - ประสิทธิภาพในการบริหารงาน โครงสร้างการบังคับ บัญชา การประสานงาน -สมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ศุภชัย ยาวะประกาย สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ กล้า ทองขาว กิตติ นุนนาค
ทัศนคติและสิ่งจูงใจในการ ปฏิบัติงาน	- ทัศนคติต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงาน - การได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติตามนโยบาย - ความร่วมมือจากข้าราชการระดับปฏิบัติงาน	ศุภชัย ยาวะประกาย สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ อาคม ใจแก้ว อิทธิ สีดำ อุทัย เลหาวิเชียร กฤษฎา กุลทล สุนิดดา เทศนิคม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ปัจจัย	ตัวชี้วัด	นักวิชาการ/งานวิจัย
ความเข้าใจเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของนโยบาย	- มีความเข้าใจเจตนารมณ์ของนโยบาย - เข้าใจทิศทางการแก้ไขปัญหาตามนโยบาย	นโยบายของสำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ กฤษฎา กุลทล สุนิตดา เทศนิยม
ความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	- ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ - ปฏิบัติหน้าที่อย่างรับผิดชอบ เสียสละ	นโยบายสำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ
การเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติและการดำเนินงานของภาคประชาชน	- มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ - มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานภาครัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	อาคม ใจแก้ว นโยบายการแก้ไข ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กฤษฎา กุลทล เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และงานการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยที่มีกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยสามารถ สามารถสรุปตัวแปรที่ใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ในครั้งนี้ ดังนี้

1) ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของ สุภชัย ยาวะประภาส (2545: 101-118) มีดังนี้ ลักษณะของนโยบาย, วัตถุประสงค์ของนโยบาย, ความเป็นไปได้ทางการเมือง, ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี, ความเพียงพอของทรัพยากร, ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และกลไกภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ขอดัดความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎีออก เพราะตัวแปรมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้กัน นโยบายที่ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนละมีผู้ที่

เกี่ยวข้องไม่มากนัก อีกทั้งตัวแปรนี้ยังเกี่ยวข้องกับหลักการทฤษฎีที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้มีความยากลำบากในการวัดความสำเร็จในนโยบายที่ผู้วิจัยสนใจ และลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะ ตัวแปรนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกำลังคนและทรัพยากร ซึ่งตรงกับตัวแปรความเพียงพอของทรัพยากร

เมื่อวิเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรม จากงานวิจัยของผู้วิจัย อื่นๆ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ มีตัวแปรที่เหมือนและคล้ายกันกับตัวแบบของศุภชัย ยาวะประภาส ที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบด้วย ปัจจัยด้านข้าราชการ ปัจจัยด้านประชาชน (อาคม ใจแก้ว, 2533) ปัจจัยการสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น การกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรการควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม และเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (กล้า ทองขาว, 2534) ในขณะที่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติปฏิบัติที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน (ทองใบ สูดชาวี, 2536) ทั้งนี้ผู้วิจัยขอรวบรวมและเลือกเฉพาะปัจจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยข้างต้น เพื่อนำมาเป็นปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

อีกทั้งนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ที่ทางคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้นำมาเป็นกรอบแนวความคิดของแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ได้กำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายไว้ เพื่อให้การนำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเป็นเอกภาพและมีการบูรณาการทำงานระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย จนทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยสงบสันติจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ (1) หน่วยงานของรัฐและข้าราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเข้าใจที่ตรงกันในปรัชญา ความคิด ทิศทางการแก้ไขปัญหาตามนโยบาย (2) ข้าราชการทุกหน่วยงานมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ (3) ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้การยอมรับ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตามนโยบาย (4) มีการส่งสัญญาณในการสนับสนุนการดำเนินตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จากรัฐบาลที่จริงจัง ชัดเจน และต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิชาการ และการศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จและความล้มเหลว และปัจจัยที่ทำให้

เกิดปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยสามารถอธิบายสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นมานั้น มาจากปัจจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้เลือกปัจจัยที่นักวิชาการได้ศึกษาและมีความคิดเห็นตรงกันหรือคล้ายคลึงกันมากที่สุดรวมทั้งการใช้แนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2554: 98-103) และศุภชัย ยาวะประภาส (2545: 101-118) ที่ได้ศึกษาและจำแนกปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จและความล้มเหลว มาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดของผู้วิจัย และผู้วิจัยได้เลือกปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะประกอบไปด้วยปัจจัย 6 ปัจจัย ได้แก่ ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่, ความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย, สมรรถนะและทรัพยากรขององค์กร, กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ, ทักษะคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 สรุปปัจจัยที่ใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

ปัจจัย	ความหมาย
1. ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาจากนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน และเป็นนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้จริง
2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย	วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความชัดเจนในส่วนของเนื้อหา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที้นำนโยบายไปปฏิบัติเข้าใจง่าย สามารถใช้ตัวชี้วัด วัดความสำเร็จได้
3. สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	ทรัพยากรทางการบริหาร ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เทคโนโลยี จะต้องมีความพร้อมและเพียงพอต่อการใช้งานและดำเนินการ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ปัจจัย	ความหมาย
4. กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	หน่วยงานผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความร่วมมือ หรือมี ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินตาม นโยบายและมีความสัมพันธ์กับภาคประชาชนในพื้นที่ด้วย
5. ทศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ความเข้าใจเจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ทิศทางของการ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งเข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
6. การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนว ทางการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและ กิจกรรม โครงการต่าง ๆ รวมทั้งความร่วมมือกับภาครัฐใน การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ

2) ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการทางด้านนโยบายสาธารณะ ให้อธิบายตรงกันว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น คือ การดำเนินนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ดังนั้นความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา คือ การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายได้แก่ (1) การลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี (2) ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (3) สังคมจังหวัดชายแดนใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง และ (4) ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ มีความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินของรัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 2.3 สรุปตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา

ปัจจัย	ตัวชี้วัด
ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ - สามารถแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ - กำหนดขึ้นมาจากความคิดเห็นของทุกภาคส่วน - กำหนดกรอบ ทิศทาง และแนวทางในการปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติได้จริง
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีความเป็นไปได้และชัดเจน - สามารถวัดผลได้ - สามารถบรรลุผลและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติได้ - มีความสมเหตุสมผลสามารถปฏิบัติได้จริง - เหมาะสมกับช่วงเวลาในขณะนั้น
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนบุคลากร/ทรัพยากรบุคคล - งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ - วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามนโยบาย - สถานที่ปฏิบัติงานหรือพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย - เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
กลไกความร่วมมือภายในและระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน - ความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง - มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหา - มีความจริงใจ จริงจังในการแก้ไขปัญหา
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเข้าใจเจตนารมณ์ของนโยบาย - เข้าใจทิศทางการแก้ไขปัญหาตามนโยบายปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ - ความร่วมมือจากข้าราชการระดับปฏิบัติงาน - เข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปัจจัย	ตัวชี้วัด
การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	- มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ - มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานภาครัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
ความสำเร็จของแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหา และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560	- มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางออกโดยสันติวิธี - ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี - ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขของประชาชน - ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม - ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐจากประชาชนในพื้นที่

2.8 สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ (2) ปัจจัยด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย (3) ปัจจัยด้านสมรรถนะและทรัพยากรขององค์กร (4) ปัจจัยด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (5) ปัจจัยด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (6) ปัจจัยด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

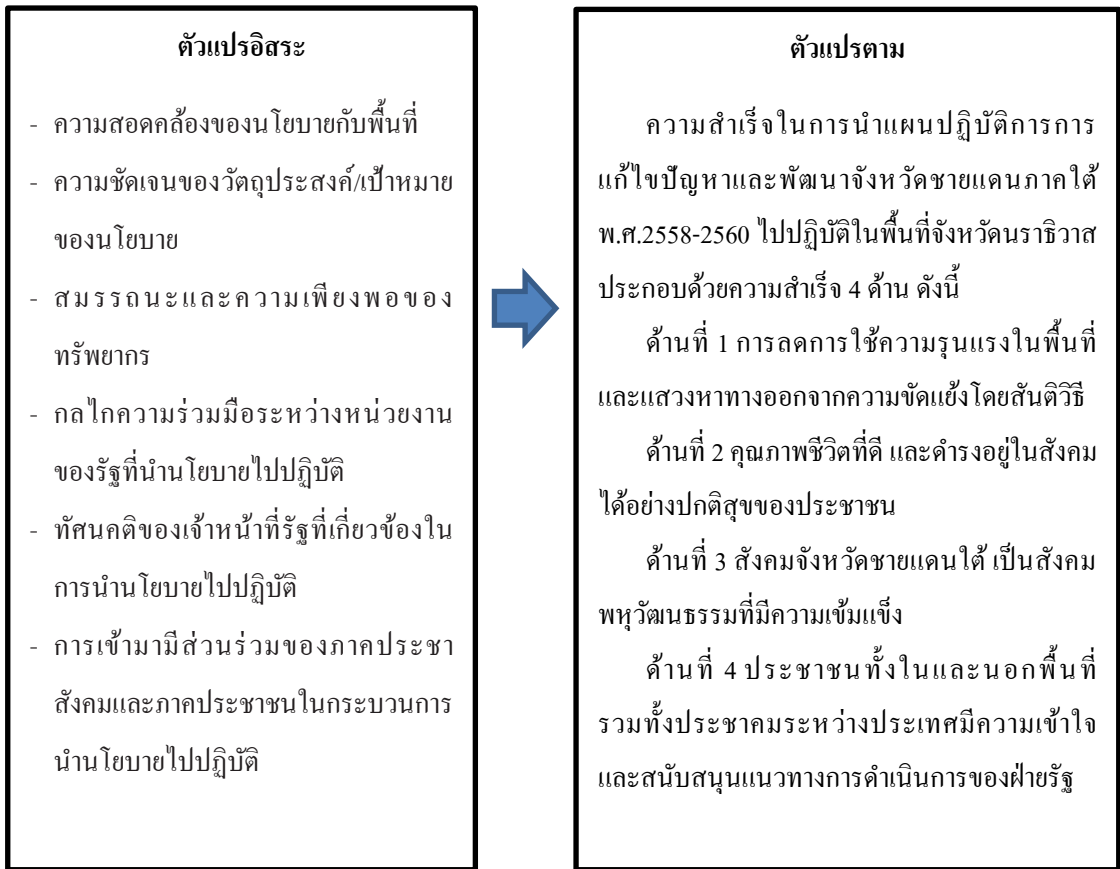
2) ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีความสำเร็จ และเมื่อพิจารณาความสำเร็จรายด้านของแผนปฏิบัติการฯ แล้ว จะต้องมีความสำเร็จทั้งสี่ด้านเช่นกัน ประกอบด้วย (1) ความสำเร็จด้านการลดใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี (2) ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (3) ความสำเร็จ

ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และ (4) ความสำเร็จด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ (2) ปัจจัยด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย (3) ปัจจัยด้านสมรรถนะและทรัพยากรขององค์กร (4) ปัจจัยด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (5) ปัจจัยด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (6) ปัจจัยด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานจากการดำเนินนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกาศ คำสั่งของคณะกรรมการความสงบเรียบร้อย และแนวทางของคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่สำคัญ คือ แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ทำให้ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิด ในงานการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยเน้นไปที่การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก (Quantitative Research) และเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การศึกษานี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามและการวิจัยภาคสนามโดยการสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่จากผู้นำประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการให้ได้ข้อมูลตรงประเด็นและเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนตามประเด็นคำถาม และศึกษาเอกสารงานวิจัย และรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอธิบายเสริมการวิจัยในเชิงปริมาณให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้นำประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา ครูสอนศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาที่เป็นผู้ได้รับผลหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบายและแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 โดยตรงจำนวน 10,317 คนโดยประมาณ

โดยคำนวณจาก จำนวนจากผู้นำในระดับตำบล 77 ตำบล มี 304 คน และ ผู้นำในระดับหมู่บ้าน 10,317 คน ใน 589 หมู่บ้าน ที่มาจากประชากรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 763,974 คน (พิจารณาข้อมูลจาก ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2559)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ (e) 0.05

$$\text{โดย คำนวณตามสูตร ดังต่อไปนี้} \quad \text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

ขนาดของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 10,317คน

$$\text{ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ แทนค่า} \quad n = \frac{10,317}{1+10,317(0.05)^2}$$

$$n = 385 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างผู้นำประชาชนแต่ละสถานะ = $\frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละกลุ่ม} \times \text{จำนวนเต็มกลุ่มประชากร}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$

$$\text{ผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีแดง} = \frac{3,026 \times 385}{10,317}$$

ดังนั้นกลุ่มผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีแดงเท่ากับ 113 คน

$$\text{ผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีเหลือง} = \frac{5,768 \times 385}{10,317}$$

ดังนั้นกลุ่มผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีเหลือง เท่ากับ 215 คน

$$\text{ผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีเขียว} = \frac{1,523 \times 385}{10,317}$$

ดังนั้นกลุ่มผู้นำประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สีเขียว เท่ากับ 57 คน

ตารางที่ 3.1 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ แบ่งตามพื้นที่

ประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
อำเภอในพื้นที่สีแดง	3,026	113
อำเภอในพื้นที่สีเหลือง	5,768	215
อำเภอในพื้นที่สีเขียว	1,523	57
รวมทั้งสิ้น	10,317	385

อำเภอในพื้นที่สีแดง หมายถึง พื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในระดับสูง
อำเภอพื้นที่สีเหลือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบปานกลาง
อำเภอพื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ที่ปลอดจากอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

2) กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน ที่อยู่ในกลุ่มผู้นำในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา ครูสอนศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยแบ่งการสัมภาษณ์ตามพื้นที่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ แบ่งตามพื้นที่

ผู้นำประชาชนในพื้นที่ (อำเภอ)	จำนวน (คน)
อำเภอในพื้นที่สีเขียว (อำเภอเวียง และอำเภอสุคีริน)	3
อำเภอในพื้นที่สีเหลือง (อำเภอเมือง อำเภอตากใบ อำเภอเชียง อำเภอศรีสาคร อำเภอสุโขทัย อำเภอสุโขทัย อำเภอจะนะ และอำเภอเจาะไอร้อง)	4
อำเภอในพื้นที่สีแดง (อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ และอำเภอระแงะ)	3
รวมทั้งสิ้น	10

3.3 ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

3.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่
- 2) ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย
- 3) ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร
- 4) ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
- 5) ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 6) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนใน

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบไปด้วย

ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2561 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส 4 ด้าน

ด้านที่ 1 การลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง โดยสันติวิธี

ด้านที่ 2 คุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขของประชาชน

ด้านที่ 3 สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง

ด้านที่ 4 ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

3.3.3 นิยามปฏิบัติการ

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ความสำเร็จด้านที่ 1 การลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ความสำเร็จด้านที่ 2 คุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขของประชาชน ความสำเร็จด้านที่ 3 สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง และความสำเร็จด้านที่ 4 ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศ มีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ปลายสุดของประเทศไทยมีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ประกอบไปด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่รัฐบาลกำหนดเป็นพื้นที่การพัฒนาพิเศษอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

เจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ ลูกจ้าง บุคลากรที่สังกัดหน่วยงานของรัฐ ตำรวจ ทหาร สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานและพื้นที่รับผิดชอบตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

นโยบายการการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 หมายถึง นโยบายที่รัฐบาล โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และเป็นผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ผู้ได้รับผลหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติหรือดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบไปด้วย ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์เป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอ

ของทรัพยากร ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการ ตลอดจนการไม่ให้ความร่วมมือและไม่สนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติในพื้นที่

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบาย หมายถึง ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และความคาดหวังของรัฐบาลที่ตั้งไว้

ผู้นำประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในระดับผู้นำหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชนที่ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา ครูสอนศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และเป็นผู้ได้รับผลหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติหรือดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 หมายถึง แผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาลำดับความสำคัญจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีกรอบในการดำเนินงาน 7 กลุ่มภารกิจงานซึ่งประกอบด้วย 1.กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2.กลุ่มงานอำนวยความสะดวกและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ 3.กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน 4.กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม 5.กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิตประชาชน 6.กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย และ 7.กลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้แปลงมาจากนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 และ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการการทำงานระหว่างตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง และประชาชนในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้แปลงมาจากนโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 โดยมีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการการทำงาน นโยบาย แผนงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.4 คำถามการวิจัย

คำถามข้อที่ 1 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับใด

คำถามข้อที่ 2 ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับใด

คำถามข้อที่ 3 ปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 การสร้างแบบสอบถาม

1) เครื่องมือที่ใช้สร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย โดยทำการศึกษาจากตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ คุชชินีพนธ์ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2) เนื้อหาสาระของแบบสอบถามผู้วิจัยจะกำหนดให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาสาระที่จะทำการศึกษา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้มีความถูกต้องชัดเจนตามเนื้อหา โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม และตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 35 ตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

3.4.2 สาระสำคัญของแบบสอบถาม

แบบสอบถามจะเก็บข้อมูลจากประชาชน ประกอบด้วย แบบคำถาม 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วยความสำเร็จ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความสำเร็จด้านการลดใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี (2) ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (3) ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และ (4) ความสำเร็จด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ข้อคำถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าคะแนนข้อประเด็นคำถาม
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น ใช้อันดับภาคขึ้นในการแบ่งช่วงระดับความคิดเห็น โดยใช้เป็นเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	เกณฑ์การวัด ระดับ	คำถามเชิงลบ	เกณฑ์การวัด ระดับ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	4.21-5.00	1	1.00-1.80
เห็นด้วยมาก	4	3.41-4.20	2	1.81-2.60
เห็นด้วยปานกลาง	3	2.61-3.40	3	2.61-3.40
เห็นด้วยน้อย	2	1.81-2.60	4	3.41-4.20
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	1.00-1.80	5	4.21-5.00

3.4.3 สาระสำคัญของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และระดับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสัมภาษณ์มีเนื้อหา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

3.5 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5.1 การทดสอบแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้โดยทำการทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ

แล้วมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ ไขความถูกต้องและตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตามเจตนารมณ์ของการวิจัยในครั้งนี้

2) เมื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำสมบูรณ์แล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของประชากร ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 ตัวอย่าง แล้วนำมาคำนวณวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไปก็ถือว่า เครื่องมือหรือแบบวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง

3) ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานี พบว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามซึ่งได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า .70 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

3.5.2 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้สร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เมื่อสร้างประเด็นคำถามการสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ผู้วิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.6 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอเก็บข้อมูลแบบสอบถาม และขอสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณและกำหนดไว้

2) ประสานงานและนัดหมายกับทีมงานผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และทำความเข้าใจข้อคำถามก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่พิเศษที่มีการก่อสถานการณ์ความไม่สงบ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีทีมงานในพื้นที่ที่มาช่วยเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ทีมงานในพื้นที่เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามเกินกว่าที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละอำเภอ เนื่องจากเพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด เพราะบางพื้นที่ผู้วิจัยให้ทีมงานช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล เกรงว่าจะได้ข้อมูลมาไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด และผู้วิจัยได้เดินทางลงพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจนครบจำนวน

4) นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดข้อมูลให้เป็นระเบียบและทำการตรวจสอบเลขรหัสข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

3.6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

1) การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตามประเด็นหัวข้อแบบสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดไว้ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากการลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมนั้น อาจจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยได้ เพราะ กลุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์อยู่ต่างอำเภอ ต้องเดินทางผ่านพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็น และวิเคราะห์เนื้อหาที่สัมภาษณ์ และนำผลการวิเคราะห์เสนอในลำดับต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือ โปรแกรม SPSS For Windows ทำการวิเคราะห์ประมวลผล และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาอธิบายข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของตัวแปรตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้กำหนด โดยผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง

2) ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส เพื่อวิเคราะห์ความมีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

3.7.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงตรรกะด้วยการตีความสรุปข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างระดับผู้นำประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่อยู่ในกลุ่ม กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำศาสนา ครูสอนศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และนำข้อสรุปความคิดเห็นมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อเสริมผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล อธิบาย พรรณนา และขอเสนอผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษา โดยแบ่งหัวข้อการนำเสนอออกเป็น 5 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
- 4.2 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 4.3 ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
- 4.5 ผลการวิจัยจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 4.6 ข้อเสนอแนะของผู้นำประชาชนที่ทำการเก็บข้อมูลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 407)	ร้อยละ (100%)
1.1 เพศ		
• ชาย	225	55.3
• หญิง	182	44.7
1.2 อายุ		
• อายุน้อยกว่า 31 ปี	36	8.8
• อายุ 31 – 40 ปี	111	27.3
• อายุ 41 – 50 ปี	126	31.0
• อายุ 51 – 60 ปี	90	22.1
• อายุ 61 – 70 ปี	36	8.8
• อายุ 70 ปีขึ้นไป	8	2.0
1.3 ภูมิลำเนาจังหวัดนครราชสีมา (แบ่งตามพื้นที่)		
• พื้นที่สีแดง	120	29.5
• พื้นที่สีเหลือง	224	55.0
• พื้นที่สีเขียว	63	15.5
1.4 ศาสนา		
• พุทธ	237	58.2
• อิสลาม	169	41.5
• คริสต์	1	0.2
1.5 ระดับการศึกษา		
• ประถมศึกษา	72	17.7
• มัธยมศึกษา	145	35.6
• ปวช.	22	5.4
• ปวส.	20	4.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 407)	ร้อยละ (100%)
1.5 ระดับการศึกษา		
• อนุปริญญา	34	8.4
• ปริญญาตรี	109	26.8
• ปริญญาโท	5	1.2
1.6 อาชีพ		
• ข้าราชการ	48	11.8
• พนักงานราชการ	26	6.4
• พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	1.2
• พนักงานบริษัทเอกชน	2	0.5
• ประมง	-	-
• เกษตรกร	146	35.9
• ปศุสัตว์	8	2.0
• รับจ้างทั่วไป	145	35.6
• อื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว ลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ)	27	6.6
1.7 ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในหมู่บ้าน/ชุมชน		
• กำนัน	-	-
• สารวัตรกำนัน	-	-
• แพทย์ประจำตำบล	14	3.4
• ผู้ใหญ่บ้าน	41	10.1
• ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	91	22.4
• คณะกรรมการหมู่บ้าน	106	26.0
• ผู้นำศาสนา	25	6.1
• ครู/ปราชญ์ชาวบ้าน	55	13.5
• กลุ่มอาชีพ/สตรี/เยาวชน	67	16.5
• อื่น ๆ (สมาชิกสภาตำบล ชรบ. อรบ. อสม.)	7	1.7
• ไม่มี	1	0.2

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 55.3 และเพศหญิงร้อยละ 44.7 มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่สี่เหลี่ยม (พื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบปานกลาง) ร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ พื้นที่สี่แดง (พื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในระดับสูง) ร้อยละ 29.5 และพื้นที่สีเขียว (พื้นที่ที่ปลอดภัยจากอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ) ร้อยละ 15.5 ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 58.2 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 41.5 และศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.2 ระดับการศึกษาพบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 26.8 และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.7 อาชีพส่วนใหญ่ของผู้นำประชาชน คือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 35.9 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35.6 โดยผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 26.0 รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 22.4 กลุ่มอาชีพ/สตรี/เยาวชน ร้อยละ 16.5

4.2 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	3.35	.704	ปานกลาง
2. ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	3.33	.711	ปานกลาง
3. ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	3.58	.716	สูง
4. ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	3.41	.686	สูง
5. ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.41	.696	สูง
6. ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.57	.687	สูง
ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน	3.44	.555	สูง

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทุกด้าน ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส อยู่ในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.44 และค่า S.D. เท่ากับ .555 โดยมีปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรอยู่ในลำดับสูงสุด ใกล้เคียงกับปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติที่อยู่ลำดับที่สอง ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเท่ากันในระดับที่สาม ตามมาด้วยปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่อยู่ในลำดับที่สี่ และปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบายอยู่ในลำดับที่ห้า เมื่อพิจารณาแยกระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเป็นรายด้าน ปรากฏผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.2.1 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไข ปัญหาฯ กำหนดขึ้นมาจาก ความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาค ประชาสังคม และประชาชน	40 (9.8)	163 (40.0)	167 (41.0)	35 (8.6)	2 (0.5)	3.50	.806	สูง
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไข ปัญหาฯ สอดคล้องกับความ ต้องการ ศักยภาพและเป็นที่ ยอมรับของประชาชนในพื้นที่	36 (8.8)	147 (36.1)	172 (42.3)	47 (11.5)	5 (1.2)	3.40	.850	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไข ปัญหาฯ สามารถแก้ไขปัญหา การก่อความไม่สงบ ความ ขัดแย้ง และความรุนแรงที่ เกิดขึ้นในพื้นที่ได้	37 (9.1)	111 (27.3)	178 (43.7)	64 (15.7)	17 (4.2)	3.21	.958	ปาน กลาง
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไข ปัญหามีแนวทาง/โครงการที่ สามารถให้เจ้าหน้าที่นำไป ปฏิบัติได้จริง และสามารถ แก้ไขปัญหาคความเดือนร้อน ของประชาชนได้จริงตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของนโยบาย	34 (8.4)	125 (30.7)	181 (44.5)	58 (14.3)	9 (2.2)	3.29	.890	ปาน กลาง
ความสอดคล้องของนโยบาย กับพื้นที่						3.35	.704	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้าน “ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่” อยู่ในลำดับที่ห้า โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.35 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่า S.D. เท่ากับ .704 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อบรรยากาศความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ กำหนดขึ้นมาจากความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .806) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพและเป็นที่

ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = .850), ปัญหาฯ มีแนวทางหรือโครงการที่สามารถให้เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถแก้ไขปัญหาคความเดือนร้อนของประชาชนได้จริงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = .890) และ ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ สามารถแก้ไขปัญหาคการก่อความไม่สงบ ความขัดแย้ง และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = .958)

4.2.2 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเกี่ยวข้องสามารถนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริง	29 (7.1)	139 (34.2)	183 (45.0)	50 (12.3)	6 (1.5)	3.33	.837	ปาน กลาง
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯสามารถวัดความสำเร็จได้จากกิจกรรมโครงการที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการในพื้นที่ได้	29 (7.1)	143 (35.1)	153 (37.6)	72 (17.7)	10 (2.5)	3.27	.918	ปาน กลาง
- ท่านเห็นว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องเข้าใจและสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาคการก่อความไม่สงบ และความเดือนร้อนของประชาชนที่	28 (6.9)	138 (33.9)	176 (43.2)	58 (14.3)	7 (1.7)	3.30	.859	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
เกิดขึ้นได้จริง								
- ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไข ปัญหามีความเหมาะสมผล /ความเหมาะสมกับการ แก้ไขปัญหาการก่อความ ไม่สงบ และปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชนที่ เกิดขึ้นในพื้นที่ได้	41 (10.1)	134 (32.9)	183 (45.0)	47 (11.5)	2 (0.5)	3.41	.840	สูง
ความชัดเจนของ วัตถุประสงค์/เป้าหมาย ของนโยบาย						3.33	.711	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้าน “ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย” อยู่ในลำดับสุดท้าย โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.33 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่า S.D. เท่ากับ .711 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ มีความเหมาะสมผล มีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .840) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .837), ท่านเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยเข้าใจและสามารถดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ และปัญหา

ความเดือนร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .859) และ ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ สามารถวัดความสำเร็จได้จากโครงการ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการในพื้นที่ได้ ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .918)

4.2.3 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
- ท่านเห็นว่าจำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนและบริการในด้านต่างๆ ในพื้นที่ที่มีความเพียงพอ	61 (15.0)	169 (41.5)	144 (35.4)	29 (7.1)	4 (1.0)	3.62	.859	สูง
- ท่านเห็นว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเพียงพอและเหมาะสม	86 (21.1)	146 (35.9)	134 (32.9)	35 (8.6)	6 (1.5)	3.67	.953	สูง
- ท่านเห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน /การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนามีความเพียงพอและเหมาะสม	44 (10.8)	170 (41.8)	139 (34.2)	46 (11.3)	8 (2.0)	3.48	.901	สูง
- ท่านเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนในพื้นที่	53 (13.0)	164 (40.3)	136 (33.4)	46 (11.3)	8 (2.0)	3.51	.925	สูง
ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร						3.58	.716	สูง

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้าน “สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร” อยู่ในลำดับสูงที่สุด โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.58 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .716 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ท่านเห็นว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = .953), ท่านเห็นว่า จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนและบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ที่มีความเพียงพอ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .859), ท่านเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น กล้องวงจรปิด ระบบฐานข้อมูล เป็นต้น มาใช้ในหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .925) และท่านเห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน /การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนามีความเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = .901)

4.2.4 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความร่วมมือและประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานได้เป็นอย่างดี	37 (9.1)	149 (36.6)	175 (43.0)	43 (10.6)	3 (0.7)	3.43	.827	สูง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จใน การนำนโยบายไป ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รัฐมี การบูรณาการการ ทำงานร่วมกันกับภาค ส่วนต่าง ๆ รวมทั้งกับ ประชาชนได้เป็นอย่างดี	24 (5.9)	155 (38.1)	177 (43.5)	48 (11.8)	3 (0.7)	3.37	.795	ปาน กลาง
- ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รัฐมีการ แบ่งหน้าที่แบ่งพื้นที่ ทำงานและความ รับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่ทับซ้อนหรือก้าวท้าว หน้าที่กัน	23 (5.7)	148 (36.4)	185 (45.5)	44 (10.8)	7 (1.7)	3.33	.810	ปาน กลาง
- ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมี ความจริงใจ จริงจัง ร่วมมือในการแก้ไข ปัญหา ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปรัชญา “เศรษฐกิจ พอเพียง”	46 (11.3)	157 (38.6)	153 (37.6)	45 (11.1)	6 (1.5)	3.47	.887	สูง
ปัจจัยกลไกความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานของรัฐ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ						3.41	.686	สูง

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้าน “กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ” อยู่ในลำดับที่สาม โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.41 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .686 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจริงจัง จริงใจร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ($\bar{X} = 3.47, S.D. = .887$) และ ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความร่วมมือและประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.43, S.D. = .827$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาที่ภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งกับประชาชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.37, S.D. = .795$) และ ท่านเห็นว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐมีการแบ่งหน้าที่การทำงานและแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่ทับซ้อนหรือก้าวก่ายหน้าที่กัน ($\bar{X} = 3.33, S.D. = .810$)

4.2.5 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าใจแนวทางและทิศทางการ แก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดน ภาคใต้ ตามนโยบาย แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหา	32 (7.9)	151 (37.1)	185 (45.5)	31 (7.6)	8 (2.0)	3.41	.820	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
และแผนการพัฒนา								
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิต ของคนในพื้นที่	38 (9.3)	169 (41.5)	166 (40.8)	25 (6.1)	9 (2.2)	3.50	.833	สูง
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไข ปัญหาและร่วมกันพัฒนาพื้นที่ ด้วยความเสียสละ และเต็ม ความสามารถ	53 (13.0)	140 (34.4)	160 (39.3)	45 (11.1)	9 (2.2)	3.45	.929	สูง
- ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติกับประชาชนทุกคนอย่าง เป็นธรรมและมีความเท่าเทียม กัน	25 (6.1)	136 (33.4)	181 (44.5)	54 (13.3)	11 (2.7)	3.27	.866	ปาน กลาง
ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไป ปฏิบัติ						3.41	.696	สูง

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้าน “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ” อยู่ในลำดับที่สี่ โดยมี ค่า \bar{X} เท่ากับ 3.41 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .696 เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านทัศนคติของ เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหา น้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .833), ท่านเห็นว่า

เจ้าหน้าที่รัฐตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันพัฒนาพื้นที่ด้วยความเสียสละ และเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .929) และ ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจแนวทางและทิศทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามนโยบาย แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .820) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติกับประชาชนทุกคนอย่างเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .866)

4.2.6 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของภาคประชาสังคมและประชาชนพื้นที่

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
- ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมใน การเสนอความคิดเห็นแนว ทางการดำเนินงานของ หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่รัฐที่นำ นโยบาย แผนงาน โครงการไป ปฏิบัติ	53 (13.0)	160 (39.0)	157 (38.6)	32 (7.9)	5 (1.2)	3.55	.861	สูง
- ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือกับ หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่รัฐที่นำ นโยบาย แผนงาน โครงการไป ปฏิบัติในพื้นที่	47 (11.5)	168 (41.3)	163 (40.0)	25 (6.1)	4 (1.0)	3.56	.813	สูง
- ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม และสนับสนุนแสวงหาทางออก จากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดย	46 (11.3)	171 (42.0)	147 (36.1)	32 (7.9)	11 (2.7)	3.51	.893	สูง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
สันติวิธี								
- ประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่รัฐในการพัฒนา และ ดูแลความปลอดภัย รวมทั้งแจ้ง เบาะแส และเป็นหูเป็นตาให้กับ เจ้าหน้าที่รัฐ	63 (15.5)	175 (43.0)	135 (33.2)	28 (6.9)	6 (1.5)	3.64	.876	สูง
การเข้ามามีส่วนร่วมของภาค ประชาสังคมและภาคประชาชน ในกระบวนการนำนโยบายไป ปฏิบัติ						3.57	.687	สูง

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การ
แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
พบว่า ปัจจัยด้าน “การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ” อยู่ในลำดับที่สอง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.57 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และ
มีค่า S.D. เท่ากับ .687 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมี
ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนใน
กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ ประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการพัฒนาพื้นที่ และดูแลความปลอดภัย
รวมทั้งแจ้งเบาะแส และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .876), ประชาชนใน
พื้นที่มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานภาครัฐที่นำนโยบาย แผนงาน
โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .813), ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมี
ส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐที่นำ
นโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = .861) และ ประชาชนในพื้นที่มี

ส่วนร่วมและสนับสนุนการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไม่ว่าความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนด้วยกันเองหรือประชาชนกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยสันติวิธี ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .893)

4.3 ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี	3.56	.657	สูง
2. ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข	3.48	.640	สูง
3. ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	3.90	.713	สูง
4. ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ	3.67	.703	สูง
ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน	3.65	.525	สูง

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่าสถานการณ์ในภาพรวมภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ประสบความสำเร็จในระดับสูง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.65 และค่า S.D. เท่ากับ .525 ซึ่ง ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมมีค่าอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี และด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อยู่ในลำดับที่สามและลำดับที่สี่ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชแยกเป็นรายด้าน ปรากฏผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.3.1 ระดับความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง โดยสันติวิธี

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ภายหลังการนำแผนการ แก้ไขปัญหายาฯ ไปปฏิบัติ เหตุการณ์ ความถี่ของการก่อ ความไม่สงบและการก่อเหตุ ในพื้นที่ลดลง	39 (9.6)	179 (44.0)	144 (35.4)	37 (9.1)	8 (2.0)	3.50	.862	สูง
- ภายหลังการนำแผนการ แก้ไขปัญหายาฯ ไปปฏิบัติใน พื้นที่มีจำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และผู้ได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง ลดลง	37 (9.1)	182 (44.7)	135 (33.2)	46 (11.3)	7 (1.7)	3.48	.873	สูง
- ภายหลังการนำแผนการ แก้ไขปัญหายาฯดังกล่าวไป ปฏิบัติ ความเสียหายต่อ ทรัพย์สินของประชาชนและ ทรัพย์สินของส่วนรวมลดลง	42 (10.3)	174 (42.8)	138 (33.9)	48 (11.8)	5 (1.2)	3.49	.876	สูง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ประชาชนสนับสนุนการลด ใช้ความรุนแรง และหาทาง ออกจากความขัดแย้งอย่าง สันติวิธี และเมื่อมีเหตุการณ์ ความรุนแรงหรือการก่อความ ไม่สงบที่ก่อให้เกิดความ เสียหายต่อสังคมส่วนรวม ประชาชนร่วมแสดงออกว่าไม่ เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว เช่น การแสดงออกเชิง สัญลักษณ์ การออกไปเดิน รณรงค์ เป็นต้น	39 (9.6)	165 (40.5)	158 (38.8)	41 (10.1)	4 (1.0)	3.48	.839	สูง
- ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม ในการออกมาเผ่าระวัง และ ดูแลความปลอดภัยภายใน หมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองตาม แผนการแก้ไขปัญหาฯ	98 (24.1)	161 (39.6)	135 (33.2)	13 (3.2)	-	3.85	.823	สูง
การลดการใช้ความรุนแรงใน พื้นที่ และแสวงหาทางออก จากความขัดแย้งโดยสันติวิธี						3.56	.657	สูง

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข
ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้าน
การลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี อยู่ในลำดับที่

สาม โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.56 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .657 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาในระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกมาเผ่าระวัง และดูแลความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองตามแผนการแก้ไขปัญหาฯ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .823), ภายหลังจากนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ/ความถี่ของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .862), ภายหลังจากนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของส่วนรวมลดลง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .876), ภายหลังจากนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่มีจำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงลดลง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = .873) และ ประชาชนสนับสนุนการลดใช้ความรุนแรง และหาทางออกจากความขัดแย้งอย่างสันติวิธี และเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงหรือการก่อความไม่สงบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม ประชาชนร่วมแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การออกไปเดินรณรงค์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = .839)

4.3.2 ระดับความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ภายหลังจากนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ไปปฏิบัติ ประชาชน สามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางไปประกอบอาชีพ ทำ กิจกรรมทางศาสนา โดยไม่มี ความหวาดกลัว หวาดระแวง	32 (7.9)	194 (47.7)	136 (33.4)	35 (8.6)	10 (2.5)	3.50	.853	สูง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ เกิดขึ้นในพื้นที่								
- ภายหลังการนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ไปปฏิบัติ ชาวชนใน หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับ โอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็น ภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมี มาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็ นการศึกษาสายสามัญ หรือด้าน ศาสนา	35 (8.6)	173 (42.5)	145 (35.6)	43 (10.6)	11 (2.7)	3.44	.891	สูง
- ภายหลังการนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับโอกาสในการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มในการ ประกอบอาชีพ การเข้ารับการ ฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และ ทักษะฝีมือแรงงานจาก หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง	28 (6.9)	166 (40.8)	171 (42.0)	39 (9.6)	3 (0.7)	3.43	.788	สูง
- ภายหลังการนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ไปปฏิบัติประชาชนใน หมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนาในด้านอาชีพ ตามความต้องการและศักยภาพ	34 (8.4)	188 (46.2)	146 (35.9)	39 (9.6)		3.53	.780	สูง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ภายหลังกการนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ไปปฏิบัติท่านและ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับบริการทางการแพทย์ การ สาธารณสุขพื้นฐาน อย่างทั่วถึง เป็นธรรม	32	178	161	34	2	3.50	.778	สูง
	(7.9)	(43.7)	(39.6)	(8.4)	(0.5)			
ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข						3.48	.640	สูง

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้าน การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อยู่ในลำดับที่สี่ โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.48 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .640 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้นำ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิต ที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ภายหลังกการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านอาชีพตามความต้องการและ ศักยภาพของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = .780), ภายหลังกการนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติประชาชนสามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางไปประกอบอาชีพ และทำ กิจกรรมทางศาสนา โดยไม่มีความหวาดกลัว หวาดระแวง จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .853), ภายหลังกการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติท่านและ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุขพื้นฐานจากหน่วยงานรัฐที่ เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึงเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .778), ภายหลังกการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติเยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับโอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็น ภายในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะ

การศึกษาสายสามัญ หรือด้านศาสนา ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .891) และ ภายหลังจากนำแผนการแก้ไข ปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับโอกาสในการส่งเสริม สนับสนุนการ รวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ การเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และทักษะฝีมือแรงงานจาก หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .788)

4.3.3 ระดับความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
- ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ ชุมชน มีความเข้าใจและยอมรับ ความแตกต่างในศาสนา อัต ลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่	77 (18.9)	210 (51.6)	98 (24.1)	21 (5.2)	1 (0.2)	3.84	.796	สูง
- ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ ชุมชน ให้ความเคารพ และให้ เกียรติ ไม่ดูหมิ่นแนวทางการ ปฏิบัติตน การปฏิบัติศาสนกิจ ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่	116 (28.5)	172 (42.3)	87 (21.4)	29 (7.1)	3 (0.7)	3.91	.918	สูง
- ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ ชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างปกติสุขในพื้นที่ที่มีความ แตกต่างหลากหลายของศาสนา วัฒนธรรมประเพณีและเชื้อชาติ	107 (26.3)	172 (42.3)	105 (25.8)	22 (5.4)	1 (0.2)	3.89	.865	สูง
- ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ ชุมชน สามารถทำงานหรือทำ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน	122 (30.0)	155 (38.1)	111 (27.3)	19 (4.7)	-	3.93	.870	สูง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่ มีความขัดแย้ง								
- เมื่อมีความเสียหาย ความ สูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่ สงบที่เกิดขึ้นท่านและ ประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะ ช่วยเหลือและให้กำลังใจกับ ประชาชนและเจ้าหน้าที่ทุกคน อย่างเท่าเทียมในพื้นที่	125 (30.7)	160 (39.3)	96 (23.6)	24 (5.9)	2 (0.5)	3.94	.906	สูง
ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุ วัฒนธรรม						3.90	.713	สูง

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้าน การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อยู่ในลำดับสูงสุด โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.90 เมื่อแปลผลแล้ว อยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .657 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้นำประชาชนในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุ วัฒนธรรม โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับสูง ได้แก่ เมื่อมีความเสียหาย ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นท่านและ ประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะช่วยเหลือและให้กำลังใจกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเท่า เทียมในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .906), ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถทำงานหรือ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .870), ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความเคารพ และให้เกียรติ ไม่ดูหมิ่นแนวทางการ ปฏิบัติตน การปฏิบัติศาสนกิจของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .918), ท่านและ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขในพื้นที่ที่มีความแตกต่าง

หลากหลายของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และเชื้อชาติ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = .865) และ ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในศาสนา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .796)

4.3.4 ระดับความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
- ท่านและประชาชนในพื้นที่ เข้าใจแนวทางการดำเนินงาน โครงการของหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา การก่อความไม่สงบและความ เดือดร้อนของประชาชนที่ เกิดขึ้นในพื้นที่	56 (13.8)	208 (51.1)	123 (30.2)	16 (3.9)	4 (1.0)	3.73	.782	สูง
- ท่านและประชาชนในพื้นที่ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งด้วย กระบวนการเจรจาพูดคุยที่ ภาครัฐดำเนินการ กับกลุ่มมารา ปาตานี เพื่อแสวงหาทางออก จากความขัดแย้ง	39 (9.6)	161 (39.6)	121 (29.7)	55 (13.5)	31 (7.6)	3.30	1.06	ปานกลาง
- ท่านและประชาชนในพื้นที่ สนับสนุนและพร้อมเข้าร่วม กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ทาง หน่วยงานรัฐจัดขึ้นในพื้นที่	58 (14.3)	189 (46.4)	136 (33.4)	19 (4.7)	5 (1.2)	3.68	.820	สูง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
- ท่านและประชาชนในพื้นที่ พร้อมที่จะให้ความร่วมมือใน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ	76 (18.7)	206 (55.6)	107 (26.3)	16 (3.9)	2 (0.5)	3.83	.790	สูง
- ท่านและประชาชนในพื้นที่ เห็นว่านโยบายการแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้มาจากความ จริงใจ และจริงจังของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหา ตาม แนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”	77 (18.9)	176 (43.2)	129 (31.7)	18 (4.4)	7 (1.7)	3.73	.876	สูง
ด้านความเข้าใจและสนับสนุน แนวทางการดำเนินงานของ ภาครัฐ						3.67	.703	สูง

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข
ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้าน
ความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ อยู่ในลำดับที่สอง โดยมีค่า \bar{X} เท่ากับ
3.67 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับสูง และมีค่า S.D. เท่ากับ .703 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้นำ
ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จด้านความเข้าใจและ
สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ
ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .790), ท่านและ

ประชาชนในพื้นที่เห็นว่านโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาจากความจริงใจ และจริงจังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .876), ท่านและประชาชนในพื้นที่เข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ แผนปฏิบัติการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .782) และ ท่านและประชาชนในพื้นที่สนับสนุนและพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานรัฐจัดขึ้นในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = .820) มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ ท่านและประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาคัดแย้งด้วยกระบวนการเจรจาพูดคุยที่ภาครัฐดำเนินการ กับกลุ่มมาราปาตานีและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.06)

4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

4.4.1 วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations)

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations)

	(V1)	(V2)	(V3)	(V4)	(V5)	(V6)	(V7)
ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ (V1)	1						
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย (V2)	.791**	1					
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร (V3)	.381**	.417**	1				
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานฯ (V4)	.558**	.608**	.421**	1			
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องฯ (V5)	.653**	.640**	.446**	.579**	1		
การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชน (V6)	.596**	.595**	.420**	.582**	.629**	1	
ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติ (V7)	.586**	.599**	.471**	.579**	.591**	.660**	1

หมายเหตุ: ** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละด้าน มีค่าอยู่ที่ .381 - .791 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยตัวแปรอิสระด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ กับ ตัวแปรอิสระด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด มีค่าเท่ากับ .791 และตัวแปรอิสระด้านสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร กับตัวแปรอิสระด้านความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด มีค่าเท่ากับ .381 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่ามีตัวแปรอิสระซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations) ที่มีค่าไม่เกินกว่า .75 อยู่ 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในส่วนของปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ และปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบายมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกินกว่า .75

4.4.2 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในภาพรวม

ชื่อตัวแปร	Coefficients ^a						Collinearity	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Statistics		
						Tolerance	VIF	
ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	.076	.043	.102	1.752	.081	.330	3.032	
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	.083	.044	.112	1.889	.060	.318	3.142	
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	.105	.029	.142	3.665	.000*	.741	1.350	
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	.113	.035	.147	3.175	.002*	.523	1.913	
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง	.076	.038	.101	2.001	.046*	.440	2.271	
การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชน	.247	.037	.324	6.780	.000*	.491	2.036	
ค่าคงที่ (Constant)	1.222	114		10.725	.000*			

a. Dependent Variable: ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

R² = .552, Adjusted R Square = 0.545, SEE = .354, F = 82.212, sig of F = .000*, P < 0.05

หมายเหตุ: *ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.15 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .743 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .552 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้ร้อยละ 54.5 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .354 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการพยากรณ์ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสในภาพรวม พบว่า ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด ไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta) ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร และปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แล้ว พบว่า เมื่อสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 0.105 หน่วย กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติก็จะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.113 หน่วย ในทำนองเดียวกัน และเมื่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติก็จะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.076 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 0.247 หน่วย

เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส เป็นความสำเร็จรายด้าน ปรากฏผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ชื่อตัวแปร	Coefficients ^a						Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF	
	ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	.195	.058	.209	3.341	.001	.330	3.032
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	.050	.059	.054	.845	.399	.318	3.142	
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	.195	.038	.213	5.096	.000	.741	1.350	
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	.161	.048	.168	3.379	.001	.523	1.913	
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องๆ	.034	.051	.036	.664	.507	.440	2.271	
การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชนๆ	.199	.049	.208	4.062	.000	.491	2.036	
ค่าคงที่ (Constant)	.666	.153		4.357	.000*			

a. Dependent Variable: ความสำเร็จด้านการลดใช้ความรุนแรง และแสวงหาทางออกโดยสันติวิธี

$R^2 = .484$, Adjusted R Square = 0.477, SEE = .476, F = 62.595, sig of F = .000*, P < 0.05

หมายเหตุ: *ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.16 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .696 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .484 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการนำ

แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ได้ร้อยละ 47.7 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .476 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการพยากรณ์ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี พบว่า ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta) ได้แก่ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่น่านโยบายไปปฏิบัติ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แล้ว พบว่า เมื่อความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.195 หน่วย สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.195 หน่วยเช่นเดียวกัน หากกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่น่านโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.161 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.199 หน่วย

4.4.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ชื่อตัวแปร	Coefficients ^a					Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
	ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	.062	.054	.068	1.132	.258	.330
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	.251	.055	.279	4.580	.000	.318	3.142
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	.003	.036	.003	.076	.939	.741	1.350
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	.117	.044	.125	2.630	.009	.523	1.913
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องฯ	.909	.048	.098	1.887	.060	.440	2.271
การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชนฯ	.269	.046	.288	5.888	.000	.491	2.036
ค่าคงที่ (Constant)	.771	.142		5.413	.000		

a. Dependent Variable: ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

$R^2 = .528$, Adjusted R Square = 0.521, SEE = .443, F = 74.688, sig of F = .000*, P < 0.05

หมายเหตุ: *ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.17 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .727 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .528 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการนำ

แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ได้ร้อยละ 52.1 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .443 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการ ณ์พยากรณ์ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข พบว่า ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta) ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย และปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แล้ว พบว่า เมื่อความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบายมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.251 หน่วย กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.117 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.269 หน่วย

4.4.5 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ชื่อตัวแปร	Coefficients ^a					Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
	ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	-.094	.078	-.093	-1.205	.229	.330
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	-.105	.079	-.105	-1.336	.182	.318	3.142
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	.234	.051	.234	4.560	.000	.741	1.350
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	.137	.064	.132	2.156	.032	.523	1.913
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องๆ	.202	.068	.202	.297	.767	.440	2.271
การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชนๆ	.334	.066	.322	5.099	.000	.491	2.036
ค่าคงที่ (Constant)	1.998	.205		9.769	.000		

a. Dependent Variable: ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

$R^2 = .217$, Adjusted R Square = 0.205, SEE = .636, F = 18.484, sig of F = .000*, P < 0.05

หมายเหตุ: *ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.18 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .466 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .217 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติใน

พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้ร้อยละ 20.5 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .636 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการพยากรณ์ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่า ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta) ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แล้ว พบว่า เมื่อสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม มีค่าเพิ่มขึ้น 0.234 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.334 หน่วย

4.4.6 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

ชื่อตัวแปร	Coefficients ^a						Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF	
	ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	.142	.073	.142	1.957	.051	.330	3.032
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย	.135	.073	.137	1.854	.065	.318	3.142	
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	-.013	.048	-.014	-.279	.780	.741	1.350	
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	.036	.059	.035	.600	.549	.523	1.913	
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องๆ	.161	.064	.159	2.527	.012	.440	2.271	
การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชนๆ	.188	.061	.184	3.085	.002	.491	2.036	
ค่าคงที่ (Constant)	1.452	.190		7.631	.000			

a. Dependent Variable: ความสำเร็จด้านการความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางของรัฐ

$R^2 = .303$, Adjusted R Square = 0.293, SEE = .591, F = 29.010, sig of F = .000*, P < 0.05

หมายเหตุ: *ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.19 เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .551 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .303 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐได้ร้อยละ 29.3 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .591 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน

เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการพยากรณ์ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ พบว่า ตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta) ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แล้ว พบว่า เมื่อความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.142 หน่วย ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.161 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.188 หน่วย

4.5 ข้อมูลผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำประชาชน

การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยแบ่งตามพื้นที่จำนวน 10 คน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านจำนวน 6 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจำนวน 3 คนและครูจำนวน 1 คน โดยแบ่งการถามคำถามเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ๆ และมีผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4.5.1 ความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

แบ่งความสำเร็จออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

4.5.1.1 ความสำเร็จด้านลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยมีข้อมูลผลการสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้นำประชาชนที่สัมภาษณ์จำนวน 6 คน (คนที่ 1 2 3 5 และ 6) ซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและพูดในทำนองเดียวกันว่า “ภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ความรุนแรงในการก่อเหตุหรือการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง จำนวนผู้เสียชีวิตและจำนวนผู้บาดเจ็บลดลง เช่นเดียวกัน และเมื่อมีการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบทั้งการลอบทำร้ายและการวางระเบิดจำนวนความเสียหายต่อร่างกาย รวมทั้งทรัพย์สิน อาคารบ้านเรือนก็ไม่เสียหายรุนแรงเหมือนเมื่อก่อน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีการแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดว่าไม่เห็นด้วยกับการกระทำความรุนแรงของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและไม่สนับสนุนแนวทางการรุนแรง”

และมีความคิดเห็นต่อว่า “ในการเกิดเหตุการณ์แต่ละครั้งอันเนื่องมาจากการก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบนั้น ไม่ได้มุ่งที่จะให้เกิดสูญเสียหรือความเสียหายมากเกินไป เพียงแค่ต้องการให้มีเหตุการณ์เพื่อแสดงออกว่ากลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังมีศักยภาพในการก่อเหตุ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 ยังกล่าวต่ออีกว่า “การก่อเหตุนั้นไม่ได้เกิดเพราะอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด อิทธิพลเถื่อน และอาจจะเป็นความขัดแย้งส่วนตัว เป็นต้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 5 6 7 และคนที่ 8 มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า “ในส่วนของ การก่อเหตุการทำร้ายโดยการลอบยิงและการลอบวางระเบิดนั้น กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมุ่งเป้าการทำร้ายไปที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างเช่นทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองมากกว่าการทำร้ายประชาชนทั่วไป”

ในประเด็นนี้มีผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 8 9 และคนที่ 10 มีความคิดเห็นที่ว่า “ภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ความรุนแรงในการก่อเหตุหรือการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง แต่บางส่วนหรืออาจจะบอกว่าไม่ลดลงเลยด้วยซ้ำ เพราะเรายังเห็นการก่อเหตุอยู่รายวันทั้งการลอบยิงทหาร ตำรวจ ประชาชน การเผาขบวนรถ วางระเบิดเสาไฟฟ้า และการยิงก่อกวน สิ่งที่ลดลงคงจะเป็นความสูญเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่และประชาชน และความเสียหายที่เกิดจากการสร้าง

สถานการณ์ของผู้ก่อความไม่สงบเท่านั้น เช่น ไม่มีการวางระเบิดที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้จนอาคารเสียหาย เหมือนการเผาโรงเรียนที่ทำลายอาคารในอดีต”

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 10 คนเห็นด้วยกับการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยทั้งหมดมีความคิดเห็นว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความต้องการที่จะแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ความรุนแรงร่วมกันจากทุกฝ่าย และแนวทางสันติวิธีของรัฐที่มีการเจรจากับกลุ่มมาราปัตตานีเพื่อหาทางออกจากความรุนแรงความขัดแย้งนั้น ประชาชนไม่เห็นด้วยที่จะเจรจากับกลุ่มมาราปัตตานี เพราะส่วนใหญ่เชื่อว่ากลุ่มดังกล่าวไม่มีศักยภาพพอที่จะมีอำนาจควบคุมกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทุกกลุ่มในพื้นที่ให้ลดการก่อเหตุความไม่สงบลง”

4.5.1.2 ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยมีข้อมูลผลการสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้นำประชาชนที่สัมภาษณ์ทั้ง 10 คน มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า “ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสสามารถใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สามารถกระทำได้เกือบจะปกติ โดยไม่มีความหวาดระแวงหรือหวาดกลัวจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ แต่ก็ไม่ประมาท มีความระมัดระวังตนเองอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงการเดินทางในเส้นทางเปลี่ยวหรือพื้นที่เสี่ยง ประชาชนส่วนใหญ่ชิน/มีความเคยชินกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดมานานมากกว่า 10 ปีจนทำให้กลายเป็นความเคยชินไปเสียแล้ว”

โดยผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า “เนื่องจากการลอบทำร้าย ลอบวางระเบิดในแต่ละครั้งกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะมีการวางแผน ฟ้าสังเกตการณ์ เป้าหมายใช้เวลานาน มีการทำเป็นขั้นตอน ไม่ใช่จะยิงใครหรือวางระเบิดยังงี้ก็ได้”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 กล่าวว่า “การมีเจ้าหน้าที่ทหารอยู่ในพื้นที่ที่ดูแลความสงบเรียบร้อย และดำเนินโครงการต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัย และอุ่นใจที่อยู่ในพื้นที่”

ด้านคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้การประกอบอาชีพของคนในพื้นที่แคบลงและขาดการส่งเสริม รวมทั้งการขาดโอกาสทางการศึกษา ภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558 – 2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีการส่งเสริมด้านการศึกษา และเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยการให้โควตาพิเศษไปศึกษาต่อ และมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความต้องการของประชาชน เพราะในแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน มีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวเพิ่มเติมว่า “รัฐเข้ามาสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพและการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ ทำให้เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มเติมจากการประกอบอาชีพหลัก”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “ในบางพื้นที่ที่เป็นสวนผลไม้หรือพื้นที่ทางการเกษตร ประชาชนไม่สามารถเข้าไปเก็บผลผลิตหรือเข้าไปทำการเกษตรในพื้นที่ได้ เพราะมีกลุ่มผู้ไม่หวังดีข่มขู่ไม่ให้ประชาชนเข้าไปเก็บเกี่ยวผลผลิตและทำการเกษตรในพื้นที่” และผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 ยังกล่าวอีกว่า “การสนับสนุนส่งเสริมด้านอาชีพของภาครัฐนั้นยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ จึงอยากให้ภาครัฐส่งเสริมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน”

4.5.1.3 ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันสังคมพหุวัฒนธรรม โดยมีข้อมูลผลการสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนส่วนใหญ่ กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “ประชาชนในพื้นที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมได้ ประชาชนในพื้นที่สามารถทำกิจกรรม ทำงานร่วม และสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เพราะสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมที่อยู่คู่กันมาในพื้นที่หลายร้อยปี และประชาชนก็อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพในความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกัน”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 และคนที่ 9 กล่าวเพิ่มเติมในทำนองเดียวกันว่า “ประชาชนอยู่ร่วมกันได้ หากไม่มีการขูข่มหรือปลุกฝังความเกลียดชังซึ่งกันและกันจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งและไม่เชื่อใจซึ่งกันและกัน”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวเพิ่มเติมว่า “เหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นทำให้ความสัมพันธ์ในการร่วมทำกิจกรรมทางประเพณีของคนในพื้นที่ลดลง หรือกล่าวได้ว่าเริ่มที่จะเหินห่างกันมากขึ้น”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 และคนที่ 7 ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “การทำให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งนั้น โดยพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ ประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่สามารถอยู่ร่วมกันได้มาอย่างยาวนาน แต่เป็นเพราะประชาชนบางส่วนยังถูกปลุกฝังทางความคิดที่ผิด สิ่งที่รัฐบาลต้องแก้ไขคือการลดอิทธิพลการปลุกฝังความเชื่อผิด ๆ ของแนวร่วมผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ในส่วนการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนั้นที่ผ่านมามาภาครัฐ สนับสนุนส่งเสริมมาแล้วในระดับที่ดี”

4.5.1.4 ความสำเร็จด้านความเข้าใจและการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของรัฐจากประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศ โดยมีข้อมูลผลการสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นในทำนองเดียวกันว่า “ประชาชนทุกคนในพื้นที่เข้าใจ และพร้อมที่จะสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของภาครัฐ ที่ผ่านมาประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่มาดำเนินการในพื้นที่ ประชาชนทุกคนพร้อมสนับสนุนการทำงานของทหาร ตำรวจ พร้อมทั้งจะเป็นหูเป็นตาช่วยสอดส่อง และดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 และคนที่ 4 ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในทำนองเดียวกันว่า “...บ่อยครั้งที่การดำเนินโครงการของรัฐไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ ไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชน แต่เป็นการสั่งการและความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่ต้องการงบประมาณลงมาทำโครงการ บ่อยครั้งที่ทำโครงการได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแค่การร่วมกิจกรรม ถ้าสรุปและรายงานผลผู้บังคับบัญชาเท่านั้น”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ให้ความคิดเห็นในทำนองเดียวกันด้วยว่า “การสนับสนุนจากประชาชนต้องมาพร้อมกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและเสนอโครงการ ประชาชนจะไม่สนับสนุนโครงการที่มาจากคำสั่งการจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำหนดนโยบาย”

4.5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและ

พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้สอบถามถึงสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ประสบความสำเร็จว่าประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง ผู้วิจัยได้ชวนพูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกครอบคลุมปัจจัยที่ทำการศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไป

ปฏิบัติ และการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ข้อมูลผลการสัมภาษณ์สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของผู้นำประชาชนที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ผู้นำประชาชนให้ความสำคัญมาก (มีอิทธิพล) มากที่สุดไปหาปัจจัยที่ผู้นำประชาชนให้ความสำคัญ (มีอิทธิพล) น้อยที่สุด จากข้อมูลผลการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ทั้ง 10 คน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยที่ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 10 คนมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ “ประชาชนในพื้นที่ถือว่าเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการนำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาไปปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ที่ผ่านมามาภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่มาดำเนินการในพื้นที่บ้าง และปัจจุบันประชาชนในพื้นที่มีความไว้วางใจเจ้าหน้าที่มากขึ้น จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการร่วมกันจัดกิจกรรมในหมู่บ้านชุมชน”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 และคนที่ 5 ให้ความสำคัญเพิ่มเติมในทำนองเดียวกันว่า “ที่ผ่านมามีเจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โครงการพัฒนาต่าง ๆ อยู่บ้างในลักษณะการซักถามความต้องการจากประชาชนในพื้นที่แล้วเจ้าหน้าที่ก็นำความคิดเห็นไปเขียนเสนอโครงการมาให้แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะได้ตามความต้องการทุกอย่าง สิ่งที่ได้ชัดที่สุดในการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นคือการเป็นหูเป็นตา สังเกตบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน และการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองผ่านการฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ของมหาดไทย และราษฎรอาสารักษาหมู่บ้าน (อรบ.) ตามโครงการพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”

ส่วนผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวเพิ่มเติมว่า “บ่อยครั้งที่ทำโครงการได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแค่การร่วมกิจกรรม ถ่ายรูปและรายงานผลผู้บังคับบัญชาเท่านั้น”

ปัจจัยลำดับถัดมา คือ ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 และคนที่ 8 กล่าวในประเด็นนี้อย่างชัดเจนว่า “หากจะพูดถึงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการดำเนินนโยบายนั้นปัจจุบันถือว่ามีกระบวนการการทำงานร่วมกันมากกว่าเมื่อก่อนเยอะ จะเห็นได้จากปัจจุบันเวลามีกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ลงมาจะมีเจ้าหน้าที่จากหลากหลายหน่วยงานลงพื้นที่ทำงานร่วมกัน เนื่องจากสภาพปัญหาที่

จะต้องการแก้ไขนั้นเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายส่วน และในด้านการดูแลความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ที่มีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจนทำให้การทำงานมีความคล่องตัว และเมื่อเกิดเหตุการณ์เจ้าหน้าที่มีการประสานความร่วมมือกันอย่างดี ทำให้ประชาชนมั่นใจและมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 กล่าวเพิ่มเติมว่า “...งานด้านความมั่นคง การดูแลความปลอดภัยของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ถือว่ามีการทำงานบูรณาการ การประสานงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี และมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น การรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านหน้าหลักคือผู้ใหญ่บ้านที่เป็นหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ขึ้นตรงต่อปลัดอำเภอ ในการทำหน้าที่ตรงนี้มีการทำงานวางแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหารที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพราะหน่วยทหารที่อยู่ในพื้นที่ถือว่าเป็นหน่วยหลักที่จะดูแลความปลอดภัย ในส่วนของตำรวจก็จะมีเข้ามาลาดตระเวนในพื้นที่เพื่อเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารด้วย ตรงนี้ถือว่าทำงานร่วมกันได้ดี”

แต่มีผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์บางส่วนกล่าวในประเด็นนี้ว่า “การบูรณาการหรือความร่วมมือในการทำงานของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รัฐนั้นมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันตามแผนงานที่ถูกกำหนดมาจากการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือมาจากความพยายามของรัฐบาลที่จะให้ทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันเท่านั้น เป็นความร่วมมือกันแบบหลวม ๆ ในมุมมองตรงนี้มองว่าแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบและโครงการที่จะดำเนินงานของตนเองอยู่แล้ว และแต่ละหน่วยงานต้องการผลงานเป็นของตนเองบางครั้งทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน เช่น โครงการพัฒนาอาชีพที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องโดยไม่ได้ประสานหรือมีการทำงานร่วมกันต่างคนต่างทำ จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน โดยเฉพาะงานด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ”

ปัจจัยลำดับต่อมาที่มีการกล่าวถึง คือ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 4 7 8 9 และคนที่ 10 มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นนี้ว่า “โดยส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย ที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในพื้นที่ เกือบทุกคนมีความตั้งใจ มีความจริงใจ เต็มใจเสียสละที่จะทำงาน และมีความตั้งใจจริงที่จะร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งจะแตกต่างกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่ทำงานตามหน้าที่ หวังเพียงเพื่อผลงาน และสนองต่อนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “...บางครั้งเจ้าหน้าที่ทหารที่มาจากต่างพื้นที่ (ภาคอื่น) หน่วยงานจะมีการอบรมทำความเข้าใจในวิถีชีวิต ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมของคนในพื้นที่ก่อนลงมาปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติได้อย่างเข้าใจ จึงได้รับความร่วมมือจากประชาชน และความเชื่อใจจากประชาชน แต่ก็มีเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานที่เป็นระดับผู้นำหน่วยในระดับกลางก็ไม่ได้มีความจริงจัง ลงมาปฏิบัติงานเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น”

ในส่วนผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 2 5 และคนที่ 6 มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นนี้ว่า “ถึงแม้เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการหรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยมีความตั้งใจ เสียสละทำงานมากแค่ไหน แต่ถ้านโยบาย หรือคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพราะนโยบาย แผนงาน คำสั่ง กับสถานการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่จริงไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ที่อึดอัด ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ตามที่ตั้งใจ ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานทำงานให้ผ่านไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นเชื่อใจของประชาชน”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 และคนที่ 10 มีความเห็นเพิ่มเติมว่า “...ต่อให้เจ้าหน้าที่ระดับล่างตั้งใจ เสียสละปฏิบัติงานแค่ไหน ถ้าหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาไม่อนุมัติหรือเห็นด้วยกับงานบางอย่าง การทำงานก็จะสะดุดและส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ได้”

ประเด็นปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 10 คน กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่นั้นมีความสามารถมากพอที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและงานด้านการพัฒนาพื้นที่นั้นมีความเพียงพอจนอาจจะบอกได้ว่าเกินความจำเป็นด้วยซ้ำ จะเห็นตัวเลขงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาในแต่ละปีนั้นมีจำนวนมหาศาล ทั้งงบด้านความมั่นคง และงบด้านการพัฒนา ทั้งที่เป็นงบของหน่วยงานโดยตรงและงบประมาณที่ใช้เฉพาะกิจนั้นมีมากเพียงพอต่อความต้องการ แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบได้เท่าที่ควร แต่ในด้านการพัฒนา มีหลายโครงการที่สามารถทำและเกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ ซึ่งบางครั้งการดำเนินโครงการที่ไม่จำเป็น และไม่ตรงตามความต้องการของประชาชน”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังกล่าวว่า “เงินงบประมาณ หากใช้อย่างถูกต้อง โปร่งใสก็จะเป็นส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้ แต่หากใช้ไม่ถูกต้องหรือขาดการตรวจสอบก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันงบประมาณในส่วนนี้ได้ งบประมาณ

ผลประโยชน์ก็เยอะตาม” จนประชาชนเคยกล่าวว่า “เจ้าหน้าที่มาขูดเงิน ขูดทอง” ตามคำบอกเล่าของผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 เพิ่มเติมว่า “บางครั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นก็อาจจะมาจากเงินงบประมาณก็ได้ งบประมาณลงมาเยอะจนบางครั้งชาวบ้านก็รอแต่เงินช่วยเหลือจากทางภาครัฐ ทำให้เกิดความไม่ยั่งยืนของการพัฒนา เพราะประชาชนในพื้นที่เองก็มัวแต่รอการช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเดียว”

ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มาจากความความคิดเห็นของคณะกรรมการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาเพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมาจากกลุ่มคนไม่กี่คน ที่นั่งอ่านเพียงรายงานจากหน่วยงานราชการที่ทำส่งขึ้นไป โดยไม่ได้ลงมาสัมผัสวิถีชีวิตและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับล่าง ไม่ได้ลงมาใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับชาวบ้าน ทำให้นโยบายมาจากเบื้องบนมากกว่าที่จะมาจากประชาชน ถึงแม้จะมีการเข้ามาพูดคุย ชักถาม หรือมีเวทีในโอกาสต่าง ๆ แต่ข้อเรียกร้องของประชาชนก็ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร และที่ผ่านมานโยบายก็ยังไม่สามารถทำให้ภาคใต้เกิดสันติสุขและสงบลงได้ และยังไม่สามารถแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ได้จริง”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 และคนที่ 9 ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้ในทำนองเดียวกันว่า “...การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไปแทบจะไม่มีส่วนร่วมในตรงนี้เลย การเปิดโอกาสให้ประชาชนจึงมีเพียงแค่ตัวแทนจากกลุ่มภาคประชาชนที่อยู่ใกล้ชิดกับหน่วยงานราชการเท่านั้น หากรัฐบาลเปิดโอกาสให้มีเวทีภาคประชาชนในทุกพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ น่าจะมีส่วนช่วยให้การแก้ปัญหาคือความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการอย่างตรงจุดมากขึ้น”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “...หากการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลยังไม่ฟังเสียงของประชาชน ฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ระดับล่าง แนวโน้มในอนาคตจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ อีกทั้งเมื่อลงมาดำเนินโครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องก็ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้อาจจะสูญเสียงบประมาณไปโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวอย่างยั่งยืน”

สุดท้ายปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ให้ความคิดเห็นว่า “จากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ที่ทางรัฐบาลได้วางแผน หากมองใน

ภาพรวมถือว่าเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน ที่ประชาชนต้องการให้เกิดความสงบสุข การก่อเหตุความไม่สงบการทำร้ายเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์จะต้องลดลงจนไม่มี ทุกฝ่ายต้องหันหน้ามาเจรจาหาทางออกร่วมกัน สิ่งที่ประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการมากที่สุดคือความสันติสุขที่จะต้องเกิดขึ้น ในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นประชาชนทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งอยู่ร่วมกันมาหลายชั่วอายุคนแล้ว เพียงแต่ภาครัฐจะต้องสร้างความเข้าใจและลดความหวาดระแวง การปลุกระดมการปลุกฝังความเชื่อผิด ๆ ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมีส่วนตรงนี้ให้ได้ ไม่ว่าจะรัฐบาลจะวางเป้าหมายไว้อย่างไรนั้นไม่สำคัญเท่าการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย”

ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า “...เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่วางหรือตั้งเป้าหมายไว้เป็นสิ่งที่ดีที่ชัดเจน แต่สิ่งที่สำคัญมากกว่าเป้าหมายนั้นคือวิธีการและกระบวนการปฏิบัติที่จะปฏิบัติอย่างไรให้บรรลุเป้าหมาย หากประชาชนและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการไม่สนับสนุนกิจกรรม โครงการหรือสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การที่จะเดินไปถึงเป้าหมายนั้นคงเป็นไปได้” ในทำนองเดียวกับความคิดเห็นของผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 ที่ว่า “หากทุกภาคส่วนประสานการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน และร่วมกันพัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญก้าวหน้า ตอบสนองความต้องการที่มาจากเสียงของประชาชน เพียงเท่านี้ก็อาจจะทำให้การแก้ไขปัญหาได้รับการแก้ไขทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้”

และ ผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า “นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่ผ่านมาหลาย ๆ รัฐบาลในส่วนตัวก็ไม่เชื่อว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาตามที่ได้วางเป้าหมายไว้จริง เพราะ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีหลากหลายกลุ่มที่อาจจะเชื่อมโยงหรือไม่เชื่อมโยงกันก็ได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่หาผลประโยชน์จากการสถานการณ์ในพื้นที่อีก จึงเป็นเรื่องยากพอสมควรที่จะทำให้การแก้ไขปัญหาที่ทำได้จริง การที่จะวัดความสำเร็จว่าการทำงานของรัฐบาลสำเร็จไม่สำเร็จจะอาศัยเพียงการระดมเจ้าหน้าที่มาดำเนินโครงการต่าง ๆ ลงงบประมาณมาเยอะ ๆ แล้วบอกว่าสำเร็จนั้นคงเป็นไปได้”

4.5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558 -2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

นอกจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาในประเด็นความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ทั้ง 4 ด้าน และ ประเด็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติใน

พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้นำเสนอข้างต้นแล้ว อีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่พบจากศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้นำประชาชน ทั้ง 10 คนนั้น คือ ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1) ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มาจากบนลงล่าง กล่าวคือ นโยบาย/แผนการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนาจากผู้กำหนดนโยบายหรือมาจากส่วนราชการมากกว่าการลงมาจากความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาไม่ถูกจุด ต้องแก้เรื่องเศรษฐกิจและความมั่นคงควบคู่กันอย่างสมดุล เช่น การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความยากจนการทำ ความเข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงกล่าวได้ว่านโยบายอาจจะไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เท่าที่ควร

2) ความจริงจังในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล หรือการแก้ไขปัญหาไม่ถูกจุด ยกตัวอย่างเช่น โครงการพาคคนกลับบ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับโครงการนี้เพราะผู้ที่กระทำผิดได้กระทำผิดจริง ก่อให้เกิดการสูญเสีย และความเสียหายจริง ควรที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หากเทียบกับรัฐบาลก่อนหน้าที่มีการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจริงจัง และเด็ดขาดกว่าปัจจุบัน และหากยังแก้ไขปัญหแบบนี้ แนวโน้มปัญหาในอนาคตจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ เหตุการณ์ก็จะไม่สงบ

3) งบประมาณที่ลงมาใช้ในการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงและงบประมาณด้านการพัฒนาที่มีมากจนเกินไป ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างมหาศาล จนทำให้มีกลุ่มคนบางส่วนเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณในการแก้ไขปัญหาตัวนี้ งบประมาณผลประโยชน์เยอะ จนมีคำที่ เกิดขึ้นว่า มาทำงานสามจังหวัดมา “ชุดทรัพย์ ชุดทอง” ทุ่มเงินไม่ช่วยแก้ปัญหาแต่กลับสร้างปัญหา มากกว่าเดิม ดังนั้นการทุ่มกำลังคน และงบประมาณลงมาที่อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้ง และตัวการที่สร้างปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

4) การเปลี่ยนรัฐบาลก็มีผลต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหา หากแนวทางหรือนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีความต่อเนื่อง หรือตัวผู้กำหนดนโยบายปรับเปลี่ยนแนวทางจนผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนและไม่ยอมรับ อาจส่งผลความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5) กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายกลุ่ม รวมทั้งผู้มีอิทธิพลที่กระทำความผิดกฎหมาย ทำให้การแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนเกิดความยุ่งยากในแก้ปัญหา

ของเจ้าหน้าที่รัฐในระดับปฏิบัติการ รวมทั้งอาจจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่อย่างเข้ามาเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว

4.6 ข้อเสนอแนะของผู้นำประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิดประเด็นข้อเสนอแนะของผู้นำประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นผู้นำประชาชนที่ทำการเก็บข้อมูลได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ และการปฏิบัติงานตามนโยบายของเจ้าหน้าที่รัฐ ไว้ดังต่อไปนี้

1) นโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะต้องมาจากความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ และการแก้ไขปัญหาต้องเริ่มจากการลดความรุนแรง และร่วมกันหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยสันติวิธีจากทุกภาคส่วน ให้ทุกฝ่ายลดการใช้อาวุธและความรุนแรง

2) การดำเนินงานด้านการพัฒนาของภาครัฐนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการแก้ปัญหาและพัฒนาเฉพาะที่จำเป็นและตรงตามความต้องการของประชาชนเท่านั้น เพื่อใช้ในการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน การรวมกลุ่ม และรัฐควรสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพให้กับประชาชนมากกว่าการแจกจ่ายงบประมาณให้ประชาชนไปดำเนินการเอง

3) ปัจจัยหลักในการพัฒนา คือ การพัฒนาการศึกษา การให้ความรู้ เพราะยังมีประชาชนหลายกลุ่มขาดโอกาสในการศึกษา ดังนั้น ภาครัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนต้องได้รับการศึกษาที่เท่าเทียม ในส่วนของประชาชนนั้นภาครัฐจะต้องให้ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย

4) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในระดับปฏิบัติการนั้นถือว่าสำคัญ เพราะเจ้าหน้าที่เหล่านี้ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเข้าใจพื้นฐานของสังคมที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ปฏิบัติกับประชาชนทุกคนด้วยความเคารพและเท่าเทียม และเจ้าหน้าที่ต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่สำคัญประการสุดท้ายคือการสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน และประชาชนใน

พื้นที่จึงจะทำให้การแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

5) ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐจะต้องบริหารจัดการและยึดแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่จะเป็นส่วนช่วยในการทำงานในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และจะต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐ นิติธรรม ตระหนักและเคารพในกฎ กติการะหว่างประเทศด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยเน้นไปที่การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการวิจัยภาคสนาม โดยการสำรวจ (Survey Research) และเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนตามประเด็นคำถาม รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัย และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

ในบทสุดท้ายนี้จะเป็นการกล่าวถึงด้วยกัน สองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งการสรุปผลการศึกษา และการอภิปรายผลจากการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และระดับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งผลการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนในประเด็นข้างต้น และปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ส่วนที่สอง ประกอบไปด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป และข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยขอแนะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยทั่วไปส่วนบุคคล

จากกลุ่มตัวอย่างผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 407 คน พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีภูมิลำเนาอยู่ในกลุ่มพื้นที่สี่เหลี่ยม (พื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบปานกลาง) ประกอบไปด้วย อำเภอเมือง อำเภอตากใบ อำเภอช้างอ อำเภอศรีสาคร อำเภอสุไหง-โกลก อำเภอสุไหง-ปาตี อำเภอยะนะ อำเภอ

เจาะไอร้อง กลุ่มตัวอย่างผู้นำประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้านมากที่สุด

5.1.2 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส แยกเป็นรายปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีระดับสูงที่สุดไปสู่ลำดับที่ต่ำที่สุด สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1) ด้านสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับสูงสุด (ระดับสูง) ทั้งนี้จากความคิดเห็นของผู้นำประชาชนมีความเห็นว่า นโยบายที่จะประสบความสำเร็จนั้นหน่วยงานของรัฐต้องมีสมรรถนะที่พร้อมจะดำเนินงานตามนโยบาย เจ้าหน้าที่ที่พร้อมที่จะปฏิบัติงาน และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรอย่างเพียงพอ จะเห็นได้ว่าทรัพยากรด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ส่วนอื่น ๆ ที่ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชน และเจ้าหน้าที่ในส่วนงานด้านการบริการประชาชนด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ที่มีความเพียงพอต่อการดูแลประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติงานนั้นได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น กล้องวงจรปิด ระบบฐานข้อมูลเป็นต้น นำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และทรัพยากรด้านการบริหารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนามีความเพียงพอและเหมาะสม

สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้นำประชาชนที่ให้ความคิดเห็นในประเด็นเงินงบประมาณเหล่านี้ว่า งบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและงานด้านการพัฒนาพื้นที่นั้นมี

ความเพียงพอจนอาจจะบอกได้ว่าเกินความจำเป็นด้วยซ้ำ จะเห็นตัวเลขงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหานี้ในแต่ละปีนั้นมีจำนวนมหาศาล ทั้งงบประมาณความมั่นคง และงบด้านการพัฒนา หากใช้อย่างถูกต้อง โปร่งใสก็จะเป็นส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้ แต่หากใช้ไม่ถูกต้อง หรือขาดการตรวจสอบก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชั่นงบประมาณในส่วนนี้ได้ งบประมาณ ผลประโยชน์ก็เยอะตาม ซึ่งการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้นำประชาชนในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ชี้ให้เห็นประเด็นที่รัฐทุ่มกำลังคนและงบประมาณจำนวนมาก ด้วยจำนวนกองกำลังติดอาวุธมากกว่า 150,000 คน และงบประมาณกว่า 180,000 ล้านบาทในช่วงเวลาเกือบ 9 ปีของความไม่สงบชายแดนใต้ (พ.ศ.2547-2560) ทำให้สามารถ “กด” ระดับความรุนแรงลงได้ในเชิงปริมาณนับตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2560)

2) ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับที่สอง (ระดับสูง) ผู้นำประชาชนมีความคิดเห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินโครงการ กิจกรรมด้านการพัฒนาไปดำเนินการปฏิบัติในพื้นที่ และประชาชนยังร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงช่วยเหลือความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง ร่วมทั้งการแจ้งเบาะแส และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำประชาชนมีความเห็นอีกว่าภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐที่นำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่ และที่สำคัญที่สุดประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนด้วยกันเองหรือประชาชนกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยสันติวิธี

สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้นำประชาชนทั้ง 10 คนที่มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าสิ่งสำคัญที่สุด ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีความเห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ถือว่าเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการนำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการการแก้ปัญหาและพัฒนาที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐนำไปปฏิบัติในพื้นที่ ที่ผ่านมามาภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่บ้าง และปัจจุบันประชาชนในพื้นที่มีความไว้วางใจเจ้าหน้าที่

รัฐมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการร่วมกันจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชน สิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดในการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นคือการเป็นหูเป็นตา คอยสังเกตบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองผ่านการฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ของมหาดไทย และราษฎรอาสารักษามูลนิธิ (อรบ.) ตาม โครงการพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และบ่อยครั้งที่การทำโครงการของหน่วยงานภาครัฐได้ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแก่การร่วมกิจกรรม ถ่ายรูปและรายงานผลผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

ซึ่งกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชนถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ หรือการดำเนินงานต่าง ๆ เพราะการทำงานของภาครัฐไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตาม ประชาชนคือผู้ได้รับผลกระทบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ต่อการดำเนินกิจกรรม โครงการของภาครัฐเสมอ รวมทั้งการทำงานของภาครัฐก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน หากประชาชนไม่สนับสนุนและต่อต้านนโยบายและการดำเนินงานของภาครัฐก็จะไม่มีทางประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอน

3) ด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นความคิดเห็นของผู้นำประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับที่สาม (ระดับสูง) ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีความคิดเห็นต่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนราธิวาสมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่เป็นอย่างดี เจ้าหน้าที่รัฐมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันพัฒนาพื้นที่ด้วยความเสียสละ เต็มกำลังความสามารถ อีกทั้งยังเป็นผู้นำนโยบาย แผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่รัฐจึงมีทัศนคติที่ดี มีความเข้าใจแนวทาง และทิศทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามกรอบของนโยบายของรัฐบาล และแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนาเป็นอย่างดี และเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่ปฏิบัติกับประชาชนทุกคนอย่างเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาอะไร มีหน้าที่การงานอย่างไรก็ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่าเป็นโดยส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย ที่ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในพื้นที่เกือบทุกคนมีความตั้งใจ มีความจริงใจ เต็มใจ และเสียสละที่จะ

ทำงาน มีความตั้งใจจริงที่จะร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และหากเป็นเจ้าหน้าที่ทหารที่มาจากต่างพื้นที่ (ภาคอื่น) หน่วยงานจะมีการอบรมทำความเข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ก่อนลงมาปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติได้อย่างเข้าใจ ไม่เกิดความขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่ จึงได้รับความร่วมมือ และความเชื่อใจจากประชาชน ซึ่งในส่วนนี้ทำให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญและให้ความใส่ใจในการให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานที่จะลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ทำความเข้าใจเสียก่อน เมื่อลงมาพื้นที่ปฏิบัติงานแล้วจะได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ไม่สร้างความขุ่นเคืองใจหรือสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนในพื้นที่

รวมทั้ง มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ถึงแม้เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการหรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยมีความตั้งใจ เสียสละทำงานมากแค่ไหน แต่ด้านนโยบาย หรือคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่ หรือหากหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาไม่อนุมัติ หรือไม่เห็นด้วยกับงานบางอย่าง การทำงานก็จะสะดุดและส่งผลต่อขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติได้ และจะทำให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพราะนโยบาย แผนงาน หรือคำสั่งกับสถานการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่จริงที่เกิดขึ้นจริงไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่หรือระดับปฏิบัติการอึดอัดหรือไม่สะดวกใจ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ตามที่ตั้งใจ ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการทำงานให้ผ่านไป ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นเชื่อใจของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานภาครัฐ และอาจจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลอีกด้วย

4) ด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นความคิดเห็นของผู้นำประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับที่สี่ (ระดับสูง) ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความคิดเห็นว่า หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความจริงใจ จริงจังที่จะประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” มีความร่วมมือและประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งกับภาคประชาสังคมและภาคประชาชนด้วยตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลที่จะให้หน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่บูรณาการ การทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่มีการแบ่งหน้าที่การทำงานและแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนไม่ทับ

ซ้อนหรือก้าวก่ายหน้าทีกัน เช่น งานด้านความมั่นคงจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยประชาชน สถานที่ราชการ รวมทั้งความปลอดภัยในเส้นทางคมนาคมที่จะมีการแบ่งพื้นที่กันระหว่างหน่วยทหาร มีหน่วยสนับสนุนเป็นกำลังฝ่ายปกครองและตำรวจ เป็นต้น

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน เกี่ยวกับปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ปัจจุบันหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันมากกว่าเมื่อก่อน จะเห็นได้จากปัจจุบันเวลามีกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ลงมาจะมีเจ้าหน้าที่จากหลากหลายหน่วยงานลงพื้นที่ทำงานร่วมกัน เนื่องจากสภาพปัญหาที่จะต้องการแก้ไขนั้นเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายส่วน และในด้านการดูแลความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ที่มีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจนทำให้การทำงานมีความคล่องตัว และเมื่อเกิดเหตุการณ์เจ้าหน้าที่มีการประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนมั่นใจและมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น โดยสิ่งที่เห็นได้ชัดคืองานด้านความมั่นคง การดูแลความปลอดภัยของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ถือว่ามีการทำงานบูรณาการ การประสานงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี และมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น การรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านหน้าหลักคือผู้ใหญ่บ้านที่เป็นหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ขึ้นตรงต่อปลัดอำเภอ ในการทำหน้าที่ตรงนี้มีการทำงานวางแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหารที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพราะหน่วยทหารที่อยู่ในพื้นที่ถือว่าเป็นหน่วยหลักที่จะดูแลความปลอดภัย ในส่วนของตำรวจก็จะมีการเข้ามาลาดตระเวนในพื้นที่เพื่อเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารด้วยตรงนี้ก็ถือว่าทำงานร่วมกันได้ดี

แต่มีผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์บางส่วนกล่าวแย้งในประเด็นนี้ว่า การบูรณาการหรือความร่วมมือในการทำงานของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่รัฐนั้นมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันตามแผนงานที่ถูกกำหนดมาจากแผนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือมาจากความพยายามของรัฐบาลที่จะให้ทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันเท่านั้น เป็นความร่วมมือกันแบบหลวม ๆ เพราะ แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบและโครงการที่จะดำเนินงานของตนเองอยู่แล้ว และแต่ละหน่วยงานต้องการผลงานเป็นของตนเองบางครั้งทำให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน เช่น โครงการพัฒนาอาชีพที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องโดยไม่ได้ประสานหรือมีการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำ จึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อน โดยเฉพาะงานด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

5) ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ เป็นความคิดเห็นของผู้นำประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับที่ห้า (ระดับปานกลาง) ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ของแผนปฏิบัติการ ว่าแผนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่ได้ถูกกำหนดขึ้นมาจากความคิดเห็นหรือความต้องการของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ทั้งหมด ถึงแม้จะมีแนวทางหรือโครงการตามแผนปฏิบัติการที่สามารถให้เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติได้จริง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้จริงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย และแผนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ ความขัดแย้ง และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง

ดึงข้อมูลสถิติ จากฐานข้อมูลของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Incident Database-DSID) ที่ได้สรุปรวมจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ในระหว่างเดือนมกราคมปี 2547 ถึงเดือนเมษายน 2560 มีเหตุการณ์ความไม่สงบรวมทั้งสิ้น 19,279 เหตุการณ์ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 6,544 ราย มีผู้บาดเจ็บ 12,963 ราย สรุปได้ว่าในรอบ 13 ปี ระหว่างปี 2547-2559 มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บรวม 19,507 รายซึ่งถือว่าเป็นจำนวนการสูญเสียที่มากหากเทียบกับงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้กว่า 264,953 ล้านบาทหรือหน่วยงานที่ภาครัฐได้ทุ่มเทกำลังลงไปแก้ไขปัญหาในพื้นที่มากกว่าแสนนาย ประเทศจะต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าไปเฉลี่ยปีละกว่าพันคน จึงทำให้ทุกภาคส่วนต้องกลับมาทบทวนแนวทาง มาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

ผลการวิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่ให้ข้อมูลในลักษณะเดียวกันว่า แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มาจากความความคิดเห็นของคณะกรรมการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาเพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหา การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น จึงมาจากกลุ่มคนไม่กี่คนที่นั่งอ่านเพียงรายงานจากหน่วยงานราชการที่ทำส่งขึ้นไป โดยไม่ได้ลงมาสัมผัสวิถีชีวิตและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับล่าง ไม่ได้ลงมาใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับชาวบ้าน ทำให้นโยบายถูกกำหนดมาจากเบื้องบนมากกว่าที่จะมาจากความต้องการของประชาชนทุกกลุ่ม และที่ผ่านมานโยบายของรัฐบาลตลอดระยะเวลามากกว่า 13 ปีก็ยังไม่สามารถทำให้ภาคใต้เกิดสันติสุขและสงบลงได้อย่างถาวร รวมทั้งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ได้จริง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมีเพียงแค่ตัวแทนจากกลุ่มภาคประชาชนที่อยู่ใกล้ชิดกับ

หน่วยงานราชการเท่านั้น ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไปที่จะเสนอความคิดเห็นได้ หากรัฐบาลเปิดโอกาสให้มีเวทีภาคประชาชนในทุกพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ น่าจะมีส่วนช่วยให้การแก้ปัญหาความเดือดร้อน และภาครัฐสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดมากขึ้น และหากการแก้ไขปัญหาระบบราชการยังไม่ให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วม แนวโน้มในอนาคตจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ อาจจะทำให้สูญเสียงบประมาณไปโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวอย่างยั่งยืน

6) ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์เป้าหมายของนโยบาย เป็นความคิดเห็นของผู้นำประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ที่อยู่ในลำดับสุดท้าย (ระดับปานกลาง) ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความเห็นต่อความชัดเจนของวัตถุประสงค์เป้าหมายของแผนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่มีความสมเหตุสมผล และไม่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ เพราะแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นถูกวางเป้าหมายโดยกลุ่มคนบางกลุ่มที่ใกล้ชิดกับหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ได้มาจากความคิดเห็นของประชาชน ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริงก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยเข้าใจและสามารถดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่าความไม่สงบ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ตามคำสั่งจากหน่วยงานหรือผู้บังคับบัญชาในระดับสูง และหากจะวัดความสำเร็จจากโครงการ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการในพื้นที่นั้นก็จะไม่สามารถวัดความสำเร็จที่เป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่จะให้เกิดความสันติสุขในพื้นที่ได้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่ให้ข้อมูลในลักษณะเดียวกันว่า จากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ที่ทางรัฐบาลได้กำหนดและวางแผนไว้ หากมองในภาพรวมถือว่าเป็นเป้าหมายที่มีความชัดเจนที่ประชาชนต้องการให้เกิดความสงบสุข การก่อเหตุความไม่สงบ การทำร้ายเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์จะต้องลดลง ทุกฝ่ายต้องหันหน้ามาเจรจาหาทางออกร่วมกัน สิ่งที่ประชาชนในพื้นที่ต้องการมากที่สุดคือความสันติสุขที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างถาวร การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม สังคมที่มีความหลากหลายนั้นประชาชนในพื้นที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งในความจริงสามารถอยู่ร่วมกันมาหลายชั่วอายุคนแล้ว เพียงแต่ภาครัฐจะต้องสร้างความเข้าใจและลดความหวาดระแวง ลดและขจัดการปลุกกระดม การปลุกฝังความเชื่อ

ผิด ๆ ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบพยายามสร้างขึ้นในส่วนตรงนี้ให้ได้ ไม่ว่าจะรัฐบาลจะวางเป้าหมายไว้
อย่างไรนั้นไม่สำคัญเท่าการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งที่สำคัญมากกว่าเป้าหมายนั้นคือวิธีการและ
กระบวนการปฏิบัติที่จะปฏิบัติอย่างไรให้บรรลุเป้าหมาย หากประชาชนและเจ้าหน้าที่ระดับ
ปฏิบัติการไม่สนับสนุนกิจกรรม โครงการหรือสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การที่จะเดินไป
ถึงเป้าหมายนั้นคงเป็นไปได้ ในทำนองกัน หากทุกภาคส่วนประสานการทำงานร่วมกัน มี
เป้าหมายเดียวกัน และร่วมกันพัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญก้าวหน้า ตอบสนองความต้องการที่มา
จากเสียงของประชาชน เพียงเท่านี้ก็อาจจะทำให้การแก้ไขปัญหาได้รับการแก้ไข ทำให้ประชาชนมี
คุณภาพชีวิตที่ดีได้

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ที่ผ่านมาหลาย ๆ รัฐบาลนั้น ผู้นำประชาชนยังไม่เชื่อว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาตามที่ได้
วางเป้าหมายไว้จริง เพราะ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีหลากหลายกลุ่มที่อาจจะเชื่อมโยง
หรือไม่เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่หาผลประโยชน์จากการสถานการณ์ใน
พื้นที่อีก จึงเป็นเรื่องยากพอสมควรที่จะทำให้การแก้ไขปัญหาที่ทำได้จริง การที่จะวัดความสำเร็จ
ว่าการทำงานของรัฐบาลสำเร็จไม่สำเร็จจะอาศัยเพียงการระดมเจ้าหน้าที่มาดำเนินโครงการต่าง ๆ
ลงงบประมาณมาเยอะ ๆ แล้วบอกว่าสำเร็จนั้นคงเป็นไปได้

5.1.3 ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสนั้น ผลการศึกษาพบว่า
แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มีความสำเร็จอยู่
ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความสำเร็จรายด้านของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนา
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 แล้ว พบว่า มีความสำเร็จทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่ง
ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมมีค่าอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ
ความสำเร็จด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ ความสำเร็จด้านการ
ลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง โดยสันติวิธี และความสำเร็จ
ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อยู่ในลำดับที่สามและลำดับที่สี่
ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายความสำเร็จทั้ง 4 ด้านได้ดังนี้

1) ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำประชาชนใน
พื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไข

ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยมีความคิดเห็นว่า เมื่อมีความเสียหาย ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะช่วยเหลือและให้กำลังใจกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเท่าเทียมในพื้นที่ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีความขัดแย้ง และยังให้ความเคารพและให้เกียรติ ไม่คูหมิ่นแนวทางการปฏิบัติตน การปฏิบัติศาสนกิจของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่ โดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และเชื้อชาติ ประชาชน มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในศาสนา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่ได้

สอดคล้องกับข้อมูลผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ที่มีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่า ประชาชนในพื้นที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมได้ ประชาชนในพื้นที่สามารถทำกิจกรรม ทำงานร่วม และสามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ เพราะสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมที่อยู่คู่กันมาในพื้นที่หลายร้อยปี และประชาชนก็อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพในความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกัน ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้ หากไม่มีการขูข่มหรือปลุกฝังความเกลียดชังซึ่งกันและกันจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งและไม่เชื่อใจซึ่งกันและกัน เหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นทำให้ความสัมพันธ์ในการร่วมทำกิจกรรมทางประเพณีของคนในพื้นที่ลดลง หรือกล่าวได้ว่าเริ่มที่จะเหินห่างกันมากขึ้น การที่จะทำให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งนั้น โดยพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ ประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่สามารถอยู่ร่วมกันได้มาอย่างยาวนาน แต่เป็นเพราะประชาชนบางส่วนยังถูกปลุกฝังทางความคิดที่ผิด สิ่งที่รัฐบาลต้องแก้ไขคือการลดอิทธิพลการปลุกฝังความเชื่อผิด ๆ ของแนวร่วมผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ในส่วนการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนั้นที่ผ่านมามาครรัฐ สนับสนุนส่งเสริมมาแล้วในระดับที่ดี

2) ด้านความเข้าใจและการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของรัฐจากประชาชน ทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นว่าประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชนในพื้นที่เห็นว่านโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาจาก

ความจริงใจ และจริงจังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ประชาชนในพื้นที่เข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ แผนปฏิบัติการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนสนับสนุนและพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานรัฐจัดขึ้นในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังไม่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยกระบวนการเจรจาพูดคุยที่ภาครัฐดำเนินการกับกลุ่มมาราปาตานีและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง

สอดคล้องกับข้อมูลผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ที่มีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่าประชาชนทุกคนในพื้นที่เข้าใจ และพร้อมที่จะสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของภาครัฐ ที่ผ่านมามีประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่มาดำเนินการในพื้นที่ ประชาชนทุกคนพร้อมสนับสนุนการทำงานของทหาร ตำรวจ พร้อมที่จะเป็นหูเป็นตาช่วยสอดส่อง และดูแลความปลอดภัยในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง เพราะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่บ้านเกิดของประชาชน ประชาชนจึงพร้อมที่จะสนับสนุนและร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หากภาครัฐอยากได้การสนับสนุนจากประชาชน การสนับสนุนต้องมาพร้อมกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและเสนอโครงการ ประชาชนจะไม่สนับสนุนโครงการที่มาจากคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำหนดนโยบาย และในส่วนแนวทางของรัฐที่มีการเจรจากับกลุ่มมาราปาตานีเพื่อหาทางออกจากความรุนแรง ความขัดแย้งนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย และยังไม่เชื่อมั่นว่าการเจรจากับกลุ่มมาราปาตานีจะทำให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดความสงบสุข มีมาตรการหยุดยิง หรือทำร้ายผู้บริสุทธิ์ เพราะเชื่อว่ากลุ่มดังกล่าวไม่มีศักยภาพพอที่จะมีอำนาจควบคุมกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทุกกลุ่มในพื้นที่ให้ลดการก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่ จึงทำให้ความสำเร็จด้านนี้มีประเด็นที่ถือว่าไม่ประสบความสำเร็จนั้นคือการเจรจากับกลุ่มมาราปาตานีซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

3) ด้านลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยมีความคิดเห็นที่ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกมาเฝ้าระวัง และดูแลความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองตามแผนการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ เหตุการณ์การก่อความไม่สงบ/ความถี่ของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง ในด้านความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของส่วนรวมลดลง จำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงลดลง และประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสสนับสนุนการลดใช้ความรุนแรง และหาทางออกจากความขัดแย้งอย่างสันติวิธี และเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงหรือการก่อความไม่สงบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้ร่วมแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การออกไปเดินรณรงค์ เป็นต้น

สอดคล้องกับข้อมูลผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่าภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ความรุนแรงในการก่อเหตุหรือการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง จำนวนผู้เสียชีวิตและจำนวนผู้บาดเจ็บลดลง เช่นเดียวกัน และเมื่อมีการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบทั้งการลอบทำร้ายและการวางระเบิดจำนวนความเสียหายต่อร่างกายรวมทั้งทรัพย์สิน อาคารบ้านเรือนก็ไม่เสียหายรุนแรงเหมือนเมื่อก่อน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีการแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดว่าไม่เห็นด้วยกับการกระทำ ความรุนแรงของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและไม่สนับสนุนแนวทางความรุนแรง ในการเกิดเหตุการณ์แต่ละครั้งอันเนื่องมาจากการก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบนั้นไม่ได้มุ่งที่จะให้เกิดสูญเสียชีวิตหรือความเสียหายมากเกินไป เพียงแค่ต้องการให้มีเหตุการณ์เพื่อแสดงออกว่ากลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังมีศักยภาพในการก่อเหตุ ในส่วนของการก่อเหตุการทำร้ายโดยการลอบยิงและการลอบวางระเบิดนั้น กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบมุ่งเป้าการทำร้ายไปที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างเช่นทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง มากกว่าการทำร้ายประชาชนทั่วไปประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความต้องการที่จะแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ความรุนแรงร่วมกันจากทุก มิติประเด็นที่น่าสนใจ คือ การก่อเหตุก่อความไม่สงบในพื้นที่นั้น ไม่ได้เกิดเพราะอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด อิทธิพลเถื่อน เป็นต้น รวมทั้งการแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

4) ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยมีความคิดเห็นว่าภายหลังจากการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ดังกล่าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านอาชีพตามความต้องการและศักยภาพของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาชนสามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางไปประกอบอาชีพ และทำกิจกรรมทางศาสนา โดยไม่มีความหวาดกลัว หวาดระแวง จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ภายหลังจากนำเสนอปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวไปปฏิบัติประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ยังได้รับบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุขพื้นฐานจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึงเป็นธรรม เยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับ โอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาศาสนาสามัญ หรือด้านศาสนา และที่สำคัญประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับโอกาสในการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ การเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และทักษะฝีมือแรงงานจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

สอดคล้องกับข้อมูลผู้นำประชาชนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นในลักษณะเดียวกันว่าภายหลังจากการนำเสนอปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาสามารถใช้ชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สามารถกระทำได้เกือบจะปกติ โดยไม่มีความหวาดระแวงหรือหวาดกลัวจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ แต่ก็ไม่ประมาท มีความระมัดระวังอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงการเดินทางในเส้นทางเปลี่ยวหรือพื้นที่เสี่ยง ประชาชนส่วนใหญ่มีความเคยชินกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดมานานมากกว่า 10 ปี จากการลอบทำร้าย ลอบวางระเบิดในแต่ละครั้งกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจะมีการวางแผน ฝ้าสังเกตการณ์เป้าหมายใช้เวลานาน มีการทำเป็นขั้นตอน ไม่ใช่ว่าจะยิงใครหรือวางระเบิดยังงี้ก็ได้ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้การประกอบอาชีพของคนในพื้นที่แคว้นและขาดการส่งเสริม รวมทั้งการขาดโอกาสทางการศึกษา ภายหลังจากการนำเสนอปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติมีการส่งเสริมด้านการศึกษา และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาโดยการให้โควตาพิเศษไปศึกษาต่อ และมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความต้องการของประชาชน เพราะในแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน มีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย หากภาครัฐสนับสนุนและพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องประชาชนในพื้นที่คงมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนแน่นอน อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นลดลง

5.1.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไข

ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสในภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระที่ดีที่สุดที่มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร

โดยสามารถเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด (พิจารณาจากค่า Standardized Coefficient (Beta)) ได้แก่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร และปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแปรทั้งหมดอธิบายความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสประมาณร้อยละ 55.2 ($R^2 = .552$) การนำเสนอสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ และงานวิจัยของนักวิชาการ โดยมีรายละเอียดในปัจจัยทั้ง 4 ด้านที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ สามารถลำดับการอภิปรายได้ดังนี้

1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถอภิปรายได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชน ในกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เพราะการดำเนินกิจกรรมของรัฐไม่ว่าจะกิจกรรมใดก็ตาม เป็นการดำเนินเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมส่วนรวม ประชาชน คือ ผู้ได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการดำเนินกิจกรรมของรัฐเสมอ หากเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนจะรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและให้การสนับสนุนและต่อนโยบาย และหากประชาชนสนับสนุนก็จะส่งผลให้นโยบายประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เห็นนโยบายประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนได้ข้อสรุปว่า “ประชาชนในพื้นที่ถือว่าเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก

การนำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการการแก้ปัญหาไปปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ ที่ผ่านมามีภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่มาดำเนินการในพื้นที่บ้าง และปัจจุบันประชาชนในพื้นที่ที่มีความไว้วางใจเจ้าหน้าที่มากขึ้น จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการร่วมกันจัดกิจกรรมในหมู่บ้านชุมชน”

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานของสมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2555: 24-25) ที่บอกว่านโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อประชาชน หากผลลัพธ์ของนโยบายที่เกิดขึ้นตรงตามเป้าประสงค์ที่ประชาชนต้องการจะทำให้ได้รับความพอใจ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นไว้วางใจในรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากผลลัพธ์ที่ออกมาทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนตกต่ำ จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นศรัทธา และต่อต้านรัฐบาลได้ และสอดคล้องกับงานวิชาการของสมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2555: 32-33) ที่กล่าวว่าความสำเร็จของนโยบายต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน เพราะเป็นพลังสำคัญในการผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล และผลการศึกษาของ อาคม ใจแก้ว (2533) ศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ผลการทดสอบในเชิงปริมาณพบว่า ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถอธิบายได้ว่า การทำงานร่วมกันหรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาและเกิดผลสำเร็จ เพราะที่ผ่านมามีการทำงานของหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ต่างคนต่างทำ ทำให้การทำงานไร้ทิศทาง บางครั้งซ้ำซ้อนและขัดแย้งกัน จึงเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายให้บรรลุผล จึงมีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ประสานความร่วมมือ บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ ดังเช่น การตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2553 เพื่อเป็นหน่วยงานหลักดูแลด้านการพัฒนาและอำนวยความเป็นธรรมในพื้นที่ และการตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อเป็นหน่วยงานประสานความร่วมมือด้านการรักษาความมั่นคงระหว่างกำลังทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองและกำลังภาคประชาชน จึงเป็นการตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นมาเหมือนหน่วยงานกลางเพื่อแก้ไขความซับซ้อนและยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติงานในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูล

ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนได้ข้อสรุปว่า “ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการดำเนินนโยบายนั้นปัจจุบันถือว่ามีบูรณาการการทำงานร่วมกันมากกว่าเมื่อก่อนเยอะ จะเห็นได้จากปัจจุบันเวลามีกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ลงมาจะมีเจ้าหน้าที่จากหลากหลายหน่วยงานลงพื้นที่ทำงานร่วมกัน เนื่องจากสภาพปัญหาที่จะต้องการแก้ไขนั้นเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายส่วน และในด้านการดูแลความปลอดภัยเจ้าหน้าที่มีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจนทำให้การทำงานมีความคล่องตัว และเมื่อเกิดเหตุการณ์เจ้าหน้าที่มีการประสานความร่วมมือกันอย่างดี ทำให้ประชาชนมั่นใจและมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น”

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิชาการของศุภชัย ยาวะประภาส (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากการทบทวนงานของนักวิชาการต่างประเทศ โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวนหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติยังมีมากยิ่งประสบปัญหาเรื่องการประสานงาน ประสานความร่วมมือ การตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า จะมีผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2555: 431-446) กล่าวว่าองค์กรหรือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความเกี่ยวข้องมากยิ่งทำให้กระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามนโยบาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ บุญนาค (2536) ศึกษาการนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติในช่วงแรกล้มเหลว เนื่องจากระดับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติระดับต่างมีค่อนข้างน้อย

3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร สามารถอธิบายได้ว่า ทรัพยากรถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งทรัพยากรที่เป็นกำลังคน กำลังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ ทรัพยากรที่เป็นเงินงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาใช้ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้เป็นส่วนสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในพื้นที่มีสมรรถนะที่ดี มีประสิทธิภาพในการทำงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นั่นคือสันติสุขของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และจากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนให้ความเห็นอย่างสอดคล้องกันว่า “หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่นั้นมีความสามารถมากพอที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและงานด้าน

การพัฒนาพื้นที่นั้นมีความเพียงพอจนอาจจะบอกได้ว่าเกินความเพียงพอหรือความจำเป็นด้วยซ้ำ จะเห็นตัวเลขงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาในแต่ละปีนั้นมีจำนวนมหาศาล ทั้งในด้านความมั่นคง และงบด้านการพัฒนา” จะเห็นได้จากหลาย ๆ โครงการที่ภาครัฐสนับสนุนและส่งเสริมแล้ว แต่ใช้เงินงบประมาณทั้งนั้น เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษา การส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น ที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิชาการของประชุม รอดประเสริฐ (2535: 52-54) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติที่จะต้องคำนึงถึงได้แก่กำลังคน ที่ใช้ในการปฏิบัติในแต่ละโครงการของนโยบายว่าจะต้องใช้คนอย่างไร ต้องการเพิ่มหรือไม่ หรือมีความจำเป็นต้องตั้งหน่วยงานและจัดหากำลังคนใหม่เพื่อดำเนินการ รวมทั้งการคำนึงถึงแหล่งสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ที่เป็นเงินว่ามาจากแหล่งใด แต่ละกิจกรรม โครงการต้องใช้เงินงบประมาณเท่าไร สอดคล้องกับงานวิชาการของนักวิชาการหลายท่าน เช่น สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, มยุรี อนุมานราชชน, อุทัย เลาหวิเชียร ที่ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติหนึ่งในปัจจัยต่าง ๆ นั้นคือ ปัจจัยทางด้านทรัพยากร ที่ต้องมีความเพียงพอ ทั้งเงินงบประมาณ จำนวนบุคลากร และทรัพยากรทางการบริหาร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะต้องใช้อย่างถูกต้อง เต็มประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และที่สำคัญคือสมรรถนะและความพร้อมของหน่วยงานก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เห็นนโยบายนั้นประสบความสำเร็จ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิชาการของ Williams (1975) ที่แสดงให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีองค์การ โดยถือว่าความสามารถขององค์การ คือปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยชี้ให้เห็นว่าองค์การต้องมีความสามารถในการรวบรวมคนและทรัพยากรขององค์การให้มีเอกภาพ ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้นำขององค์การเป็นผู้นำที่มีภาวะการเป็นผู้นำสูง และเข้าใจถึงความสำคัญของพลังในการร่วมมือของบุคลากรในองค์การ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดขององค์การ เพื่อรับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ด้านปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถอภิปรายได้ว่า สิ่งที่จะทำให้การนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสประสบความสำเร็จนั้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายนั้น คือ เจ้าหน้าที่ต้องเข้าใจแนวทางและทิศทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายหรือแผนปฏิบัติการก่อน นอกจากนี้แล้วเจ้าหน้าที่ต้องมีทัศนคติ

ที่ติดต่อพื้นที่ นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่ต้องทำความเข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีของคนในพื้นที่ก่อนที่จะลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่ และสุดท้ายเจ้าหน้าที่ที่จะลงมาปฏิบัติงานนั้นจะต้องทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถ และจากการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชนให้ความเห็นอย่างสอดคล้องที่ว่า “เจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย ที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในพื้นที่ ทุกคนมีความตั้งใจ มีความจริงใจ เต็มใจเสียสละที่จะทำงาน และมีความตั้งใจจริงที่จะร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส บางครั้งเจ้าหน้าที่ทหารที่มาจากต่างพื้นที่ (ภาคอื่น) หน่วยงานจะมีการอบรมทำความเข้าใจในวิถีชีวิต ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมของคนในพื้นที่ก่อนลงมาปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติได้อย่างเข้าใจ จึงได้รับความร่วมมือจากประชาชน และความเชื่อใจจากประชาชน”

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิชาการของศุภชัย ยาวะประภาษ (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจากการทบทวนงานของนักวิชาการต่างประเทศ พบว่า ทักษะความเข้าใจและความผูกพันของผู้ปฏิบัติที่มีต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความสำคัญต่อความสำเร็จของนโยบาย นโยบายที่มีผลให้ผู้ปฏิบัติต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมที่ปฏิบัติมาเป็นเวลานานมากมักจะล้มเหลว และค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิบัติตามนโยบาย นโยบายนั้นจึงจะส่งผลไปสู่ความสำเร็จ และงานวิชาการของอุทัย เลาหวิเชียร (2548: 313) ที่ได้ศึกษาและอธิบายปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไว้ว่าการสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ นอกจากผู้ปฏิบัติจะต้องทราบว่าจะปฏิบัติเรื่องอะไร มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติหรือไม่ ผู้ปฏิบัติควรมีลักษณะที่เต็มใจหรือมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติด้วยความเห็นใจเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ถ้าผู้ปฏิบัติหรือผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติชอบนโยบายและเต็มใจที่จะสนับสนุน โอกาสให้เกิดความสำเร็จของนโยบายก็จะมีความ

ดังนั้น หากใช้หลักการเชิงปริมาณทางสถิติ สามารถอธิบายปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้ว่า เมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 0.247 หน่วย เมื่อกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติก็จะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.113 หน่วย ในทำนองเดียวกันเมื่อสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จของการนำ

แผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 0.105 หน่วย และเมื่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติก็จะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.076 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.1.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จรายด้านในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในแต่ละด้านของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ที่นำไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส สามารถแยกอภิปรายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทั้ง 4 ด้านของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด ประกอบไปด้วย ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ดังนั้น เมื่อความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.195 หน่วย สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.195 หน่วยเช่นเดียวกัน หากกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.161 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น

1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีมีค่าเพิ่มขึ้น 0.199 หน่วย

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด ประกอบไปด้วย ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบาย และปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ

ดังนั้น เมื่อความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายของนโยบายมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.251 หน่วย กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.117 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.269 หน่วย

3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด ประกอบไปด้วย ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร

ดังนั้น เมื่อสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากรมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม มีค่าเพิ่มขึ้น 0.234 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่า

เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้อย่างปกติสุข มีค่าเพิ่มขึ้น 0.334 หน่วย

4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่มีอิทธิพลน้อยสุด ประกอบไปด้วย ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่

ดังนั้น เมื่อความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่ที่มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.142 หน่วย ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.161 หน่วย และเมื่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ความสำเร็จด้านการเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ มีค่าเพิ่มขึ้น 0.188 หน่วย

เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จรายด้าน ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558 - 2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส สามารถสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในแต่ละด้านได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในแต่ละด้าน

ปัจจัย (ตัวแปรอิสระ)	ความสำเร็จของแผนปฏิบัติการฯ			
	(ตัวแปรตาม)			
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4
ความสอดคล้องของนโยบายกับพื้นที่	/			/
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์/เป้าหมายนโยบาย		/		
สมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร	/		/	
กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานฯ	/	/		
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องฯ				/
การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนฯ	/	/	/	/

หมายเหตุ: *ความสำเร็จแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560

ด้านที่ 1 คือ ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ด้านที่ 2 คือ ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ด้านที่ 3 คือ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ด้านที่ 4 คือ ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

จากตารางที่ 5.1 ตารางวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จรายด้าน ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จะเห็นได้ว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จแยกในแต่ละด้าน ในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในทุกด้านของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 อีกทั้งปัจจัยดังกล่าวยังเป็นปัจจัย (ตัวแปรอิสระ) เดียว ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในภาพรวมที่ ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาค

ประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.6 ปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

จากการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและข้อมูลคุณภาพจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยมีข้อมูลความคิดเห็นที่สำคัญสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

1) ลักษณะของนโยบายการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มาจากบนลงล่าง กล่าวคือ นโยบาย/แผนการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนามาจากผู้กำหนดนโยบายหรือมาจากส่วนราชการมากกว่าการลงมาถามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนพื้นที่ แก้ปัญหาไม่ถูกจุด ต้องแก้เรื่องเศรษฐกิจและความมั่นคงควบคู่กันอย่างสมดุล เช่น การส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความยากจน และการทำความเข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ความไม่จริงใจและจริงจังในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล หรือการแก้ไขปัญหาไม่ถูกจุด ยกตัวอย่างเช่น โครงการพาคณกลบ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับโครงการนี้เพราะผู้ที่กระทำผิดได้กระทำผิดจริง ก่อให้เกิดการสูญเสีย และความเสียหายจริง ควรที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หากเทียบกับรัฐบาลก่อนหน้าที่มีการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจริงจังและเด็ดขาดกว่าปัจจุบัน และหากยังแก้ไขปัญหาแบบนี้ แนวโน้มปัญหาในอนาคตจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ เหตุการณ์ก็จะไม่สงบ

2) งบประมาณที่ลงมาใช้ในการแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายที่ไม่สงบอาจจะเกิดการทุจริตจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ทุจริต งบประมาณที่ลงมาเกินไปจนความจำเป็นที่นำมาทำโครงการหรือดำเนินการที่ไม่ตรงกับความต้องการและศักยภาพของพื้นที่ เสียซึ่งจะถูกทุจริตและดำเนินการอย่างไม่โปร่งใสและทำให้งบประมาณสูญเปล่าอย่างมาก

งบประมาณที่ลงมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีมากจนเกินความจำเป็น ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างมหาศาล จนทำให้มีกลุ่มคนบางกลุ่มเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ งบประมาณ ผลประโยชน์เยอะ จนมีคำที่เกิดขึ้นว่า “มาทำงานสามจังหวัดเหมือนมา ชุดทรัพย์ ชุดทอง” ทุ้มเงินทุ้มงบประมาณ ไม่ช่วยแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายที่ไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ แต่ในทางตรงข้ามกลับสร้างและเพิ่มปัญหามากกว่าเดิม ดังนั้นการทุ้มกำลังคน และงบประมาณ

ลงมาอีกอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้ง และตัวการที่สร้างปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3) การเปลี่ยนรัฐบาลก็มีผลต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน ทำให้การแก้ไขและพัฒนาพื้นที่ที่คาดความต่อเนื่องของนโยบายและการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของรัฐบาล และความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล

4) กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีหลายกลุ่ม รวมทั้งมีกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่อาศัยสถานการณ์ความไม่สงบกระทำสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้การแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความซับซ้อน เกิดความยุ่งยากมากกว่าเดิมในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่รัฐในระดับปฏิบัติการ รวมทั้งอาจจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่อยากเข้ามาเสี่ยง เข้ามาร่วมงาน ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐ ที่อาจจะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ตรีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มีข้อเสนอแนะ 3 ประการ ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยเพิ่มเติมในครั้งต่อไป

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอ และความต้องการจากทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน หรือในลักษณะนโยบายที่มาจากล่างสู่บน (Bottom Up) จากผลการศึกษา พบว่า ผู้นำประชาชนมีความคิดเห็นว่าแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสอดคล้องกับพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพ และยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น นโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมาจากการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านจากกลุ่มคนทุกภาคส่วนในพื้นที่ และจะต้องเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับศักยภาพ

และความต้องการของประชาชน เพื่อที่จะได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

2) รัฐบาลควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กรอบแนวทางการปฏิบัติของนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จากผลการศึกษา พบว่า ผู้นำประชาชนมีความคิดเห็นว่าการชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ หากมองในภาพรวม นโยบายมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แต่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย หรือยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนได้ อีกทั้งการวัดความสำเร็จของนโยบายไม่สามารถวัดได้จากกิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ ดังนั้น สิ่งที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญคือ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้ตามแนวทางและกรอบของนโยบาย และสามารถวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความสำเร็จภายหลังจากที่ผู้ปฏิบัติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติแล้วเกิดประสิทธิผลอย่างไร

3) รัฐบาลควรทบทวนและประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินนโยบายการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมามีความคุ้มค่าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมมากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับทรัพยากรที่รัฐบาลทุ่มเทลงไปในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้นำประชาชนมีความคิดเห็นว่าการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทรัพยากรที่เพียงพอ อาจจะกล่าวได้ว่ามีเพียงพอเกินความต้องการและความจำเป็น ทั้งทรัพยากรที่เป็นเงินงบประมาณที่ใช้ไปมากกว่า 180,000 ล้านบาทในระยะเวลา 9 ปี (พ.ศ.2547-2560) ทรัพยากรบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่รัฐบาลส่งลงมาปฏิบัติงานมากกว่า 150,000 คน อีกทั้งการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเงินงบประมาณเหล่านั้นได้ใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ ไม่เกิดการรั่วไหล หรือเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องตรวจสอบและประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินนโยบาย

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ภาครัฐควรจัดให้มีเวทีประชาคม หรือเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ เพื่อเปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบาย แผนปฏิบัติการ หรือโครงการการพัฒนาต่าง ๆ ไปปฏิบัติ หรืออาจจะให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกันเสนอโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุน

การพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนของตนเอง เนื่องจากความต้องการหรือปัญหาของประชาชนในแต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้น การสนับสนุนส่งเสริมให้ตรงกับศักยภาพ และความ ต้องการของประชาชน จะทำให้ประชาชนให้การยอมรับ และสนับสนุนการทำงานของภาครัฐในด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์มากที่สุดต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ

2) ภาครัฐควรมอบหมายให้หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นหน่วยงานที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลายในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการและประชาชนทุกกลุ่มให้เกิดการยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะการลดอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในการยุยงสร้างความขัดแย้ง การปลุกฝังความเชื่อผิด ๆ การบิดเบือนประวัติศาสตร์ คำสอนทางศาสนา การใส่ร้ายเจ้าหน้าที่ และการนำเสนอข้อมูลอันเป็นเท็จให้แก่ประชาชนและแนวร่วมผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ทราบ

3) ภาครัฐควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บูรณาการ ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการในลักษณะหรือเรื่องเดียวกันไม่มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถสร้างความร่วมมือ ประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานได้ และที่สำคัญหน่วยงานกลางนั้นจะต้องเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐระดับปฏิบัติการกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการร่วมมือ ความไว้วางใจ และการประสานการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้ว่าจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่บูรณาการประสานงานในระดับกลางเท่านั้น คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน. ภาค 4 สน.) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) แต่ในระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัดยังไม่มีหน่วยงานกลางที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมาเป็นพิเศษให้มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการทำงานในระดับจังหวัด

4) ภาครัฐควรปรับทัศนคติ สร้างความรู้ ความเข้าใจในอัตลักษณ์ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่ที่กำลังจะลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทราบ และต้องมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้ทราบปัญหา ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำปัญหา ข้อจำกัด และ

ข้อเสนอแนะเหล่านี้มาร่วมกันพัฒนา หาแนวทางการแก้ไขหรือหาทางออกร่วมกัน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความยั่งยืนต่อไป

5.2.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่าง และข้อค้นพบต่าง ๆ ในบริบทพื้นที่ที่ต่างกัน นำไปพัฒนาเป็นแนวทาง หรือข้อเสนอแนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการกำหนดนโยบายในอนาคต

2) ควรเพิ่มการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่นักวิชาการหรือผู้วิจัยคนอื่นได้ทำการศึกษานโยบายต่าง ๆ มาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้เลือกมาทำการศึกษา เพื่อทำการศึกษว่านอกจากตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาแล้ว ยังมีตัวแปรอื่นหรือไม่ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลทำให้การนำนโยบายการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบผลสำเร็จ

3) ควรเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่รัฐในระดับปฏิบัติการในพื้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้วย เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐในระดับปฏิบัติการมีความใกล้ชิดกับประชาชน และปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และยังเกี่ยวข้องข้องกับกระบวนการนำนโยบาย แผน หรือโครงการของรัฐบาลไปปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อนำผลการศึกษาและความคิดเห็นมาเปรียบเทียบกับในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2.4 ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 มีปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1) การลงพื้นที่เก็บข้อมูลหรือเก็บแบบสอบถามในพื้นที่ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีเหตุการณ์การก่อความไม่สงบเป็นไปด้วยความยากลำบาก อันเนื่องจากเหตุผลด้านความปลอดภัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นเพื่อขอเก็บข้อมูลทำการวิจัย ทำให้มีความยุ่งยากในการประสานงาน

2) การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ผู้วิจัยต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ เพราะเหตุผลด้านความปลอดภัยในการเดินทางเข้าพื้นที่ จึงทำให้ขาดการสังเกตลักษณะสีหน้า ท่าทางตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

3) การเก็บข้อมูลโดยใช้พื้นที่ทั้งจังหวัดนครราชสีมาทำให้ในบางอำเภอที่มีความห่างไกลจากตัวอำเภอเมือง และเส้นทางที่ใช้เดินทางลงพื้นที่ที่มีความเลี้ยว และอาจจะไม่ปลอดภัยทำให้ผู้วิจัยต้องส่งแบบสอบถามไปให้ทีมงานช่วยเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ทำให้ต้องใช้ระยะเวลานานจึงจำเป็นต้องเผื่อเวลาไว้อย่างน้อย 2 เดือน

4) ผู้นำประชาชนไม่เข้าใจข้อคำถาม จึงต้องมีการอธิบายให้เกิดความเข้าใจเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริง ตรงตามวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ของการวิจัย ดังนั้น ควรตั้งและถามคำถามให้เข้าใจง่ายที่สุดมีความชัดเจน โดยยังมีความหมายหรือเนื้อหาสาระครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. 2556. การวิเคราะห์ข้อมูลประชากร จังหวัดนครราชสีมา. ค้นวันที่ 3 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www2.dopa.go.th>
- กรมประชาสัมพันธ์. 2555. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555–2557. ค้นวันที่ 5 กรกฎาคม 2558 จาก http://southpeace.prd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9
- กฤษฎา กุลทล. 2549. ปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- กล้า ทองขาว. 2534. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กล้า ทองขาว. 2548. การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ: แนวคิด ทฤษฎีและแนวการดำเนินงาน. นนทบุรี: โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า. 2558 (14 มิถุนายน). สารคดีพิเศษชายแดนใต้ สันติสุขที่ปลายด้ามขวาน ตอน ทหารพรานกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ค้นวันที่ 4 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www.southpeace.go.th/th/Multimedia/peace-south/video/550816-17.html>
- กล้า วานิชย์บัญชา. 2558. การใช้ SPSS for Windows ในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามลดา.
- กิตติ บุญนาค. 2536. การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. 2560ก. คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 96/2557 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ค้นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_ncpo/ncpo-order96-2557.pdf

- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. 2560ข. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ 98/2557 เรื่อง การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ค้นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_ncpo/ncpo-annouce98-2557.pdf
- คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. 2554. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554. ค้นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 จาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5057
- จังหวัดนราธิวาส. 2557. ข้อมูลจังหวัดนราธิวาส. ค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.narathiwat.go.th/narathiwat>
- จุมพล หนิมพานิช. 2554. การนำนโยบายไปปฏิบัติ: มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์การเมือง และรัฐประศาสนศาสตร์การบริหาร และกรณีศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ญาณกร ศรีเทพา. 2552. ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐกริช เปาอินทร์. 2558. ระเบียบวิธีวิจัย สำหรับนักรัฐประศาสนศาสตร์. นนทบุรี: โรงพิมพ์รัตนไตร.
- ณัฐฐา วินิจนัยภาค. 2554. นโยบายสาธารณะ: แนวทางในการศึกษาแบบสหวิทยาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2541. เทคนิคการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองใบ สุดซารี. 2536. การนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทองใบ สุดซารี. 2545. นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. 2536. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชันภัทร โคตรสิงห์. 2556. การนำนโยบายโฉนดชุมชนไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ประชุม รอดประเสริฐ. 2535. **นโยบายสาธารณะและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี.**
กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553. 2553. **ราชกิจจานุเบกษา.**
127, 80ก (29 ธันวาคม 2553): 1-16.
- กูรีปัญญา เกิดศรี. 2553. **ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูป
ที่ดิน: ศึกษากรณีตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กูรีปัญญา เกิดศรี. 2559. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขา
การผลิต พ.ศ.2548-2557: ข้อมูลจังหวัดนราธิวาส.** ค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2559 จาก
<http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>
- มยุรี อนุমানราชชน. 2549. **นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มยุรี อนุमानราชชน. 2552. **นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- เมทินี พงษ์เวช, จูรี วิจิตรวาทการ, และทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2552. **การศึกษาการส่งเสริม
ความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในภาคราชการ: การวิเคราะห์กระบวนการการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ.** วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 9, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม
2552): 62-74.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. 2551. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- วรรณ จันทรศร. 2527. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า.** วารสารพัฒนาบริหาร
ศาสตร์. 24 (4): 535-554.
- วรรณ จันทรศร. 2554. **ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. 2553. **สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา
สาส์น.
- ศปป.๕ กอ.รมน. 2555. **การแก้ไขปัญหา จชต. ของ กอ.รมน. นิตยสารยุทธโศภ ปีที่ 120 ฉบับที่ 4
ประจำเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2555.** ค้นวันที่ 8 กันยายน 2559 จาก
http://www.prd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=74454
- ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี. 2555. **เมื่อก้าวข้ามหนึ่งร้อยเดือนของสถานการณ์จังหวัดชายแดนใต้: เรา
กำลังจะไปทางไหน?** ค้นวันที่ 15 สิงหาคม 2559 จาก
<https://deepsouthwatch.org/th/node/3354>

- ศรีสมภพ จิตรกริรมย์ศรี. 2560. ความขัดแย้งชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี: ความซับซ้อนของสนาม
ความรุนแรงและพลังของบทสนทนาสันติภาพปาตานี. ค้นวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560
จาก <https://www.deepsouthwatch.org/node/11053>
- ศุภชัย ยาวะประภาส. 2545. นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ประชาสัมพันธ์ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า. 2557 (16 มิถุนายน).
ก้าวต่อไปกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ค้นวันที่ 14 มิถุนายน 2558 จาก
<http://www.southpeace.go.th/th/Article/new-570616-3.html>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2557ก. นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ พ.ศ. 2555–2557. ค้นวันที่ 8 สิงหาคม 2558 จาก
<http://www.deepsouthwatch.org/node/3019>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2557ข. สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ประจำปี 2557: ปีที่มีจำนวนเหตุการณ์น้อยที่สุดในรอบ 11 ปี. ค้นวันที่ 8
สิงหาคม 2558 จาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/6596>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2559. ฐานข้อมูล DSID: การวิเคราะห์ข้อมูลเหตุการณ์ความไม่
สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรอบปี 2558. ค้นวันที่ 7 สิงหาคม 2561 จาก
<https://deepsouthwatch.org/th/node/7942>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2560ก. ความขัดแย้งชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี: ความซับซ้อนของ
สนามความรุนแรงและพลังของบทสนทนาสันติภาพปาตานี. ค้นวันที่ 7 สิงหาคม
2561 จาก <https://deepsouthwatch.org/th/node/11053>
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. 2560ข. เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี ปี
2559: จังหวะในการเปลี่ยนผ่าน จากการต่อสู้ด้วย “อาวุธ” สู่นโยบาย “สันติวิธี”. ค้น
วันที่ 7 สิงหาคม 2561 จาก <https://deepsouthwatch.org/th/node/10037>
- ศูนย์รวมข้อมูลสารสนเทศแห่งประเทศไทย สาขาไท. 2561. ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ทางการปกครอง
จังหวัดนราธิวาส. ค้นวันที่ 22 มีนาคม 2561 จาก
<https://sathai.com/%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%AA>
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2558. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2556–2557. ค้นวันที่ 9 สิงหาคม 2558 จาก
<http://www.sbpac.go.th/index.php/2015-06-02-02-48-09/2015-06-30-13-29-23>

- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2560. **แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558–2560**. ค้นวันที่ 2 ธันวาคม 2560 จาก http://intranet.sbpac.go.th/?wpfb_dl=247
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. 2555. **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 25. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- สำนักข่าวอิสรา. 2558. **11 ปีไฟใต้ รัฐบอกดีขึ้นแต่ชาวบ้านไม่รู้สึกเลย**. ค้นวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www.isranews.org/เรื่องเด่น-สำนักข่าวอิสรา/item/35605-years.html>
- สำนักข่าวอิสรา. 2560ก. **13ปีไฟใต้..สถิติรุนแรงลด จบจ่อ3แสนล้าน ตั้ง"องค์กรพิเศษ"เพิ่ม**. ค้นวันที่ 7 สิงหาคม 2561 จาก <https://www.isranews.org/south-news/stat-history/53044-thirteen-53044.html>
- สำนักข่าวอิสรา. 2560ข. **สถิติป่วนใต้ 10 วันสุดท้ายรวมถูอนปี 60 ลดฮวบ!**. ค้นวันที่ 7 สิงหาคม 2561 จาก <https://www.isranews.org/south-news/stat-history/57488-days-57488.html>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560ก. **นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2560–2562**. ค้นวันที่ 3 ธันวาคม 2560 จาก http://www.nsc.go.th/Download1/south_border60-62.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560ข. **แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2559**. ค้นวันที่ 3 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.nsc.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560ค. **สรุปสาระสำคัญ แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2559**. ค้นวันที่ 3 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.nsc.go.th>
- สุนิดดา เทศนิยม. 2541. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรพงษ์ จำรัสศรี. 2557 (20 มีนาคม). **ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส**. ค้นวันที่ 8 สิงหาคม 2558 จาก http://www.narathiwat.go.th/narathiwat/index.php?option=com_content&view=article&id=83:2014-03-20-04-21-20&catid=36&Itemid=175
- สุรพร เสียนสลาย. 2539. **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- อาคม ใจแก้ว. 2533. การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล
กระทบต่อความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- อิทธิ สีดำ. 2553. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด
ปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัย เลหาวิเชียร. 2548. รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ. พิมพ์ครั้งที่ 13.
กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- Anderson, James E. 1994. **Public Policymaking: An Introduction**. 2nd ed. Boston: Houghton
Mifflin.
- Dye, Thomas R. 1984. **Understanding Public Policy**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Easton, David. 1953. **The Political System**. New York: Knopf.
- Hogwood, B. W. and Gunn, L. A. 1984. **Policy Analysis for the Real World**. Oxford: Oxford
University Press.
- Sharkansky, Ira. 1970. **Policy Analysis in Political Science**. Chicago: Markham.
- Wildavsky, Aaron B. 1980. **The Art and Craft of Policy Analysis**. London: Palgrave
Macmillan.
- Williams, Walter. 1975. **Social Policy Research an Analysis: The Experience in the Federal
Social Agencies**. Washington, D.C.: National Academy of Sciences.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาหาความเชื่อมั่นของคำถาม
เก็บข้อมูลในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

แบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัย

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายศกรินทร์ เสาร์พูน นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558 – 2560 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัยตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปในอนาคต

นายศกรินทร์ เสาร์พูน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ ในการนำนโยบายการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

แผนดังกล่าวเป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีกรอบในการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นกลุ่มภารกิจ 7 กลุ่มภารกิจงานซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. กลุ่มงานอำนวยความยุติธรรม และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
3. กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน
4. กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
5. กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิตประชาชน
6. กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย
7. กลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

1. เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี
2. เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
3. เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง
4. เพื่อให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว และกรณารอกรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดถ้าเลือกตัวเลือกข้อนั้น

1.1 เพศ ชาย หญิง

1.2 อายุ ปี

1.3 ภูมิลำเนา จังหวัดปัตตานี อำเภอ

จังหวัดยะลา อำเภอ

จังหวัดนราธิวาส อำเภอ

จังหวัดอื่น ๆ ระบุ

1.4 ศาสนา

พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ

1.5 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. ปวส.

อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.6 อาชีพ

ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานเอกชน ประมง เกษตรกร

ปศุสัตว์ รับจ้างทั่วไป อื่นๆ ระบุ.....

1.7 ท่านมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังต่อไปนี้หรือไม่

มี (โปรดเลือกตัวเลือกดังต่อไปนี้)

กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน

ผู้นำศาสนา ครู/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มอาชีพ/สตรี/เยาวชน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ไม่มี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบ
เดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในการเลือกคำตอบ ต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

2.1 ท่านมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหา
และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558 – 2560 ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 กับพื้นที่					
1. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ กำหนดขึ้นมาจากความ คิดเห็นของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน					
2. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ สอดคล้องกับความต้องการ ศักยภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่					
3. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ สามารถแก้ไขปัญหาคือ ความไม่สงบ ความขัดแย้ง และความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้					
4. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ มีแนวทางหรือโครงการที่ สามารถให้เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถแก้ไขปัญหาคือ ความเดือดร้อนของประชาชนได้จริงตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของนโยบาย					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558 – 2560					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริง					
2. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ สามารถวัดความสำเร็จได้จาก โครงการ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการในพื้นที่ได้					
3. ท่านเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย เข้าใจและสามารถดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่า ก่อความไม่สงบ และปัญหาความเดือนร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ได้จริง					
4. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ มีความสมเหตุสมผล มีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาค่า ก่อความไม่สงบ และปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้					
ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร					
1. ท่านเห็นว่า จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ดูแลความปลอดภัยให้กับ ประชาชนและบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่มีความ เพียงพอ					
2. ท่านเห็นว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเพียงพอและเหมาะสม					
3. ท่านเห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงาน /การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้าน ความมั่นคง งานด้านการพัฒนามีความเพียงพอและเหมาะสม					
4. ท่านเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น กล้องวงจรปิด ระบบฐานข้อมูล เป็นต้น มาใช้ในหน่วยงานเพื่อ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนใน พื้นที่					
ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำไปปฏิบัติ					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความร่วมมือและประสานการ ทำงานระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งกับประชาชนได้เป็นอย่างดี					
3. ท่านเห็นว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐมีการแบ่งหน้าที่การทำงานและแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่ทับซ้อนหรือก้าวก่ายหน้าที่กัน					
4. ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจริงจัง จริงใจ ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”					
ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจแนวทางและทิศทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามนโยบาย แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนา					
2. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่					
3. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และร่วมกันพัฒนาพื้นที่ด้วยความเสียสละ และเต็มความสามารถ					
4. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติกับประชาชนทุกคนอย่างเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกัน					
ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐที่นำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่					
2. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานภาครัฐที่นำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่					
3. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไม่ว่าความขัดแย้ง					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนด้วยกันเอง หรือ ประชาชนกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยสันติวิธี					
4. ประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการพัฒนาพื้นที่ และดูแลความปลอดภัย รวมทั้งแจ้งเบาะแส และเป็นหูเป็นตาให้กับ เจ้าหน้าที่รัฐ					

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พ.ศ. 2558 – 2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในการเลือกคำตอบ ต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

3.1 ท่านมีความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี					
1. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ/ความถี่ของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง					
2. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่มีจำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงลดลง					
3. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของส่วนรวมลดลง					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ประชาชนสนับสนุนการลดใช้ความรุนแรง และหาทางออก จากความขัดแย้งอย่างสันติวิธี และเมื่อมีเหตุการณ์ความ รุนแรงหรือการก่อความไม่สงบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ สังคมส่วนรวม ประชาชนร่วมแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับการ กระทำดังกล่าว เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การออกไป เดินรณรงค์ เป็นต้น					
5. ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการออกมาเฝ้าระวัง และ ดูแลความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองตาม แผนการแก้ไขปัญหาฯ					
ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ สุข					
1. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนสามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางไปประกอบ อาชีพ และทำกิจกรรมทางศาสนา โดยไม่มีความหวาดกลัว หวาดระแวง จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่					
2. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ชาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชนของท่าน ได้รับโอกาสทางการศึกษา ไม่ว่าจะป็นภายในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็น ธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะป็นการศึกษาสาย สามัญ หรือด้านศาสนา					
3. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับโอกาสในการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ การเข้ารับการ ฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และทักษะฝีมือแรงงานจากหน่วยงาน รัฐที่เกี่ยวข้อง					
4. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาใน ด้านอาชีพตามความต้องการและศักยภาพของประชาชนใน หมู่บ้าน/ชุมชน					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุขพื้นฐานจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึงเป็นธรรม					
ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม					
1. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในศาสนา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่					
2. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความเคารพ และให้เกียรติ ไม่ดูหมิ่นแนวทางการปฏิบัติตน การปฏิบัติศาสนกิจของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่					
3. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และเชื้อชาติ					
4. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีความขัดแย้ง					
5. เมื่อมีความเสียหาย ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะช่วยเหลือและให้กำลังใจกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเท่าเทียมในพื้นที่					
ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ					
1. ท่านและประชาชนในพื้นที่เข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ แผนปฏิบัติการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้					
2. ท่านและประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยกระบวนการเจรจาพูดคุยที่ภาครัฐ					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ดำเนินการ กับกลุ่มมาราปาตานีและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง					
3. ท่านและประชาชนในพื้นที่สนับสนุนและพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานรัฐจัดขึ้นในพื้นที่					
4. ท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ					
5. ท่านและประชาชนในพื้นที่เห็นว่านโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาจากความจริงใจและจริงจังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่
จังหวัดนราธิวาส

แบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัย

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายศักรินทร์ เสาร์พูน นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามประกอบการศึกษาวิจัยตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปสู่การปรับปรุงและพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปในอนาคต

นายศักรินทร์ เสาร์พูน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ ในการนำนโยบายการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560

แผนดังกล่าวเป็นแผนที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาลำดับความสำคัญของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีกรอบในการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นกลุ่มภารกิจ 7 กลุ่มภารกิจงานซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. กลุ่มงานอำนวยความยุติธรรม และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
3. กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน
4. กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
5. กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และคุณภาพชีวิตประชาชน
6. กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย
7. กลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

1. เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี
2. เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
3. เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง
4. เพื่อให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว และกรณากรอกรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดถ้าเลือกตัวเลือกข้อนั้น

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 อายุ ปี
- 1.3 ภูมิลำเนา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดอื่น ๆ ระบุ
- (หากอาศัย/ทำงานอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา โปรดเลือกอำเภอที่พักอาศัย/ทำงาน)
- อำเภอเมือง อำเภอดอกบ่อ อำเภอเขาชะ
- อำเภอขี้เหล็ก อำเภอระแงะ อำเภอสีสุรินทร์
- อำเภอศรีนคร อำเภอวัง อำเภอสุรินทร์
- อำเภอสุโขทัย อำเภอสุโขทัย อำเภอจะนะ
- อำเภอจะนะไอร้อง
- 1.4 ศาสนา พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ
- 1.5 ระดับการศึกษา
- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. ปวส.
- อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.6 อาชีพ ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- พนักงานบริษัทเอกชน ประมง เกษตรกร
- ปศุสัตว์ รับจ้างทั่วไป อื่นๆ ระบุ.....
- 1.7 ท่านมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังต่อไปนี้หรือไม่
- มี (โปรดเลือกตัวเลือกดังต่อไปนี้)
- กำนัน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล
- ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน
- ผู้นำศาสนา ครู/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มอาชีพ/สตรี/เยาวชน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ไม่มี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบ
เดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในการเลือกคำตอบ ต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

2.1 ท่านมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหา
และพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและ พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 กับพื้นที่					
1. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ กำหนดขึ้นมาจากความ คิดเห็นของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชา สังคม และประชาชน					
2. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ สอดคล้องกับความ ต้องการ ศักยภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่					
3. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ สามารถแก้ไขปัญหาคาร ก่อความไม่สงบ ความขัดแย้ง และความรุนแรงที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ได้					
4. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหายฯ มีแนวทางหรือโครงการ ที่สามารถให้เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้จริงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบาย					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริง					
2. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ สามารถวัดความสำเร็จได้จากโครงการ กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการในพื้นที่ได้					
3. ท่านเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยเข้าใจและสามารถดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง					
4. ท่านเห็นว่าแผนการแก้ไขปัญหาฯ มีความสมเหตุสมผล มีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้					
ปัจจัยสมรรถนะและความเพียงพอของทรัพยากร					
1. ท่านเห็นว่า จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนและบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่มีความเพียงพอ					
2. ท่านเห็นว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเพียงพอและเหมาะสม					
3. ท่านเห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน /การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคง งานด้านการพัฒนามีความเพียงพอและเหมาะสม					
4. ท่านเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น กล้องวงจรปิด ระบบฐานข้อมูล เป็นต้น มาใช้ในหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการประชาชนในพื้นที่					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความร่วมมือและประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี					
2. ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาที่ภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งกับประชาชนได้เป็นอย่างดี					
3. ท่านเห็นว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐมีการแบ่งหน้าที่การทำงานและแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่ทับซ้อนหรือก้าวก่ายหน้าที่กัน					
4. ท่านเห็นว่าหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจริงจังจริงจังร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”					
ปัจจัยทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจแนวทางและทิศทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามนโยบาย แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและแผนการพัฒนา					
2. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่					
3. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันพัฒนาพื้นที่ด้วยความเสียสละ และเต็มความสามารถ					
4. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติกับประชาชนทุกคนอย่างเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกัน					
ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการ					

ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
เสนอความคิดเห็น/แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐที่นำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่					
2. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานภาครัฐที่นำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติในพื้นที่					
3. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไม่ว่าความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนด้วยกันเอง หรือประชาชนกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยสันติวิธี					
4. ประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการพัฒนาพื้นที่ และดูแลความปลอดภัย รวมทั้งแจ้งเบาะแส และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ					

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558 – 2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในการเลือกคำตอบ ต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

3.1 ท่านมีความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี					
1. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติเหตุการณ์การก่อความไม่สงบ/ความถี่ของการก่อความไม่สงบในพื้นที่ลดลง					
2. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่มีจำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ และผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงลดลง					
3. ภายหลังการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนและทรัพย์สินของส่วนรวมลดลง					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ประชาชนสนับสนุนการลดใช้ความรุนแรง และหาทางออก จากความขัดแย้งอย่างสันติวิธี และเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรง หรือการก่อความไม่สงบที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ส่วนรวม ประชาชนร่วมแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับการกระทำ ดังกล่าว เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การออกไปเดิน รณรงค์ เป็นต้น					
5. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกมาเฝ้าระวัง และดูแล ความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองตามแผนการ แก้ไขปัญหาฯ					
ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข					
1. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนสามารถใช้ชีวิตประจำวัน เดินทางไปประกอบอาชีพ และทำกิจกรรมทางศาสนา โดยไม่มีความหวาดกลัว หวาดระแวง จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่					
2. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ เยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้รับโอกาสทางการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นภายในประเทศและต่างประเทศอย่างทั่วถึง เป็น ธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาสายสามัญ หรือด้านศาสนา					
3. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับโอกาสในการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ การเข้ารับการ ฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และทักษะฝีมือแรงงานจากหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้อง					
4. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาใน ด้านอาชีพตามความต้องการและศักยภาพของประชาชนใน หมู่บ้าน/ชุมชน					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ภายหลังจากการนำแผนการแก้ไขปัญหาฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุขพื้นฐานจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างทั่วถึง เป็นธรรม					
ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม					
1. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างในศาสนา อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่					
2. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความเคารพ และให้เกียรติ ไม่ดูหมิ่นแนวทางการปฏิบัติตน การปฏิบัติศาสนกิจ ของศาสนิกชนอื่นในพื้นที่					
3. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และเชื้อชาติ					
4. ท่านและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนต่างศาสนาได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีความขัดแย้ง					
5. เมื่อมีความเสียหาย ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะช่วยเหลือและให้กำลังใจกับประชาชนและเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเท่าเทียมในพื้นที่					
ด้านความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ					
1. ท่านและประชาชนในพื้นที่เข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน โครงการ แผนปฏิบัติการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้					
2. ท่านและประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยกระบวนการเจรจาพูดคุยที่ภาครัฐ ดำเนินการ กับกลุ่มมาราปาตานีและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง					

ความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ท่านและประชาชนในพื้นที่สนับสนุนและพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานรัฐจัดขึ้นในพื้นที่					
4. ท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ					
5. ท่านและประชาชนในพื้นที่เห็นว่า นโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาจากความจริงใจ และจริงจังของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ตามแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานของรัฐ และนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้นำประชาชนที่มีภูมิปัญญา
อยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

แบบสัมภาษณ์

ประเด็นคำถาม

1. ท่านคิดว่าภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

ความสำเร็จในการนำแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. 2558-2561 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสทั้ง 4 ด้านท่านคิดว่าประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

ด้านที่ 1 การลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

ด้านที่ 2 คุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขของประชาชน

ด้านที่ 3 สังคมจังหวัดชายแดนใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง

ด้านที่ 4 ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการดำเนินการของฝ่ายรัฐ

2. ท่านคิดอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้ภายหลังการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสแล้ว

2.1 ความรุนแรง ความเสียหาย ความถี่ของเหตุการณ์ รวมทั้งความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ลดลงหรือไม่อย่างไร

2.2 ท่านสนับสนุนและแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับความขัดแย้งหรือไม่อย่างไร

2.3 ปัจจุบันประชาชนในพื้นที่สามารถใช้ชีวิต รวมทั้งการประกอบอาชีพได้อย่างปกติสุขหรือไม่อย่างไร

2.4 ปัจจุบันภาครัฐได้เข้ามาส่งเสริมอาชีพการศึกษา และการส่งเสริมด้านอื่น ๆ หรือไม่อย่างไร

2.5 ท่านและประชาชนในพื้นที่ความเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง และอยู่ร่วมกันได้ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้หรือไม่อย่างไร

2.6 ท่านและประชาชนในพื้นที่เข้าใจและสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐหรือไม่อย่างไร

2.7 ท่านและประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่หรือไม่อย่างไร

3. ท่านคิดอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้เกี่ยวกับการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

3.1 ท่านคิดว่าลักษณะของแผนปฏิบัติการฯ มีความสอดคล้องกับพื้นที่หรือไม่

3.2 ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จได้จริงหรือไม่อย่างไร

3.3 ท่านคิดว่าหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่มีสมรรถนะและทรัพยากรที่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาหรือไม่อย่างไร

3.4 ท่านคิดว่าความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่นานโยบายไปปฏิบัติอย่างไร

3.5 ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนามีทัศนคติอย่างไร

3.6 ท่านคิดว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสอย่างไร

4. ท่านคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคใดบ้างที่เกิดขึ้นในการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

5. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2558-2560 ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นายศักรินทร์ เสาร์พูน

ประวัติการศึกษา

รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2556

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ.2556-2557
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

พ.ศ.2559-ปัจจุบัน
ผู้ช่วยนักวิจัยและกิจกรรมพิเศษ
ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ทุนการศึกษา

พ.ศ.2557-พ.ศ.2559
ทุนส่งเสริมการศึกษาประเภทที่ 1
คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์